

รายงานการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์
วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

นางรุ่งอรุณ นนทะโคตร
ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม อำเภอภูเวียง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต ๒๕
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
พ.ศ. ๒๕๖๒

เรื่อง การพัฒนาการอ่านคิดวิเคราะห์ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม
ผู้ศึกษา นางรุ่งอรุณ นนทะโคตร
ปี ๒๕๖๒

บทคัดย่อ

การพัฒนาการอ่านคิดวิเคราะห์ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม

๑. เพื่อพัฒนาพัฒนาการอ่านคิดวิเคราะห์ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ๗๐/๗๐

๒. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการพัฒนาการอ่านคิดวิเคราะห์ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๓. เพื่อพัฒนาทักษะ การพัฒนาการอ่านคิดวิเคราะห์ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยนักเรียนร้อยละ ๗๐ ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป

๔. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ที่มีต่อพัฒนาการอ่านคิดวิเคราะห์ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๔ โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม อำเภอกุเวียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เขต ๒๕ จำนวน ๔๔ คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แผนการจัดการจัดการเรียนรู้การอ่านคิดวิเคราะห์ ประกอบ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินพฤติกรรมการอ่าน คิดวิเคราะห์ แบบสอบถามความคิดเห็นนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะ การอ่าน คิดวิเคราะห์ โดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสานประกอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ๗๐/๗๐ จากการพัฒนาแบบฝึกอย่างมีขั้นตอน และหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะแบบหนึ่งต่อหนึ่ง แบบกลุ่มเล็ก และ แบบภาคสนาม ปรากฏว่าแบบฝึกเสริมทักษะมีประสิทธิภาพเท่ากับ ๗๘.๕๒/๗๕.๑๑ , ๗๕.๕๑/๗๐.๒๐ ซึ่ง ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ๗๐/๗๐

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้ แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ โดยนักเรียนร้อยละ ๗๐ ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป จากการประเมินความรู้หลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะโดยทดสอบความรู้หลังเรียน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๗๐ ที่ตั้งไว้ อยู่ในระดับคุณภาพดี เป็นส่วนใหญ่ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๗.๖๒ คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ ๗๖.๖๓ ของร้อยละ และมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ทั้งหมด

คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ และผลการ แบบฝึกเสริมทักษะระหว่างเรียน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนคิดเป็นค่าเฉลี่ย ๑๖.๐๙ คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ ๘๐.๕๘ นักเรียนทั้งหมดผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป ระดับคุณภาพส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ ดีมาก

การพัฒนาทักษะการอ่าน นักเรียนมีทักษะการอ่าน ผ่านเกณฑ์ร้อยละ๗๐ ที่ตั้งไว้ อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๑๘.๐๑ คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ ๙๐.๐๓ นักเรียนผ่านเกณฑ์ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ , การพัฒนาทักษะการฟัง ดู ฟุด หลังจากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะ การ ฟัง ดู ฟุด เขียน และคิดวิเคราะห์ โดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสานประกอบ นักเรียนมีทักษะการฟัง ดู ฟุด ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๗๐ ที่ตั้งไว้ อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๑๘.๐๔ คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ ๙๐.๒๒ นักเรียนผ่านเกณฑ์ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ , การพัฒนาทักษะการเขียน นักเรียนมีทักษะการเขียน ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๗๐ ที่ตั้งไว้ อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๑๘.๐๑ คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ ๙๐.๐๓ นักเรียนผ่านเกณฑ์ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ , การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ หลังการใช้แบบฝึกเสริมทักษะ โดยสังเกตพฤติกรรม นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ ๗๐ ที่ตั้งไว้ อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ค่าเฉลี่ย เท่ากับ ๑๘.๐๘ คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ ๙๐.๔๑ นักเรียนผ่านเกณฑ์ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ด้านความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์เนื้อเรื่องมีความน่าสนใจ และ ข้อที่ ๔ แบบฝึกมีความสอดคล้องกับเนื้อหาแต่ละเรื่อง มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ๔.๑๓ ด้านรูปแบบ พบว่า ข้อที่ ๖ แบบฝึกเสริมทักษะมีการฝึกหลาย
 รุ ป แ บ บ
 มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ๔.๑๐ และด้านประโยชน์ที่ได้รับพบว่า ข้อที่ ๘ มีความมั่นใจในการตอบคำถามมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ๔.๒๓ สรุปโดยภาพรวมคะแนนความคิดเห็นของนักเรียนเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๓ นักเรียนเห็นด้วยมากต่อแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านวิเคราะห์

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก นางอรพินท์ จิตรรัตน์พิพัฒน์ ครูชำนาญการพิเศษ , นายคมสันต์ ชุ่มอภัย ผู้อำนวยการโรงเรียนภูเวียงวิทยาคม ซึ่งเป็นผู้ให้คำปรึกษา ตรวจสอบให้คำแนะนำในการศึกษาการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะ การคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม ไปปรับปรุงแก้ไข จนการศึกษาเสร็จสิ้นสมบูรณ์

ขอขอบคุณ คณะครูอาจารย์ โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม ที่เป็นพลังและกำลังใจสำคัญในการปฏิบัติงานและขอขอบใจ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ทุกคนที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

คุณค่าอันพึงมีจากรายงานการปฏิบัติงานฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา คณาจารย์ผู้ให้ความรู้และให้ความคิดแก่ผู้ศึกษา

รุ่งอรุณ นนทะโคตร

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์การศึกษา	๔
ขอบเขตการวิจัย	๕
นิยามศัพท์เฉพาะ	๕
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๗
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๘
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔	๘
หลักสูตรหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	๙
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	๑๐
แนวการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	๑๑
กระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย	๑๒
การวัดและประเมินผลการเรียนภาษาไทย	๑๓
แนวคิดเกี่ยวกับการอ่าน	๑๕
แนวคิดเกี่ยวกับการเขียน	๑๗
แนวคิดเกี่ยวกับการฟัง ดู พูด	๒๐
แนวคิดเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน	๓๑

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ	๓๔
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓๕
บทที่ ๓ วิธีการดำเนินการศึกษา	๓๗
กลุ่มเป้าหมาย	๓๗
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	๓๗
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	๓๗
การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	๓๘
รูปแบบการศึกษา	๔๑
การเก็บรวบรวมข้อมูล	๔๒
การวิเคราะห์ข้อมูล	๔๒
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๖
บทที่ ๕ สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๕๓
บรรณานุกรม	๖๓
ประวัติผู้ทำการศึกษา	๖๙
หนังสือแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ	๗๑
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	๗๓
หนังสือเผยแพร่	๗๔

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ ๑	ผลการทดลองหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมการอ่านคิดวิเคราะห์ หลังจากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะ การอ่านคิดวิเคราะห์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	๔๗
ตารางที่ ๒	ผลการทดลองหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ การอ่านคิดวิเคราะห์ หลังจากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะ การอ่านคิดวิเคราะห์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	๔๘
ตารางที่ ๓	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้แบบฝึกเสริมการอ่านคิดวิเคราะห์ หลังจากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะ การอ่านคิดวิเคราะห์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ (การทำแบบทดสอบหลังเรียน)	๔๙
ตารางที่ ๔	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้แบบฝึกเสริมการอ่านคิดวิเคราะห์ หลังจากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะ การอ่านคิดวิเคราะห์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ (การทำใบงาน)	๕๐
ตารางที่ ๕	ผลการพัฒนาทักษะการอ่าน หลังจากการใช้แบบการอ่านคิดวิเคราะห์ หลังจากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะ การอ่านคิดวิเคราะห์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	๕๑
ตารางที่ ๖	ผลการพัฒนาทักษะการฟัง ดู พูด หลังจากการใช้แบบฝึกเสริมการอ่านคิดวิเคราะห์ หลังจากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะ การอ่านคิดวิเคราะห์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	๕๒
ตารางที่ ๗	ผลการพัฒนาทักษะการเขียน หลังจากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะ การอ่านคิดวิเคราะห์ หลังจากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะ การอ่านคิดวิเคราะห์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	๕๓
ตารางที่ ๘	ผลการพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ หลังจากการใช้แบบฝึกเสริมทักษะ การอ่านคิดวิเคราะห์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	๕๔
ตารางที่ ๙	ผลแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะ การอ่าน คิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	๕๕

บทที่ ๑

บทนำ

๑. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงานและดำรงชีวิต ร่วมกัน ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนการนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ๒๕๔๘)

ความสำคัญของการศึกษาก็เพื่อให้ใช้ภาษาสื่อความคิดที่ดี สร้างสังคมที่ดี สร้างคนที่คิดดี พุทธิ ทำดี ครูจึงต้องสอนให้ศิษย์เข้าใจภาษาที่ดี ภาษาที่ถูกต้อง สื่อความคิดที่ถูกต้องแสดงความคิดเห็นที่ถูกต้อง ไม่ใช่เพียงถูกต้องตามหลักภาษาแต่เป็นความถูกต้องทางวัฒนธรรม ศีลธรรม คุณธรรม และนิติธรรม (กาญจนา นาคสกุล, ๒๕๕๕) และในปัจจุบัน “การคิด” และ “การสอนคิด” เป็นเรื่องที่จัดว่าสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้คุณภาพสูง วงการศึกษาไทยได้มีการเคลื่อนไหวในเรื่องของการคิดนี้มาหลายปีแล้ว ซึ่งทำให้เกิดแนวคิดที่นำมาใช้ในการสอนหลายเรื่อง เช่น แนวการคิดเรื่องการสอนให้ “คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ” และการสอนให้คิดตามหลักพระพุทธศาสนา ซึ่งได้แก่ “ การคิดอย่างถูกวิธีตามหลักโยนิโสมนสิการ ” เป็นต้น แต่แนวคิดเหล่านั้นยังไม่ได้รับการนำไปใช้อย่างกว้างขวางและเป็นปัญหาคุณภาพด้านการคิดขั้นสูงที่ยังมีอยู่เรื่อยมา ดังนั้นเมื่อมีนโยบายปฏิรูปการศึกษาเกิดขึ้น การมุ่งเน้นการปฏิรูปการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านกระบวนการคิด จึงนับเป็นกระบวนการสำคัญที่จำเป็นต้องเร่งปรับปรุงและพัฒนากันอย่างจริงจัง (ทิสนา แคมมณี, ๒๕๔๖) ทิสนา แคมมณี และสุวิทย์ มูลคำ (๒๕๔๖) กล่าวถึงกระบวนการคิดว่าการคิดที่ต้องดำเนินไปตามลำดับขั้นตอนและต้องทำอย่างครบถ้วนจึงจะสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการคิดนั้นๆ ซึ่งสอดคล้องกับ สมบัติ ตัญตรีรัตน์ (๒๕๔๕) กล่าวว่า การสอนทักษะการคิด น่าจะเป็นกระบวนการสอนที่หล่อหลอมกลมกลืนกับการสอนภาษาไทยได้เป็นอย่างดี คือเมื่อนักเรียนมีโอกาสได้รับสารและตรวจสอบการรู้ (รับสาร) แล้ว เราจะใช้สารที่นักเรียนรับรู้แล้วนำไปใช้เป็นตัวจุดประกายความคิด ทั้งยังฝึกให้คิดได้หลากหลายรูปแบบ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดให้การคิดเป็นสำคัญต่อการเรียนรู้ โดยได้กำหนดไว้ในมาตรา ๒๔ ว่า “การจัดกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้” สอดคล้องกับ สมบัติ ตัญญุรักษ์ตัน (๒๕๔๕) กล่าวว่านอกจากนั้นแล้วการอ่าน คิด เขียน ถือเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นเกณฑ์การผ่านมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับพุทธศักราช ๒๕๕๑ อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือของชีวิตในยุคปัจจุบันทั้งด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การสร้างควมบันเทิง การสร้างผลงานต่างๆ ของบุคคล อาจกล่าวได้ว่า ผู้ใดที่มีทักษะทางภาษาที่ดี ผู้นั้นสามารถครองโลกได้ แต่ปัญหาที่ยิ่งใหญ่และสำคัญที่สุดขณะนี้คือ ความสามารถในการอ่าน การคิด การเขียนของเด็กไทยอยู่ในสภาพ น่าเป็นห่วงที่สุด และ วรณิ โสมประยูร (๒๕๔๒) กล่าวว่า “การเขียนเป็นการถ่ายทอดความรู้สึนึกคิดและความต้องการของบุคคลออกมาเป็นสัญลักษณ์หรือตัวอักษรเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจและเป็นเครื่องมือพัฒนาสติปัญญาของบุคคลโดยถือว่าเป็น การแสดงออกถึงภูมิปัญญาและการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เขียนถือว่าเป็น เครื่องมือในการถ่ายทอดคมรดกทางวัฒนธรรม ได้อีกวิธีหนึ่ง” ความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นลักษณะความคิดแปลกใหม่ ซึ่งอาจเกิดจากการคิดปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจากความคิดเดิม ให้เป็นความคิดที่แปลกใหม่และแตกต่างจากความคิดเดิม และเป็นความคิดที่เป็นประโยชน์ (อารี พันธุ์ณี, ๒๕๔๓)

จากการศึกษางานวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่พัฒนาการอ่าน การคิด การเขียน โดยใช้แผนจัดการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่าน การคิด การเขียน เพิ่มขึ้นได้ เช่น ผลงานวิจัยของ ไกรสร ศรีภูวงส์ (๒๕๕๔) พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่าน คิด และเขียน สูงขึ้นและมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน คิด เขียน อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ผลงานวิจัยของ สมพร นามไพร (๒๕๕๓) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน และความคิดวิเคราะห์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ PSQR พบว่า รูปแบบการเรียนรู้ภาษาไทย PSQR สามารถส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเหมาะสม นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่าน และคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ผลงานวิจัยของ เสวียง ผละผล (๒๕๔๕) พบว่า นักเรียนมีคะแนนโดยรวมสูงขึ้นตามลำดับ และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือร้อยละ ๗๐ และผลงานวิจัยของ รัตนาภรณ์ เทพามาตย์ (๒๕๔๘) ที่สอนโดยบูรณาการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียนเชิงสร้างสรรค์หลักภาษาการใช้ภาษา และวรรณกรรมวรรณคดีพบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้น สนุกสนานในการทำกิจกรรม และเชื่อมโยงความรู้ได้อย่างรวดเร็วและเป็น

ธรรมชาติ ส่งผลให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาที่ดีขึ้นตามลำดับ ซึ่งนักเรียนร้อยละ ๘๐ มีผลสัมฤทธิ์ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน (ร้อยละ ๘๐) จึงควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนภาษาไทย นำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการอ่าน และคิดวิเคราะห์ที่จำเป็นและบรรลุผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตรต่อไป

จากผลการประเมินการทดสอบขั้นพื้นฐานระดับชาติ O-NET กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของโรงเรียนกุเวียงวิทยาคม จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา ๒๕๕๓ มีนักเรียนเข้าสอบ จำนวน ๓๗๒ คน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๔๕.๒๔ ปีการศึกษา ๒๕๕๔ มีนักเรียนเข้าสอบ จำนวน ๔๐๗ คน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๔๙.๔๘ จะเห็นได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยนักเรียนได้คะแนนเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย และเมื่อเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์ระดับประเทศ ยังมีผลไม่น่าพอใจและยังต้องรับการพัฒนาต่อไป (รายงานการประเมินตนเอง โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม, ๒๕๕๔)

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนยังคงเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขและปรับปรุง ผู้ศึกษาเห็นว่าควรมีการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ และทักษะการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียน และคาดหวังว่านักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ควบคู่กับแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น จะทำให้นักเรียนสามารถมีทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ อยู่ในระดับดี

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนกุเวียงวิทยาคมได้จัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ซึ่งปัจจุบันประสบปัญหาด้านการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ ที่ผ่านมาในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ ผู้ศึกษาได้ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับนักเรียนที่เรียนรายวิชานี้ จำนวน ๑๑๖ คน พบว่านักเรียนยังคงมีปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ ในด้านการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ รายละเอียดดังตาราง ๑ (โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม , ๒๕๕๔)

ตาราง ๑ ผลการทดสอบ รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๒

นักเรียน	ร้อยละของคะแนน					
	ต่ำกว่า ๕๐	๕๐ - ๕๙	๖๐ - ๖๙	๗๐ - ๗๙	๘๐ - ๑๐๐	*๗๐ขึ้นไป
จำนวน (คน)	๑๕	๓	๕๐	๒๓	๓๓	๑๐๔
ร้อยละ	๘.๕๒	๓.๙๓	๒๘.๕๑	๑๕.๓๔	๔๓.๓๕	๕๙.๐๙

จากตาราง ๑ พบว่านักเรียนที่ได้คะแนนอยู่ในระดับ ดี ขึ้นไป (ได้คะแนนร้อยละ ๗๐ขึ้นไป) มีจำนวน ๑๐๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๐๙ ของนักเรียนทั้งหมดซึ่งอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่โรงเรียนตั้งไว้ ซึ่งกำหนดร่วมกันระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและฝ่ายวิชาการ โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม คือ ให้มีจำนวนนักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป

จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งพบว่า ผลการประเมินยังอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ สาเหตุอาจเนื่องมาจากผลของการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรอาจเป็นเพราะครูผู้สอนมักจะสอนด้วยวิธีการสอนที่ไม่มีความหลากหลายยึดตัวเองเป็นสำคัญ ผู้เรียนไม่ได้แสดงออกเท่าที่ควร หรืออาจเป็นเพราะวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่จำเป็นต้องฝึกปฏิบัติจริงจึงยากต่อการเรียนรู้และยากต่อ การทำความเข้าใจอย่างรวดเร็ว จากปัญหาดังกล่าว จึงจำเป็นที่ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องค้นหาวิธีการจัดการเรียนรู้ ให้เหมาะสมเนื้อหาวิชาภาษาไทย ด้วยเหตุนี้ครูผู้สอนต้องสรรหาเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใหม่ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการแก้ปัญหา และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช ๒๕๔๒ ในหมวด ๔ มาตรา ๒ ได้กล่าวไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ต้องเน้นทั้งความรู้ คุณธรรม (กรมวิชาการ, ๒๕๔๔) ผู้ศึกษาจึงพยายามศึกษาค้นคว้า หลักการ แนวคิดของทฤษฎี การสอน นวัตกรรม การวัดผลและประเมินผลที่จะนำมาใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียน การสอน อันจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผู้ศึกษาจึงได้ศึกษาการพัฒนาการ

เรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะเป็นอีกวิธีที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพของความรู้จักคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหา สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนวิชาภาษาไทย

จากการศึกษางานวิจัยที่สนับสนุนการนำแบบฝึกเสริมทักษะมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น วชิระ จันทาโทอ่อน (๒๕๓๒), ขนิษฐา แสงภักดี (๒๕๔๐), จักรกฤษณ์ จันทะคุณ และคณะ (๒๕๔๓), เสวียง ผละผล (๒๕๔๕), ชูเกียรติ กาวรรณ (๒๕๕๐), รัชนิกร ซาหุมู (๒๕๕๑), สิริรัตน์ อะโน (๒๕๕๓), สมพร นามไพโร (๒๕๕๔), ไกรสร ศรีภูวงศ์ (๒๕๕๔) และธีรพีพัทธ์ ทะนุพันธ์ (๒๕๕๔) พบว่า ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น มีความสามารถในการแก้ปัญหา สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ไปใช้แก้ปัญหาได้ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทยมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้ศึกษามีความเชื่อว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะดังกล่าว จะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ทั้งยังส่งเสริมให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อันได้แก่ มีความสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ และองค์ความรู้ รวมไปถึงความสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลายมีเหตุผล สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ไปแก้ปัญหาได้ มีความเชื่อมั่นในตนเอง

จากหลักการและเหตุผลข้างต้น ผู้ศึกษาในฐานะครูผู้สอนได้ตระหนักในปัญหาดังกล่าวจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด และมีค่าดัชนีประสิทธิผล ๐.๕๐ ขึ้นไป รวมถึงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนและสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ซึ่งผลจากการศึกษาและพัฒนาดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นการช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และ การเรียนรู้ตลอดชีวิต

๒. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๒.๑ เพื่อพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ๘๐/๘๐

๒.๒ เพื่อศึกษาคำดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มีค่าตามเกณฑ์ที่กำหนด

๒.๓ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๒.๔ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๓. สมมติฐานการศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้รายงานได้ตั้งสมมติฐานในการศึกษาดังนี้

๓.๑ แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ น่าจะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ ๘๐/๘๐

๓.๒ แบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ น่าจะมีค่าดัชนีประสิทธิผล ตั้งแต่ ๐.๕๐ ขึ้นไป

๓.๓ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ น่าจะสูงกว่าก่อนเรียน

๓.๔ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยภาพรวมน่าจะอยู่ในระดับมากขึ้นไป

๔. ขอบเขตของการศึกษา

๔.๑ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๔ โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม ตำบลกุเวียง อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ จำนวน ๔๔ คน

๔.๒ เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาเป็นเนื้อหารายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เรื่อง การอ่านรศิควิเคราะห์ สอดคล้องตามหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียน ภูเก็ตวิทยาคม ปีการศึกษา ๒๕๕๕ จำนวน ๑๖ ชั่วโมง ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

๔.๒.๑	หลักการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์	จำนวน ๒ ชั่วโมง
๔.๒.๒	จับเขียนเรียนรู้	จำนวน ๒ ชั่วโมง
๔.๒.๓	สุนทรีย์นิทานชาดก	จำนวน ๒ ชั่วโมง
๔.๒.๔	เรื่องสั้นสอนใจ	จำนวน ๒ ชั่วโมง
๔.๒.๕	รู้ทันข่าวสาร	จำนวน ๒ ชั่วโมง
๔.๒.๖	บทความน่ารู้	จำนวน ๒ ชั่วโมง
๔.๒.๗	ฟูเพื่อเรื่องสารคดี	จำนวน ๒ ชั่วโมง
๔.๒.๘	เรียนรู้ด้วยบทร้อยกรอง	จำนวน ๒ ชั่วโมง

๔.๓ ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา คือภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ จำนวน ๑๖ ชั่วโมง

๔.๔ ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ประกอบด้วย

๔.๔.๑ ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๘ ชุด

๔.๔.๒ ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

๔.๔.๒.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๔.๔.๒.๒ ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๕. นิยามศัพท์เฉพาะ

๕.๑ แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ หมายถึง สื่อการเรียนรู้ ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เป็นแบบฝึกเสริมทักษะ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ประกอบด้วย ๘ ชุด คือ ชุดที่ ๑

หลักการอ่าน การเขียน และ การคิดวิเคราะห์ ชุดที่ ๒ จิตเขียนเรียนรู้ ชุดที่ ๓ สุนทรียนิทานชาดก ชุดที่ ๔ เรื่องสั้นสอนใจ ชุดที่ ๕ รู้ทันข่าวสาร ชุดที่ ๖ บทความน่ารู้ชุดที่ ๗ ฟุ่เพื่อเรื่องสารคดีและ ชุดที่ ๘ เรียนรู้ด้วยบทร้อยกรอง

๕.๒ การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ หมายถึง การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๘ ชุด

๕.๓ ทักษะการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการอ่านออกเสียงและอ่านในใจเพื่อ จับใจความสำคัญของเรื่อง วัดได้จากการสรุปเรื่อง และการจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

๕.๔ ทักษะการเขียน หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ ความคิดของตนเองออกมาเป็น ตัวอักษรหรือสัญลักษณ์เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจเจตนา วัดได้จากการเขียนแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น เขียนตามจินตนาการ

๕.๕ ทักษะการคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการคิดแยกแยะส่วนต่าง ๆ ซึ่งมี สาเหตุมาจากการรับรู้สิ่งเร้าเป็นผลให้เกิดการสังเกต การเปรียบเทียบ การตีความและการขยายความ วัดได้จากการถ่ายทอดความคิดออกมาในรูปแบบต่าง ๆ ตามความเข้าใจจากเรื่องที่อ่าน

๕.๖ ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ หมายถึง เกณฑ์ที่ผู้ศึกษาคาดหวังว่าผู้เรียน จะเกิดการเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ที่ผู้ศึกษาสร้าง ขึ้นทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ซึ่งมีความหมายดังนี้

๘๐ ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ คือ ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของ นักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำแบบทดสอบย่อยของการจัดการเรียนรู้แต่ละแบบฝึกเสริมทักษะ ทั้ง ๘ ชุด ค่าเฉลี่ยร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป

๘๐ ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คือ ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของ นักเรียนทุกคนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนค่าเฉลี่ยร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป

๕.๗ ค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) หมายถึง ค่าที่แสดงความก้าวหน้า ในการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และ การคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดย การเปรียบเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้น จากคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบ หลัง

เรียนและคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงสุดที่นักเรียนสามารถทำได้กับคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน โดยถือเกณฑ์ร้อยละ ๕๐ ขึ้นไป

๕.๘ แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๘ แผนการจัดการเรียนรู้ โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ

๕.๙ นักเรียน หมายถึง นักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๔ โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ จำนวน ๔๔ คน

๕.๑๐ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิด ๔ ตัวเลือก จำนวน ๒๐ ข้อ ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น

๕.๑๑ แบบทดสอบย่อยท้ายบทเรียน หมายถึง แบบทดสอบแบบปรนัยชนิด ๔ ตัวเลือก ที่ให้นักเรียนทำหลังจากเรียน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ในแต่ละชุดตั้งแต่ชุดที่ ๑ – ๘ รวม ๘ ชุด

๕.๑๒ ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๖. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๖.๑ เป็นแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๖.๒ เป็นแนวทางสำหรับครูในการสร้างและพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับนักเรียนมากยิ่งขึ้น

๖.๓ เป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะ โดยใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนในโอกาสต่อไป

๖.๔ นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย มีนิสัยรักการอ่านและมีคุณธรรม รู้รักสามัคคี ในการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย การอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ให้มีประสิทธิภาพ ๘๐/๘๐ ศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ตามเกณฑ์ที่กำหนดเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย การอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

๑. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๒. หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการอ่าน การเขียนและการคิดวิเคราะห์
๓. หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับแบบฝึกเสริมทักษะ
๔. ทฤษฎีการเรียนรู้
๕. หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้
๖. การหาประสิทธิภาพและค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกเสริมทักษะ
๗. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
๘. ความหมายแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
๙. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๑๐. กรอบแนวคิดในการศึกษา

๑. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

๑. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐาน การเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม บนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

๒. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ

๓. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

๔. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้

๕. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๖. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

๑. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

๓. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

๔. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๕. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ๕ ประการ ดังนี้

๑. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้องตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

๒. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่

ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้าน การเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๒. ซื่อสัตย์สุจริต

๓. มีวินัย

๔. ใฝ่เรียนรู้

๕. อยู่อย่างพอเพียง

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. รักความเป็นไทย

๘. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

๑. ภาษาไทย

๒. คณิตศาสตร์

๓. วิทยาศาสตร์

๔. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๕. สุขศึกษาและพลศึกษา

๖. ศิลปะ

๗. การงานอาชีพและเทคโนโลยี

๘. ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบ การตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ทำไมต้องเรียนภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทำให้สามารถประกอบกิจกรรมงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุขและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และสร้างสรรค์ได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจนอกจากนี้ยังเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี ชาติ ศักดิ์ โลกทัศน์ และสุนทรียภาพ โดยบันทึกไว้เป็นวรรณคดีและวรรณกรรมอันล้ำค่าภาษาไทยจึงเป็นสมบัติของชาติควรค่าแก่ การเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

ธรรมชาติและลักษณะเฉพาะของภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือใช้สื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน คนไทยใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิต และสื่อสารทางการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ กล่อมเกลานิสัยของคนไทยให้แสดงความเป็นมิตร มีไมตรีที่ดีต่อกันอันเป็นวัฒนธรรมที่น่าภาคภูมิใจของคนไทยทุกคน เพราะภาษาไทยบ่งบอกให้เห็นถึงบุคลิกภาพ และลักษณะนิสัยของคนไทยที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง และเป็นที่ยอมรับจากนานาชาติว่าเป็น “สยามเมืองยิ้ม” จนถึงปัจจุบัน

ภาษาไทยยังมีคุณสมบัติสำคัญ ๓ ประการ คือ ๑) คำในภาษาไทยที่ใช้ประกอบด้วยเสียง และความหมาย ใช้ถ้อยคำที่มีระบบระเบียบแบบแผนเป็นกฎเกณฑ์ทางภาษา ๒) ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีพลัง ถ้อยคำที่ใช้ทำให้ผู้รับสารมีอารมณ์ไปตามถ้อยคำแห่งความชื่นชม หรือความเศร้า คือผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตาม นอกจากนั้นยังสามารถนำคำมาประกอบเป็นถ้อยคำและประโยค สื่อความคิดได้มากมาย และ ๓) ภาษาไทยใช้สัญลักษณ์ หรือสมมุติร่วมกันในความหมาย และยอมรับความหมายนั้นๆ ร่วมกัน

วิสัยทัศน์การเรียนการสอนภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือของคนในชาติเพื่อการสื่อสารทำความเข้าใจกัน และใช้ภาษาในการประกอบกิจการงานทั้งส่วนตน ครอบครัว กิจกรรมทางสังคมและประเทศชาติ บันทึกเรื่องราวจากอดีตถึงปัจจุบันและเป็นวัฒนธรรมของชาติดั่งนั้น การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนรู้เพื่อให้เกิดทักษะอย่างถูกต้องเหมาะสมในการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ แสวงหาความรู้และประสบการณ์เรียนรู้ในฐานะเป็นวัฒนธรรมทางภาษาให้เกิดความชื่นชม ซาบซึ้ง และภูมิใจในภาษาไทย โดยเฉพาะคุณค่าของวรรณคดีและภูมิปัญญาทางภาษาของบรรพบุรุษที่ได้สร้างสรรค์ไว้อันเป็นส่วนเสริมสร้างความงดงามในชีวิต การเรียนรู้ภาษาไทยย่อมเกี่ยวพันกับความคิดของมนุษย์เพราะภาษาเป็นสื่อของความคิด การเรียนรู้ภาษาไทยจึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดสร้างสรรค์ คิวพิภกษวิจาร์ณ คืดคัตสันใจแก้ปัญหาคะวินิจัยอย่างมีเหตุผลขณะเดียวกันการใช้ภาษาอย่างมีเหตุผลใช้ในทางสร้างสรรค์ และใช้ภาษาอย่างสละสลวยงดงาม ย่อมสร้างเสริมบุคลิกภาพของผู้ใช้ภาษาให้เกิดความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารการอ่าน และการฟังเป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราวความรู้และประสบการณ์ส่วนการพูดและการเขียนเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดความเห็น ความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อการสื่อสารให้สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้ อย่างพินิจพิเคราะห์ สามารถเลือกใช้คำเรียบเรียงความคิด ความรู้ และใช้ภาษาได้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ตรงตามความหมายและถูกต้องตามกาลเทศะบุคคลและมีประสิทธิภาพ

ภาษาไทยมีส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระได้แก่ กฎเกณฑ์ทางภาษาซึ่งผู้ใช้ภาษาจะต้องรู้ และใช้ภาษาให้ถูกต้อง นอกจากนั้น วรรณคดีและวรรณกรรมตลอดจนบทร้องเล่นของเด็ก เพลงกล่อมเด็ก ปริศนาคำทาย เพลงพื้นบ้าน วรรณกรรมพื้นบ้านเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมซึ่งมีคุณค่าการเรียนรู้ภาษาไทยจึงต้องเรียนวรรณคดี วรรณกรรม ภูมิปัญญาทางภาษาที่ถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ค่านิยม

ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษาในบทประพันธ์ ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองประเภทต่างๆ เพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง และความภูมิใจในสิ่งที่บรรพบุรุษ ได้สั่งสม และสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่ ๑: การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑: ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ ๒ : การเขียน

มาตรฐาน ท ๒.๑: ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียน เรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และ รายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ ๓ : การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท ๓.๑: สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ ๔ : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท ๔.๑: เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้ เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ ๕ : วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท ๕.๑: เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

- อ่านออกเสียงคำคำคล้องจองข้อความเรื่องสั้นๆและบทร้อยกรองง่ายๆได้ถูกต้อง คล่องแคล่วเข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่านตั้งคำถามเชิงเหตุผลลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่านปฏิบัติตามคำสั่งคำอธิบายจากเรื่องที่อ่าน เข้าใจ ความหมายของข้อมูลจากแผนภาพแผนที่และแผนภูมิอ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอและมีการบาท ในการอ่าน

- มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดเขียนบรรยายบันทึกประจำวันเขียนจดหมายลาครู เขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการและมีมารยาทในการเขียน

- เล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญตั้งคำถามตอบคำถามรวมทั้งพูดแสดงความคิดเห็นความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดูพูดสื่อสารเล่าประสบการณ์และพูดแนะนำหรือพูดเชิญชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตามและมีมารยาทในการฟังดูและพูด

- สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำความแตกต่างของคำและพยางค์หน้าที่ของคำในประโยคมีทักษะการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำแต่งประโยคต่างๆแต่งคำคล้องจองแต่งคำขวัญและเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

- เข้าใจและสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันแสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่านรู้จักเพลงพื้นบ้านเพลงกล่อมเด็กซึ่งเป็น วัฒนธรรมของท้องถิ่นร้องบทร้องเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่นท้องถิ่นทอผ้าทอชานและบทร้อยกรอง ที่มีคุณค่าตามความสนใจได้

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

- อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้องอธิบาย ความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำประโยคข้อความสำนวนโวหารจากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำคำอธิบายในคู่มือต่างๆแยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริงรวมทั้งจับใจความสำคัญ ของเรื่องที่อ่านและนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตได้ มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่านและเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน

- มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัดเขียนสะกดคำแต่งประโยค และเขียนข้อความตลอดจนเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำชัดเจนเหมาะสมใช้แผนภาพโครงเรื่องและ แผนภาพความคิดเพื่อพัฒนางานเขียนเขียนเรียงความย่อความจดหมายส่วนตัวกรอกแบบรายการ ต่างๆเขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นเขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์และมี มารยาทในการเขียน

- พูดแสดงความรู้ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดูเล่าเรื่องย่อหรือสรุปจากเรื่องที่ฟังและดู ตั้งคำถามตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดูรวมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือจากการฟังและดูโฆษณา อย่างมีเหตุผลพูดตามลำดับขั้นตอนเรื่องต่างๆอย่างชัดเจนพูดรายงานหรือประเด็นค้นคว้าจาก การ ฟัง การดู การสนทนา และพูดโน้มน้าวได้อย่างมีเหตุผลรวมทั้งมีมารยาทใน การดู และพูด

- สกัดคำและเข้าใจความหมายของคำสำนวนคำพังเพยและสุภาษิตรู้และเข้าใจชนิดและหน้าที่ของคำในประโยคชนิดของประโยคและคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทยใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างเหมาะสมแต่งประโยคแต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสี่กลอนสุภาพและกาพย์ยานี ๑๑

- เข้าใจและเห็นคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านเล่านิทานพื้นบ้านร้องเพลงพื้นบ้านของท้องถิ่นนำข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงและท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดได้

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

- อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้องเข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ เขียนรายงานจากสิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่านรวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

- เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจนใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับภาษาเขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาสต่างๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชิวประวัติ อัดชีวประวัติ และประสบการณ์ต่างๆเขียนย่อความจดหมายกิจกรรมแบบกรอกสมัครงานเขียนวิเคราะห์วิจารณ์ และแสดงความรู้ความคิดหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ตลอดจนเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและเขียนโครงการ

- พูดยแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ ประเมินสิ่งที่ได้จากการฟังและดูนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พูดยรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบมีศิลปะในการพูดยพูดในโอกาสต่างๆได้ตรงตามวัตถุประสงค์และพูด โน้มน้ำวอย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือรวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

- เข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ คำบาลีสันสกฤต คำภาษาต่างประเทศอื่นๆ คำทับศัพท์และศัพท์บัญญัติในภาษาไทยวิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพูด ภาษาเขียน โครงสร้างของประโยครวมประโยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการและแต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ กาพย์ และโคลงสี่สุภาพ

- สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทยและคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรมและบทอาขยานพร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

- อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ ได้ถูกต้องและเข้าใจ ดีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิวิจารณ์เรื่องที่อ่านแสดงความคิดเห็นโต้แย้งและ เสนอความคิดใหม่จากการอ่านอย่างมีเหตุผลคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน เขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และเขียนรายงานจากสิ่งที่อ่านสังเคราะห์ประเมินค่าและนำความรู้ ความคิดจากการอ่านมาพัฒนาตนพัฒนาการเรียนและพัฒนาความรู้ทางอาชีพ และนำความรู้ ความคิดไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน

- เขียนสื่อสารในรูปแบบต่างๆ โดยใช้ภาษาได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ ย่อความจากสื่อ ที่มีรูปแบบและเนื้อหาที่หลากหลาย เรียงความแสดงแนวคิดเชิงสร้างสรรค์โดยใช้โวหารต่างๆเขียน บันทึก รายงานการศึกษาค้นคว้าตามหลักการเขียนทางวิชาการ ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการอ้างอิง ผลงานของตนเองในรูปแบบต่างๆทั้งสารคดีและบันเทิงคดี รวมทั้งประเมินงานเขียนของผู้อื่น และนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง

- ตั้งคำถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู มีวิจารณญาณในการเลือกเรื่องที่ ฟังและดู วิเคราะห์วัตถุประสงค์แนวคิดการใช้ภาษาความน่าเชื่อถือของเรื่องที่ฟังและดูประเมินสิ่งที่ ฟังและดูแล้วนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตมีทักษะการพูดในโอกาสต่างๆทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ โดยใช้ภาษาที่ถูกต้องพูดแสดงทรรศนะโต้แย้ง โน้มน้าวและเสนอแนวคิดใหม่ อย่างมีเหตุผลรวมทั้งมีมารยาทในการฟังดูและพูด

- เข้าใจธรรมชาติของภาษา อิทธิพลของภาษา และลักษณะของภาษาไทย ใช้คำและกลุ่มคำ สร้างประโยคได้ตรงตามวัตถุประสงค์แต่งคำประพันธ์ประเภท กาพย์ โคลง ร่าย และฉันทที่ใช้ภาษา ได้เหมาะสมกับกาลเทศะและใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างถูกต้องวิเคราะห์หลักการสร้างคำ ในภาษาไทยอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทยและภาษาถิ่นวิเคราะห์และประเมินการใช้ ภาษาจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

- วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์วรรณคดีเบื้องต้น รู้และ เข้าใจลักษณะเด่นของวรรณคดี ภูมิปัญญาทางภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้านเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ ทางประวัติศาสตร์และวิถีไทย ประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ และนำข้อคิดจากวรรณคดีและ วรรณกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๑	๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านออกเสียงประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - บทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยาย - บทร้อยกรองเช่น กลอนสุภาพ กลอนสัทวา กาพย์ยานี ๑๑ กาพย์ฉบัง ๑๖ กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ และโคลงสี่สุภาพ
	๒. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน ๓. ระบุเหตุและผลและข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ๔. ระบุและอธิบายคำเปรียบเทียบและคำที่มีหลายความหมายในบริบทต่างๆจากการอ่าน ๕. ตีความคำยากในเอกสารวิชาการโดยพิจารณาจากบริบท ๖. ระบุข้อสังเกตและความสมเหตุสมผลของงานเขียนประเภทชักจูงโน้มน้าวใจ	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - เรื่องเล่าจากประสบการณ์ - เรื่องสั้น - บทสนทนา - นิทานชาดก - วรรณคดีในบทเรียน - งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ - บทความ - สารคดี - บันเทิงคดี - เอกสารทางวิชาการที่มีคำประโยคและข้อความที่ต้องใช้บริบทช่วยพิจารณาความหมาย - งานเขียนประเภทชักจูงโน้มน้าวใจเชิงสร้างสรรค์
	๗. ปฏิบัติตามคู่มือแนะนำวิธีการใช้งานของเครื่องมือหรือเครื่องใช้ในระดัที่ยากขึ้น	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านและปฏิบัติตามเอกสารคู่มือ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๘. วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านหนังสือตามความสนใจเช่น <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	๙. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน

สาระที่ ๒ การเขียน

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๑	๑. คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด	<ul style="list-style-type: none"> ● การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
	๒. เขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำถูกต้องชัดเจน เหมาะสม และสละสลวย	<ul style="list-style-type: none"> ● การเขียนสื่อสารเช่น <ul style="list-style-type: none"> - การเขียนแนะนำตนเอง - การเขียนแนะนำสถานที่สำคัญๆ - การเขียนบนสื่ออิเล็กทรอนิกส์
	๓. เขียนบรรยายประสบการณ์โดยระบุสาระสำคัญและรายละเอียดสนับสนุน	<ul style="list-style-type: none"> ● การบรรยายประสบการณ์
	๔. เขียนเรียงความ	<ul style="list-style-type: none"> ● การเขียนเรียงความเชิงพรรณนา
	๕. เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● การเขียนย่อความจากสื่อต่างๆเช่นเรื่องสั้น คำสอน โอวาท คำปราศรัยสุนทรพจน์ รายงานระเบียบคำสั่งบทสนทนา เรื่องเล่า ประสบการณ์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๑	๖. เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระจากสื่อที่ได้รับ	<ul style="list-style-type: none"> ● การเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระจากสื่อต่างๆเช่น <ul style="list-style-type: none"> - บทความ - หนังสืออ่านนอกเวลา - ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน - เหตุการณ์สำคัญต่างๆ
	๗. เขียนจดหมายส่วนตัวและจดหมายกิจธุระ	<ul style="list-style-type: none"> ● การเขียนจดหมายส่วนตัว <ul style="list-style-type: none"> - จดหมายขอความช่วยเหลือ - จดหมายแนะนำ ● การเขียนจดหมายกิจธุระ <ul style="list-style-type: none"> - จดหมายสอบถามข้อมูล
	๘. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและโครงการงาน	<ul style="list-style-type: none"> ● การเขียนรายงานได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - การเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า - การเขียนรายงานโครงการงาน
	๙. มีมารยาทในการเขียน	<ul style="list-style-type: none"> ● มารยาทในการเขียน

สาระที่ ๓ การฟังการดูและการพูด

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกลงในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๑	๑. พูดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู ๒. เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่ฟังและดู ๓. พูดแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู ๔. ประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ	<ul style="list-style-type: none"> ● การพูดสรุปความ พูดแสดงความรู้ ความคิดอย่างสร้างสรรค์จากเรื่องที่ฟังและดู ● การพูดประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าว

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๕. พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา	<ul style="list-style-type: none"> ● การพุดรายงานการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในชุมชนและท้องถิ่นของตน
	๖. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพุด	<ul style="list-style-type: none"> ● มารยาทในการฟัง การดู และการพุด

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๑	๑. อธิบายลักษณะของเสียงในภาษาไทย	<ul style="list-style-type: none"> ● เสียงในภาษาไทย
	๒. สร้างคำในภาษาไทย	<ul style="list-style-type: none"> ● การสร้างคำ - คำประสมคำซ้ำคำซ้อน - คำพ้อง
	๓. วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค	<ul style="list-style-type: none"> ● ชนิดและหน้าที่ของคำ
	๔. วิเคราะห์ความแตกต่างของภาษาพุดและภาษาเขียน	<ul style="list-style-type: none"> ● ภาษาพุด ● ภาษาเขียน
	๕. แต่งบทร้อยกรอง	<ul style="list-style-type: none"> ● กาพย์ยานี ๑๑
	๖. จำแนกและใช้สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต	<ul style="list-style-type: none"> ● สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๑	๑. สรุปเนื้อหาวรรณคดีวรรณกรรมที่อ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับ <ul style="list-style-type: none"> - ศาสนา - ประเพณี - พิธีกรรม - สุภาษิตคำสอน - เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ - บันเทิงคดี - บันทึกการเดินทาง - วรรณกรรมท้องถิ่น
	๒. วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบ	<ul style="list-style-type: none"> ● การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรม
	๓. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน	
	๔. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	
	๕. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ	<ul style="list-style-type: none"> ● บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า <ul style="list-style-type: none"> - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ

อภิธานศัพท์

กระบวนการเขียน

กระบวนการเขียนเป็นการคิดเรื่องที่จะเขียนและรวบรวมความรู้ในการเขียน กระบวนการเขียนมี ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การเตรียมการเขียน เป็นขั้นเตรียมพร้อมที่จะเขียน โดยเลือกหัวข้อเรื่องที่จะเขียน บนพื้นฐานของประสบการณ์ กำหนดรูปแบบการเขียนรวบรวมความคิดในการเขียน อาจใช้วิธีการอ่านหนังสือสนทนา จัดหมวดหมู่ความคิด โดยเขียนเป็นแผนภาพความคิดจดบันทึกความคิดที่จะเขียนเป็นรูปหัวข้อเรื่องใหญ่ หัวข้อย่อย และรายละเอียดคร่าวๆ

๒. การยกร่างข้อเขียน เมื่อเตรียมหัวข้อเรื่องและความคิดรูปแบบการเขียนแล้วให้นำความคิดมาเขียนตามรูปแบบที่กำหนดเป็นการยกร่างข้อเขียน โดยคำนึงถึงว่าจะเขียนให้ใครอ่าน จะใช้ภาษาอย่างไรให้เหมาะสมกับเรื่องและเหมาะสมกับผู้อ่าน จะเริ่มต้นเขียนอย่างไร มีหัวข้อเรื่องอย่างไร ลำดับความคิดอย่างไร เชื่อมโยงความคิดอย่างไร

๓. การปรับปรุงข้อเขียน เมื่อเขียนยกร่างแล้วอ่านทบทวนเรื่องที่เขียน ปรับปรุงเรื่องที่เขียนเพิ่มเติมความคิดให้สมบูรณ์ แก้ไขภาษา สำนวนโวหาร นำไปให้เพื่อนหรือผู้อื่นอ่าน นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงอีกครั้ง

๔. การบรรณาธิการกิจ นำข้อเขียนที่ปรับปรุงแล้วมาตรวจทานคำผิด แก้ไขให้ถูกต้องแล้วอ่านตรวจทานแก้ไขข้อเขียนอีกครั้ง แก้ไขข้อผิดพลาดทั้งภาษา ความคิด และการเว้นวรรคตอน

๕. การเขียนให้สมบูรณ์ นำเรื่องที่แก้ไขปรับปรุง แล้วมาเขียนเรื่องให้สมบูรณ์ จัดพิมพ์วาดรูปประกอบ เขียนให้สมบูรณ์ด้วยลายมือที่สวยงามเป็นระเบียบ เมื่อพิมพ์หรือเขียนแล้วตรวจทานอีกครั้งให้สมบูรณ์ก่อนจัดทำรูปเล่ม

กระบวนการคิด

การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เป็นกระบวนการคิด คนที่จะคิดได้ดีต้องเป็นผู้ฟัง ผู้พูด ผู้อ่าน และผู้เขียนที่ดี บุคคลที่จะคิดได้ดีจะต้องมีความรู้และประสบการณ์พื้นฐานในการคิด บุคคลจะมีความสามารถในการรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า จะต้องมีความรู้และประสบการณ์พื้นฐานที่นำมาช่วยในการคิดทั้งสิ้น การสอนให้คิดควรให้ผู้เรียนรู้จักคัดเลือกข้อมูล ถ่ายทอดรวบรวม และจำข้อมูลต่างๆ สมองของมนุษย์จะเป็นผู้บริโภคมูลค่าข่าวสาร และสามารถแปลความข้อมูลข่าวสาร และสามารถนำมาใช้อ้างอิง การเป็นผู้ฟัง ผู้พูด ผู้อ่าน และผู้เขียนที่ดี จะต้องสอนให้เป็นผู้บริโภคข้อมูลข่าวสารที่ดีและเป็นนักคิดที่ดีด้วย กระบวนการสอนภาษาจึงต้องสอนให้ผู้เรียนเป็นผู้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและมีทักษะการคิด นำข้อมูลข่าวสารที่ได้จากการฟังและการอ่านนำมาสู่การฝึกทักษะการคิดนำการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนมาสอน

ในรูปแบบบูรณาการทักษะ ตัวอย่างเช่น การเขียนเป็นกระบวนการคิดในการวิเคราะห์ การแยกแยะ การสังเคราะห์ การประเมินค่า การสร้างสรรค์ ผู้เขียนจะนำความรู้และประสบการณ์ผู้การคิดและแสดงออกตามความคิดของตนเสมอ ต้องเป็นผู้อ่านและผู้ฟังเพื่อรับรู้ข่าวสารที่จะนำมาวิเคราะห์ และสามารถแสดงทรรศนะได้

กระบวนการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการซึ่งผู้อ่านสร้างความหมายหรือพัฒนาการตีความระหว่างการอ่าน ผู้อ่านจะต้องรู้หัวข้อเรื่อง จุดประสงค์ของการอ่าน มีความรู้ทางภาษาที่ใกล้เคียงกับภาษาที่ใช้ในหนังสือที่อ่าน โดยใช้ประสบการณ์เดิมเป็นประสบการณ์ทำความเข้าใจกับเรื่องที่อ่าน กระบวนการอ่านมี ดังนี้

๑. การเตรียมการอ่าน ผู้อ่านจะต้องอ่านชื่อเรื่อง หัวข้อย่อยจากสารบัญเรื่อง อ่านคำนำให้ทราบจุดมุ่งหมายของหนังสือ จุดประสงค์ของการอ่าน จะอ่านเพื่อความเพลิดเพลินหรืออ่านเพื่อหาความรู้ วางแผนการอ่านโดยอ่านหนังสือตอนใดตอนหนึ่งว่าความยากง่ายอย่างไร หนังสือมีความยากมากน้อยเพียงใด รูปแบบของหนังสือเป็นอย่างไร เหมาะกับผู้อ่านประเภทใด เดาความว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เตรียมสมุด ดินสอ สำหรับจดบันทึกข้อความหรือเนื้อเรื่องที่สำคัญขณะอ่าน

๒. การอ่าน ผู้อ่านจะอ่านหนังสือให้ตลอดเล่มหรือเฉพาะตอนที่ต้องการอ่าน ขณะอ่านผู้อ่านจะใช้ความรู้จากการอ่านคำ ความหมายของคำมาใช้ในการอ่าน รวมทั้งการรู้จักแบ่งวรรคตอนด้วยการอ่านเร็วจะมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่อง ได้ดีกว่าผู้อ่านช้า ซึ่งจะสะกดคำอ่านหรืออ่านย้อนไปย้อนมาผู้อ่านจะใช้บริบทหรือคำแวดล้อมช่วยในการตีความหมายของคำเพื่อทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน

๓. การแสดงความคิดเห็น ผู้อ่านจะจดบันทึกข้อความที่มีความสำคัญ หรือเขียนแสดงความคิดเห็น ตีความข้อความที่อ่าน อ่านซ้ำในตอนที่ไม่เข้าใจเพื่อทำความเข้าใจให้ถูกต้องขยายความคิดจากการอ่านจับคู่กับเพื่อนสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตั้งข้อสังเกตจากเรื่องที่อ่านถ้าเป็น การอ่านบทกลอนจะต้องอ่านทำนองเสนาะต่างๆ เพื่อฟังเสียงการอ่านและเกิดจินตนาการ

๔. การอ่านสำรวจ ผู้อ่านจะอ่านซ้ำโดยเลือกอ่านตอนใดตอนหนึ่ง ตรวจสอบคำและภาษาที่ใช้ สำรวจโครงเรื่องของหนังสือ เปรียบเทียบหนังสือที่อ่านกับหนังสือที่เคยอ่าน สำรวจและเชื่อมโยงเหตุการณ์ในเรื่องและการลำดับเรื่อง และสำรวจคำสำคัญที่ใช้ในหนังสือ

๕. การขยายความคิด ผู้อ่านจะสะท้อนความเข้าใจในการอ่าน บันทึกข้อคิดเห็น คุณค่าของเรื่อง เชื่อมโยงเรื่องราวในเรื่องกับชีวิต จริงความรู้สึกจากการอ่าน จัดทำโครงการหลักการอ่าน เช่น

วาดภาพ เขียนบทละคร เขียนบันทึก รายงานการอ่าน อ่านเรื่องอื่นๆที่ผู้เขียนคนเดียวกันแต่งอ่าน
เรื่องเพิ่มเติมเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่าน เพื่อให้ได้ความรู้ที่ชัดเจนและกว้างขวางขึ้น

การเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนโดยใช้ความรู้ ประสบการณ์และจินตนาการในการ
เขียน เช่น การเขียนเรียงความ นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย และบทร้อยกรอง การเขียน
สร้างสรรค์ผู้เขียนจะต้องมีความคิดดี มีจินตนาการดี มีคลังคำอย่างหลากหลาย สามารถนำคำ มาใช้
ในการเขียนต้องใช้เทคนิคการเขียน และใช้ถ้อยคำอย่างสละสลวย

การดู

การดูเป็นการรับสารจากสื่อภาพและเสียง และแสดงทรรศนะได้จากการรับรู้สาร ดีความ
แปลความ วิเคราะห์ และประเมินคุณค่าสารจากสื่อ เช่น การดูโทรทัศน์ การดูคอมพิวเตอร์ การดู
ละคร การดูภาพยนตร์ การดูหนังสือการ์ตูน (แม้ไม่มีเสียงแต่มีถ้อยคำอ่านแทนเสียงพูด) ผู้ดูจะต้อง
รับรู้สารจากการดูและนำมาวิเคราะห์ ดีความ และประเมินคุณค่าของสารที่เป็นเนื้อเรื่องโดยใช้
หลักการพิจารณาวรรณคดีหรือการวิเคราะห์วรรณคดีเบื้องต้น เช่น แนวคิดของเรื่องฉากที่ประกอบ
เรื่องสมเหตุสมผลภริยาทำทาง และการแสดงออกของตัวละครมีความสมจริงกับบทบาท โคร่งเรื่อง
เพลง แสง สี เสียง ที่ใช้ประกอบการแสดงให้อารมณ์แก่ผู้ดูสมจริงและ สอดคล้องกับยุคสมัยของ
เหตุการณ์ที่จำลองสู่บทละครคุณค่าทางจริยธรรม คุณธรรมและคุณค่าทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อผู้ดู
หรือผู้ชม ถ้าเป็นการดูข่าว และเหตุการณ์ หรือการอภิปราย การใช้ความรู้หรือเรื่องที่เป็นสารคดี
การโฆษณาทางสื่อจะต้องพิจารณาเนื้อหาสาระว่าสมควรเชื่อถือได้หรือไม่ เป็นการโฆษณาชวนเชื่อ
หรือไม่ ความคิดสำคัญและมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้มาก และการดูละครเวที ละครโทรทัศน์ ดูข่าว
ทางโทรทัศน์จะเป็นประโยชน์ได้รับความสนุกสนาน ต้องดูและวิเคราะห์ ประเมินค่า สามารถ
แสดงทรรศนะของตนได้อย่างมีเหตุผล

การตีความ

การตีความเป็นการใช้ความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่านและการใช้บริบท ได้แก่ คำที่
แวดล้อมข้อความ ทำความเข้าใจข้อความหรือกำหนดความหมายของคำให้ถูกต้อง
พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ ให้ความหมายว่า การตีความหมาย ซึ่ง
หรือกำหนดความหมาย ให้ความหมายหรืออธิบาย ใช้หรือปรับให้เข้าใจเจตนา และความมุ่งหมาย
เพื่อความถูกต้อง

การเปลี่ยนแปลงของภาษา

ภาษาย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา คำคำหนึ่งในสมัยหนึ่งเขียนอย่างหนึ่ง อีกสมัยหนึ่งเขียนอีกอย่างหนึ่ง คำว่า ประเทศแต่เดิมเขียนประเทศ คำว่า ปักข์ได้ แต่เดิมเขียน ปักไต้ ในปัจจุบันเขียน ปักข์ได้ คำว่า ลุ่มลึก แต่ก่อนเขียน ลุ่มฤก ภาษาจึงมีการเปลี่ยนแปลงทั้งความหมาย และการเขียนบางครั้งคำบางคำ เช่น คำว่า หล่อน เป็นคำสรรพนามแสดงถึงคำพูด สรรพนามบุรุษที่ ๓ ที่เป็นคำสุภาพแต่เดิมนี่คำว่า หล่อน มีความหมายในเชิงดูแคลนเป็นต้น

การสร้างสรรค

การสร้างสรรค คือ การรู้จักเลือกความรู้ประสบการณ์ที่มีอยู่เดิมมาเป็นพื้นฐานในการสร้างความรู้ความคิดใหม่ หรือสิ่งแปลกใหม่ที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม บุคคลที่จะมีความสามารถในการสร้างสรรคจะต้องเป็นบุคคลที่มีความคิดอิสระอยู่เสมอ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มองโลกในแง่คิดใคร่ตรงไม่ตัดสินใจสิ่งใดง่ายๆ การสร้างสรรคของมนุษย์จะเกี่ยวเนื่องกันกับความคิด การพูด การเขียน และการกระทำเชิงสร้างสรรค ซึ่งจะต้องมีการคิดเชิงสร้างสรรคเป็นพื้นฐาน

ความคิดเชิงสร้างสรรคเป็นความคิดที่พัฒนามาจากความรู้และประสบการณ์เดิม ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานของการพูด การเขียน และการกระทำเชิงสร้างสรรค

การพูดและการเขียนเชิงสร้างสรรคเป็นการแสดงออกทางภาษาที่ใช้ภาษาขัดเกลาให้ไพเราะงดงาม เหมาะสม ถูกต้องตามเนื้อหาที่พูดและเขียน

การกระทำเชิงสร้างสรรค เป็นการกระทำที่ไม่ซ้ำแบบเดิมและคิดค้นใหม่แปลกไปจากเดิม และเป็นประโยชน์ที่สูงขึ้น

ข้อมูลสารสนเทศ

ข้อมูลสารสนเทศหมายถึงเรื่องราวข้อเท็จจริงข้อมูลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่สามารถสื่อความหมายด้วยการพูดบอกเล่าบันทึกเป็นเอกสารรายงานหนังสือแผนที่แผนภาพภาพถ่ายบันทึกด้วยเสียงและภาพบันทึกด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นการเก็บเรื่องราวต่างๆบันทึกไว้เป็นหลักฐานด้วยวิธีต่างๆ

ความหมายของคำ

คำที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารมีความหมายแบ่งได้เป็น ๓ ลักษณะคือ

๑. ความหมายโดยตรง เป็นความหมายที่ใช้พูดจากันตรงตามความหมายคำหนึ่งๆ นั้นอาจมีความหมายได้หลายความหมาย เช่น คำว่า กา อาจมีความหมายถึง ภาชนะใส่น้ำ หรืออาจหมายถึงนกชนิดหนึ่ง ตัวสีดำร้องกากา เป็นความหมายโดยตรง

๒. ความหมายแฝง คำอาจมีความหมายแฝงเพิ่มจากความหมายโดยตรง มักเป็นความหมายเกี่ยวกับความรู้สึก เช่น คำว่า จี๋เหนียว กับ ประหยัด หมายถึง ไม่ใช่จ่ายอย่างสุรุษสุราย เป็นความหมายตรง แต่ความรู้สึกต่างกัน ประหยัดเป็นสิ่งดี แต่จี๋เหนียวเป็นสิ่งไม่ดี

๓. ความหมายในบริบท คำบางคำมีความหมายตรง เมื่อร่วมกับคำอื่นจะมีความหมายเพิ่มเติมกว้างขึ้น หรือแคบลง ได้ เช่น คำว่า ดี เด็ดดี หมายถึง ว่านอนสอนง่าย เสียงดี หมายถึง ไพเราะ ดินสอดี หมายถึง เขียนได้ดี สุขภาพดี หมายถึง ไม่มีโรค ความหมายบริบทเป็นความหมายเช่นเดียวกับความหมายแฝง

คุณค่าของงานประพันธ์

เมื่อผู้อ่านอ่านวรรณคดีหรือวรรณกรรมแล้วจะต้องประเมินงานประพันธ์ ให้เห็นคุณค่าของงานประพันธ์ ทำให้ผู้อ่านอ่านอย่างสนุก และได้รับประโยชน์จากการอ่านงานประพันธ์คุณค่าของงานประพันธ์แบ่งได้เป็น ๒ ประการ คือ

๑. **คุณค่าด้านวรรณศิลป์** ถ้าอ่านบทร้อยกรองก็จะพิจารณากลวิธีการแต่ง การเลือกเพี้ยนถ้อยคำมาใช้ได้ไพเราะ มีความคิดสร้างสรรค์ และให้ความสะท้อนอารมณ์ ถ้าเป็นบทร้อยแก้วประเภทสารคดี รูปแบบการเขียนจะเหมาะสมกับเนื้อเรื่องวิธีการนำเสนอที่น่าสนใจเนื้อหาที่มีความถูกต้องใช้ภาษาสละสลวยชัดเจนการนำเสนอมีความคิดสร้างสรรค์ถ้าเป็นร้อยแก้วประเภทบันเทิงคดีองค์ประกอบของเรื่องไม่ว่าเรื่องสั้นนวนิยายนิทานจะมีแก่นเรื่องโครงเรื่อง ตัวละคร มีความสัมพันธ์กันกลวิธีการแต่งแปลกใหม่ที่น่าสนใจ ปมขัดแย้งในการแต่งสร้างความสะท้อนอารมณ์การใช้ถ้อยคำสร้างภาพได้ชัดเจน คำพูดในเรื่องเหมาะสมกับบุคลิกของตัวละคร มีความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับชีวิตและสังคม

๒. **คุณค่าด้านสังคม** เป็นคุณค่าทางด้านวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์และคุณค่าทางจริยธรรม คุณค่าด้านสังคมเป็นคุณค่าที่ผู้อ่านจะเข้าใจชีวิตทั้งในโลกทัศน์และชีวิตทัศน์เข้าใจการดำเนินชีวิตและเข้าใจเพื่อนมนุษย์ดีขึ้นเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ การช่วยจรรโลงใจแก่ผู้อ่าน ช่วยพัฒนาสังคมช่วยอนุรักษ์สิ่งมีคุณค่าของชาติบ้านเมืองและสนับสนุนค่านิยมอันดีงาม

โครงการ

โครงการเป็นการจัดการเรียนรู้วิธีหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนด้วยการค้นคว้า ลงมือปฏิบัติจริงในลักษณะของการสำรวจ ค้นคว้า ทดลอง ประดิษฐ์คิดค้น ผู้เรียนจะรวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์ทดสอบ เพื่อแก้ปัญหาข้อใจผู้เรียนจะนำความรู้ จากชั้นเรียนมาบูรณาการในการแก้ปัญหา ค้นหาคำตอบเป็นกระบวนการค้นพบนำไปสู่การเรียนรู้ ผู้เรียนจะเกิดทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ทักษะการจัดการผู้สอนจะเข้าใจ ผู้เรียนเห็นรูปแบบการเรียนรู้ การคิดวิธีการทำงานของผู้เรียนจากการสังเกตการทำงานของผู้เรียน

การเรียนแบบโครงงานเป็นการเรียนแบบศึกษาค้นคว้าวิธีการหนึ่ง แต่เป็นการศึกษาค้นคว้าที่ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนมีเหตุผลสรุปเรื่องราวอย่างมีกฎเกณฑ์ทำงานอย่างมีระบบการเรียนแบบโครงงานไม่ใช่การศึกษาค้นคว้าจัดทำรายงานเพียงอย่างเดียวต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลและมีการสรุปผล

ทักษะการสื่อสาร

ทักษะการสื่อสาร ได้แก่ ทักษะการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนซึ่งเป็นเครื่องมือของการส่งสารและการรับสาร การส่งสาร ได้แก่ การส่งความรู้ความเชื่อ ความคิด ความรู้สึกด้วยการพูดและการเขียนส่วนการรับสาร ได้แก่ การรับความรู้ความเชื่อความคิดด้วยการอ่านและการฟังการฝึกทักษะการสื่อสารจึงเป็นการฝึกทักษะการพูด การฟัง การอ่านและการเขียนให้สามารถรับสารและส่งสารอย่างมีประสิทธิภาพ

ธรรมชาติของภาษา

ธรรมชาติของภาษาเป็นคุณสมบัติของภาษาที่สำคัญมีคุณสมบัติพอสรุปได้คือ

ประการที่หนึ่ง ทุกภาษาจะประกอบด้วยเสียงและความหมาย โดยมีระเบียบแบบแผนหรือกฎเกณฑ์ในการใช้อย่างเป็นระบบ

ประการที่สอง ภาษามีพลังในการงอกงามมีรู้สิ้นสุดหมายถึงมนุษย์สามารถใช้ภาษาสื่อความหมายได้โดยไม่สิ้นสุด

ประการที่สาม ภาษาเป็นเรื่องของการใช้สัญลักษณ์ร่วมกันหรือสมมติร่วมกันและมีการรับรู้สัญลักษณ์หรือสมมติร่วมกันเพื่อสร้างความเข้าใจตรงกัน

ประการที่สี่ ภาษาสามารถใช้ภาษาพูดในการติดต่อสื่อสาร ไม่จำกัดเพศของผู้ส่งสารไม่ว่าหญิงชายเด็กผู้ใหญ่สามารถผลัดกันในการส่งสารและรับสารได้

ประการที่ห้า ภาษาพูดย่อมใช้ได้ทั้งในปัจจุบัน อดีต และอนาคตไม่จำกัดเวลาและสถานที่

ประการที่หก ภาษาเป็นเครื่องมือการถ่ายทอดวัฒนธรรมและวิชาความรู้มานานาประการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและการสร้างสรรค์สิ่งใหม่

แนวคิดในวรรณกรรม

แนวคิดในวรรณกรรมหรือแนวเรื่องในวรรณกรรมเป็นความคิดสำคัญในการผูกเรื่องให้ดำเนินเรื่องไปตามแนวคิด หรือเป็นความคิดที่สอดแทรกในเรื่องใหญ่ แนวคิดย่อมเกี่ยวข้องกับมนุษย์และสังคมเป็นสารที่ผู้เขียนส่งให้ผู้อ่าน เช่นความดีย่อมชนะความชั่ว ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว ความยุติธรรมทำให้โลกสันติสุข คนเราพ้นความตายไปไม่ได้ เป็นต้น ฉะนั้น แนวคิดเป็นสารที่ผู้เขียนต้องการส่งให้ผู้อ่านทราบ เช่น ความดี ความยุติธรรม ความรัก เป็นต้น

บริบท

บริบทเป็นคำที่แวดล้อมข้อความที่ผู้อ่านจะใช้ความรู้ตีความและประสบการณ์มากำหนดความหมายหรือความเข้าใจ โดยนำคำแวดล้อมมาช่วยประกอบความรู้และประสบการณ์ เพื่อทำความเข้าใจหรือความหมายของคำ

พลังของภาษา

ภาษาเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตของมนุษย์มนุษย์ จึงสามารถเรียนรู้ภาษาเพื่อการดำรงชีวิตเป็นเครื่องมือของการสื่อสารและสามารถพัฒนาภาษาของตนได้ ภาษาช่วยให้คนรู้จักคิดและแสดงออกของความคิดด้วยการพูด การเขียน และการกระทำซึ่งเป็นผลจากการคิด ถ้าไม่มีภาษาคนจะคิดไม่ได้ถ้าคนมีภาษาน้อยมีคำศัพท์น้อย ความคิดของคนก็จะแคบไม่กว้างไกล คนที่ใช้ภาษาได้ดีจะมีความคิดดีด้วยคนจะใช้ความคิดและแสดงออกทางความคิดเป็นภาษา ซึ่งส่งผลไปสู่การกระทำผลของการกระทำส่งผลไปสู่ความคิดซึ่งเป็นพลังของภาษาภาษาจึงมีบทบาทสำคัญต่อมนุษย์ช่วยให้มนุษย์พัฒนาความคิดช่วยดำรงสังคมให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุขมีมิตรต่อกันช่วยเหลือกันด้วยการใช้ภาษาติดต่อสื่อสารกันช่วยให้คนปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมภาษาช่วยให้มนุษย์เกิดการพัฒนาใช้ภาษาในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นการอภิปรายโต้แย้ง เพื่อนำไปสู่ผลสรุปมนุษย์ใช้ภาษาในการเรียนรู้จดบันทึกความรู้แสวงหาความรู้และช่วยจรรโลงใจด้วย การอ่านบทกลอน ร้องเพลง ภาษายังมีพลังในตัวของมันเอง เพราะภาพย่อมประกอบด้วยเสียงและความหมายการใช้ภาษาใช้ถ้อยคำทำให้เกิดความรู้สึกต่อผู้รับสารให้เกิดความงอกเงยงอกงามหรือเกิดความชื่นชอบ ความรักย่อมเกิดจากภาษาทั้งสิ้นที่นำไปสู่ผลสรุปที่มีประสิทธิภาพ

ภาษาถิ่น

ภาษาถิ่นเป็นภาษาพื้นเมืองหรือภาษาที่ใช้ในท้องถิ่น ซึ่งเป็นภาษาดั้งเดิมของชาวพื้นบ้านที่ใช้พูดจากันในหมู่เหล่าของตน บางครั้งจะใช้คำที่มีความหมายต่างกันไปเฉพาะถิ่น บางครั้งคำที่ใช้พูดจากันเป็นคำเดียว ความหมายต่างกันแล้วยังใช้สำเนียงที่ต่างกัน จึงมีคำกล่าวที่ว่า“สำเนียงบอก

ภาษา”สำเนียงจะบอกว่าเป็นภาษาอะไรและผู้พูดเป็นคนถิ่นใด อย่างไรก็ตามภาษาถิ่นในประเทศไทยไม่ว่าจะเป็นภาษาถิ่นเหนือ ถิ่นอีสาน ถิ่นใต้ สามารถสื่อสารเข้าใจกันได้เพียงแต่สำเนียงแตกต่างกันไปเท่านั้น

ภาษาไทยมาตรฐาน

ภาษาไทยมาตรฐานหรือบางทีเรียกว่า ภาษาไทยกลางหรือภาษาราชการ เป็นภาษาที่ใช้สื่อสารกันทั่วประเทศและเป็นภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้คนไทยสามารถใช้ภาษาราชการในการติดต่อสื่อสารสร้างความเป็นชาติไทย ภาษาไทยมาตรฐานก็คือภาษาที่ใช้กันในเมืองหลวง ที่ใช้ติดต่อกันทั้งประเทศมีคำและสำเนียงภาษาที่เป็นมาตรฐาน ต้องพูดให้ชัดถ้อยชัดคำได้ตามมาตรฐานของภาษาไทย ภาษากลาง หรือภาษาไทยมาตรฐานมีความสำคัญในการสร้างความเป็นปึกแผ่น วรรณคดีมีการถ่ายทอดกันมาเป็นวรรณคดีประจำชาติจะใช้ภาษาที่เป็นภาษาไทยมาตรฐานในการสร้างสรรค์งานประพันธ์ ทำให้วรรณคดีเป็นเครื่องมือในการศึกษาภาษาไทยมาตรฐานได้

ภาษาพูดกับภาษาเขียน

ภาษาพูดเป็นภาษาที่ใช้พูดจากัน ไม่เป็นแบบแผนภาษา ไม่พิถีพิถันในการใช้แต่ใช้สื่อสารกันได้ดีสร้างความรู้สึกที่เป็นกันเอง ใช้ในหมู่เพื่อนฝูง ในครอบครัวและติดต่อสื่อสารกันอย่างไม่เป็นทางการ การใช้ภาษาพูดจะใช้ภาษาที่เป็นกันเองและสุภาพ ขณะเดียวกันก็คำนึงว่าพูดกับบุคคลที่มีฐานะต่างกันการใช้ถ้อยคำก็ต่างกันไปด้วยไม่คำนึงถึงหลักภาษาหรือระเบียบแบบแผนการใช้ภาษามากนัก

ส่วนภาษาเขียนเป็นภาษาที่ใช้เคร่งครัดต่อการใช้ถ้อยคำและคำนึงถึงหลักภาษาเพื่อใช้ในการสื่อสารให้ถูกต้องและใช้ในการเขียนมากกว่าพูด ต้องใช้ถ้อยคำที่สุภาพ เขียนให้เป็นประโยคเลือกใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในการสื่อสาร เป็นภาษาที่ใช้ในพิธีการต่างๆ เช่น การกล่าวรายงาน กล่าวปราศรัย กล่าวสดุดี การประชุมอภิปราย การปาฐกถา จะระมัดระวังการใช้คำที่ไม่จำเป็นหรือคำฟุ่มเฟือย หรือการเล่นคำจนกลายเป็นการพูดหรือเขียนเล่นๆ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) บางครั้งเรียกว่า ภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นกระบวนทัศน์ (Paradigm) ของคนในท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติ เพื่อความอยู่รอดแต่คนในท้องถิ่นจะสร้างความรู้จากประสบการณ์และจากการปฏิบัติเป็นความรู้ความคิด ที่นำมาใช้ในท้องถิ่นของคน เพื่อการดำรงชีวิตที่เหมาะสมและสอดคล้องกับธรรมชาติ ผู้รู้จึงกลายเป็นปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้เกี่ยวกับภาษา ยารักษาโรคและการดำเนินชีวิตในหมู่บ้านอย่างสงบสุข

ภูมิปัญญาทางภาษา

ภูมิปัญญาทางภาษาเป็นความรู้ทางภาษา วรรณกรรมท้องถิ่น บทเพลงสุภาษิตคำพังเพย ในแต่ละท้องถิ่น ได้ใช้ภาษาในการสร้างสรรค์ผลงานต่างๆ เพื่อใช้ประโยชน์ในกิจกรรมทางสังคม ที่ต่างกันโดยนำภูมิปัญญาทางภาษาในการสั่งสอนอบรมพิธีการต่างๆ การบันเทิงหรือการละเล่นมีการแต่งเป็นคำประพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ทั้งนิทาน นิทานปรัมปรา ตำนานบทเพลง บทร้องเล่น บทเห่กล่อม บทสวดต่างๆ บททำขวัญ เพื่อประโยชน์ทางสังคมและเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมประจำถิ่น

ระดับภาษา

ภาษาเป็นวัฒนธรรมที่คนในสังคมจะต้องใช้ภาษาให้ถูกต้องกับสถานการณ์และโอกาสที่ใช้ภาษาบุคคลและประชุมชน การใช้ภาษาจึงแบ่งออกเป็นระดับของการใช้ภาษาได้หลายรูปแบบ คำราชาศัพท์แต่ละเล่มจะแบ่งระดับภาษาแตกต่างกันตามลักษณะของสัมพันธภาพของบุคคลและสถานการณ์การแบ่งระดับภาษาประมวลได้ดังนี้

๑. การแบ่งระดับภาษาที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

๑.๑ ภาษาที่ไม่เป็นทางการหรือภาษาที่เป็นแบบแผน เช่น การใช้ภาษาในการประชุมในการกล่าวสุนทรพจน์ เป็นต้น

๑.๒ ภาษาที่ไม่เป็นทางการหรือภาษาที่ไม่เป็นแบบแผน เช่น การใช้ภาษาในการสนทนาการใช้ภาษาในการเขียนจดหมายถึงผู้คุ้นเคยการใช้ภาษาในการเล่าเรื่องหรือประสบการณ์ เป็นต้น

๒. การแบ่งระดับภาษาที่เป็นพิธีการกับระดับภาษาที่ไม่เป็นพิธีการ การแบ่งภาษาแบบนี้เป็นการแบ่งภาษาตามความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นระดับ ดังนี้

๒.๑ ภาษาระดับพิธีการเป็นภาษาแบบแผน

๒.๒ ภาษาระดับกึ่งพิธีการเป็นภาษากึ่งแบบแผน

๒.๓ ภาษาระดับที่ไม่เป็นพิธีการเป็นภาษาไม่เป็นแบบแผน

๓. การแบ่งระดับภาษาตามสภาพแวดล้อมโดยแบ่งระดับภาษาในระดับย่อยเป็น ๕ ระดับ คือ

๓.๑ ภาษาระดับพิธีการ เช่น การกล่าวปราศรัยการกล่าวเปิดงาน

๓.๒ ภาษาระดับทางการ เช่น การรายงานการอภิปราย

๓.๓ ภาษาระดับกึ่งทางการ เช่น การประชุมอภิปรายการปาฐกถา

๓.๔ ภาษาระดับการสนทนา เช่น การสนทนากับบุคคลอย่างเป็นทางการ

๓.๕ ภาษาระดับกันเอง เช่น การสนทนาพูดคุยในหมู่เพื่อนฝูงในครอบครัว

วิจารณ์ญาณ

วิจารณ์ญาณ หมายถึง การใช้ความรู้ ความคิด ทำความเข้าใจเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างมีเหตุผล การมีวิจารณ์ญาณต้องอาศัยประสบการณ์ในการพิจารณาตัดสินสารด้วยความรอบคอบ และอย่างชาญฉลาด เป็นเหตุเป็นผล

๒. หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์

๒.๑ ความหมายและความสำคัญของการอ่าน

ความหมายของการอ่าน การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและเป็นทักษะที่มนุษย์ใช้เป็นทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ ซึ่งมีผู้อธิบายความหมายของการอ่าน ดังนี้

บันลือ พฤกษ์วัน (๒๕๓๔) ให้ความหมายของการอ่านไว้หลายนัย ดังนี้

๑) การอ่านเป็นการแปลสัญลักษณ์ออกมาเป็นคำพูดให้เกิดความเข้าใจในการสื่อได้ตรงกัน

๒) การอ่านเป็นการใช้ความสามารถจากการผสมผสานของตัวอักษร แล้วเข้าใจความหมาย และได้รับความรู้จากสิ่งที่อ่าน

๓) การอ่านเป็นการสื่อความหมายที่ถ่ายโยงความคิด และความรู้จากผู้เขียนถึงผู้อ่าน

วรรณิ โสมประยูร (๒๕๓๗) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านว่า เป็นกระบวนการทางสมองที่สายตาสัมผัสตัวอักษรหรือสิ่งพิมพ์รับรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์ ที่สื่อความคิดและความรู้ตรงกัน สามารถนำความหมายนั้นไปใช้ประโยชน์ได้

พนิตนันท์ บุญพามี (๒๕๔๒) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า ความเข้าใจความหมายของคำ หรือสัญลักษณ์ หรือเรื่องราวต่างๆ ซึ่งมนุษย์สามารถรับรู้ แล้วแปลความหมายออกมาได้ ถ้าอ่านไม่เข้าใจ จะถือว่าเป็นการอ่านโดยแท้จริงไม่ได้ เนื่องจากการสื่อสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านไม่บรรลุวัตถุประสงค์

ราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๒) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า หมายถึง ว่าตามตัวหนังสือ สังเกต หรือพิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจ คิด นับ (ไทยเดิม)

เยาวลักษณ์ สุวรรณแห (๒๕๔๖) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญ ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความเข้าใจ จินตนาการ ฟ่อนคลายความเครียด และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต การอ่านเป็นการสร้างปัญญาที่ดีกว่าการสอนหรือการชี้แนะ เนื่องจากการอ่านด้วยตนเองนั้นผู้อ่านมีอิสระในการคัดเลือกสารนิเทศตามที่ตนเองต้องการซาบซึ้งในอรรถรสที่ได้จากตัวอักษรและเรื่องราว สามารถจินตนาการตามเรื่องที่อ่านได้อย่างไม่มีขอบเขต และสร้างปัญญาให้เด็กกับผู้อ่านอย่างยั่งยืน

ไพพรรณ อินทนิล (๒๕๔๖) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า หมายถึง ทักษะที่สืบเนื่องมาจากการฟังและการพูด การอ่านเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อน และต้องการความมีสมาธิสูง ผู้อ่านต้องมีความสามารถตีความหมายของสิ่งที่อ่านได้ ขณะเดียวกันจะต้องสามารถประเมินผลที่อ่านโดยนำประสบการณ์เดิมที่มีอยู่มาใช้เป็นเครื่องตัดสิน

สุริทอง ศรีสะอาด (๒๕๔๖) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า หมายถึง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ภูมิปัญญา ทั้งที่เป็นเรื่องราวในท้องถิ่นและสากล ความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ความเป็นไปในธุรกิจ และการปฏิบัติงาน ตลอดจนติดตามความก้าวหน้าและทิศทางที่โลกจะก้าวไป

กรมวิชาการ (๒๕๔๖) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า หมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษรที่อ่านออกมาเป็นความรู้ ความคิด และเกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านตรงกับเรื่องราวที่ผู้เขียนเขียน ผู้อ่านสามารถนำความรู้ ความคิด เห็น หรือสาระจากเรื่องราวที่อ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

สรุปได้ว่า การอ่านหมายถึง การแปลความหมายของคำ สัญลักษณ์หรือเรื่องราวต่างๆ โดยใช้กระบวนการทางสมองทำให้รับรู้และเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่าน เป็นการสื่อความคิดและความรู้ตรงกันของผู้เขียนกับผู้อ่าน สามารถนำความหมายนั้นไปใช้ประโยชน์ได้

ความสำคัญของการอ่าน

บันลือ พุกกะวัน (๒๕๓๔) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า

๑) การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ หากอ่านไม่ได้ การเรียนการสอนย่อมพบอุปสรรค พฤติกรรมการเรียนของเด็กจะเปลี่ยนไป หงอยเหงา เก็บกดหรือมีละเนิ่นจะแสดงออกต่างๆ ในลักษณะทดแทน

๒) เด็กที่อ่านได้ย่อมได้รับการยอมรับ สามารถร่วมเรียนร่วมเล่นกับเพื่อนๆ ได้ดีในทางตรงกันข้าม การที่เด็กมีอุปสรรคในการอ่าน ย่อมขาดความมั่นใจในตนเอง ซึ่งจะมีผลทำให้มองตนเองว่าด้อยความสามารถ

๓) การอ่านได้ อ่านเป็น เป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้เด็กได้รับความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ทั้งนี้เพราะว่าโรงเรียนหรือสถานบันศึกษาใดในโลกก็ไม่อาจจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด การอ่านจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่เด็กจะค้นคว้าเพิ่มเติมได้อย่างจุใจหรือตามความจำเป็นของเด็กเหล่านั้นได้ดี

๔) การอ่านเป็นเครื่องมือในการประกอบธุรกิจ การปรับปรุงอาชีพเมื่อพ้นวัยประถมศึกษา อาจเรียนรู้จากกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนได้อีกทางหนึ่ง

๕) การอ่านเป็น จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการพินิจพิจารณาเลือกตัดสินใจที่จะเลือกตัวแทนในด้านการเมือง การปกครอง อันเป็นรากฐานสำคัญของระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

๖) การอ่านย่อมเป็นกิจกรรมสำคัญที่จะช่วยให้เด็กวัยประถมศึกษา หรือพ้นวัยประถมศึกษาสามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ด้วยการอ่าน ทั้งยังจะได้รับความเพลิดเพลินช่วยพัฒนาจิตใจได้อีกด้วย

วรรณิ โสมประยูร (๒๕๓๗) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นทักษะภาษาที่สำคัญ และจำเป็นมากในการดำรงชีวิตของคนในยุคปัจจุบันเพราะวิทยาการต่างๆ ได้เจริญก้าวหน้ามากและเป็นไปอย่างรวดเร็ว การติดต่อสื่อสารก็ยิ่งเพิ่มความสำคัญในธุรกิจการงานมากยิ่งขึ้น จนสภาพสังคมกลายเป็นสังคมข่าวสาร เนื้อหาสาระทางวิชาการ ข้อมูลต่างๆ ในชีวิตประจำวันจะต้องอาศัยการอ่านจึงสามารถเข้าใจและสื่อสารความหมายกันได้

พนิตนันท์ บุญพามี (๒๕๔๒) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านมีความจำเป็นต่อชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน เพราะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านวัตถุ วิทยาการ และความนึกคิด การอ่านช่วยให้เราสามารถติดตามความเคลื่อนไหว และความก้าวหน้าได้ทันการ การอ่านจะช่วยเพิ่มประสบการณ์ ความรู้ ความคิด และวิจารณญาณให้คนเรามีความมองงามทาง วุฒิภาวะ วุฒิปัญญา และความสามารถมากขึ้น การอ่านส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตวิญญาณของผู้อ่านให้เป็นที่ไปในทางที่ดีงามได้โดยตนเองรวมทั้งสามารถพัฒนาคนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมได้อย่างดี การอ่านเปรียบเสมือนสะพานเชื่อมความรู้ ความเข้าใจของมนุษย์ทุกชาติทุกภาษาให้ถึงกัน ให้ประจักษ์ถึงความจริงอย่างเดียวกันและให้สามารถประกอบกิจต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมได้เป็นอย่างดี

ภูมิภัทร ทิศร (๒๕๔๓) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านทำให้ได้รับ ความบันเทิง ผ่อนคลายความตึงเครียด เป็นมิตรยามว่างเมื่ออยู่คนเดียว ให้ความรู้ช่วยปรับปรุงสมรรถภาพในการประกอบอาชีพ ช่วยให้เข้าใจจิตใจ ความคิด ความเป็นไปต่างๆ ของคนอื่น ช่วยเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ ช่วยปรับปรุงนิสัยใจคอ เป็นคนกว้างขวาง ฝึกฝนวิธีตัดสินใจ ทำให้เป็นคนฉลาดรอบรู้ ทันคน และมีชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

นพดล จันทร์เพ็ญ (๒๕๔๒) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านมีความสำคัญต่อมนุษย์อย่างยิ่ง โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่มีหนังสือให้เลือกอ่านได้มากมาย การอ่านช่วยให้สามารถหาความรู้ ความบันเทิง สร้างเสริมประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์แก่ชีวิต ทั้ง การศึกษา อาชีพการงาน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

กรมวิชาการ (๒๕๔๖) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

๑) การอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน จำเป็นต้องอ่านหนังสือศึกษาหาความรู้ต่างๆ

๒) การอ่านเป็นเครื่องมือช่วยให้ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ เพราะสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปพัฒนาตนเองและพัฒนางาน

๓) การอ่านเป็นเครื่องมือสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนรุ่นต่อไป

๔) การอ่านเป็นวิธีการส่งเสริมให้คนมีความคิด และความฉลาดรอบรู้ เพราะประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านเมื่อเก็บสะสมเพิ่มพูนนานวันเข้า ก็จะทำให้เกิดความคิดเกิดสติปัญญาให้คนฉลาดรอบรู้

๕) การอ่านเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจ เป็นวิธีหนึ่งในการแสวงหาความสุขให้แก่ตนเองที่ง่ายที่สุด และได้ประโยชน์คุ้มค่าที่สุด

๖) การอ่านเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้คนที่สมบูรณ์ทั้งด้านจิตใจและบุคลิกภาพ เพราะเมื่ออ่านมากย่อมรู้มาก สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

๗) การอ่านเป็นวิธีหนึ่งที่พัฒนาระบบการสื่อสาร และการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (๒๕๔๖) กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านมีความสำคัญต่อมนุษย์ตั้งแต่เด็กจนโต การอ่านมีความจำเป็นและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษา การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนการพัฒนาประเทศ การจะพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองได้นั้น จะต้องอาศัยประชาชนที่มีการศึกษา มีความรู้ที่ทันสมัย และทันต่อเหตุการณ์ ดังนั้นการอ่านจึงเป็นพื้นฐานของการสร้างองค์ความรู้ที่สำคัญทุกอย่าง

ไพพรรณ อินทนิล (๒๕๔๖) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า

๑) การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออกมักจะเสียเปรียบ กลายเป็นคนล้าหลัง ไม่ทันโลก ไม่ทันเหตุการณ์ อาจจะถูกหลอก เสียรู้ได้ง่าย และไม่เชื่อมั่นในตนเอง ไม่มีความสุขในการเข้าสังคม ยิ่งอ่านน้อย ก็ยิ่งเข้าใจน้อย ดังนั้นการอ่านจึงเป็นทักษะเบื้องต้นที่มนุษย์ทุกคนจำเป็นที่จะต้องใช้ในการดำรงชีวิตปัจจุบัน

๒) การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ การอ่านเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา เพราะทำให้นักเรียนนักศึกษาได้เรียนรู้ในสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นในห้องหรือนอกห้องเรียน ล้วนแต่ใช้การอ่านเป็นสื่อในการเรียนรู้ทั้งสิ้น

๓) การอ่านเป็นสื่อสำคัญในการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคม การพัฒนาสังคมที่ดีนั้นอุปกรณ์สำคัญ คือ การอ่าน การอ่านหนังสือจะทำให้เกิดการพัฒนาความคิด สติปัญญา จริยธรรม ศีลธรรม และเชาว์ปัญญาได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่าน สรุปได้ว่า การอ่านมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ ช่วยพัฒนาด้านสติปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาสังคมและพัฒนาประเทศชาติ

จุดมุ่งหมายของการอ่าน

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (๒๕๓๔) กล่าวว่า การอ่านโดยทั่วไปมีจุดมุ่งหมายหลักอยู่ ๓ ประการคือ

- ๑) อ่านเพื่อบันเทิง ได้แก่ เรื่องราวประเภทนิทาน นิยาย
- ๒) อ่านเพื่อรู้วิธีการ (เพื่อนำเป็น) ได้แก่ ตำราอาหาร สลากยา คู่มือ การใช้สิ่งต่างๆ เป็นต้น
- ๓) อ่านเพื่อค้นคว้า ได้แก่ เรื่องราวสารคดีต่างๆ

วรรณิ โสมประยูร (๒๕๓๗) กล่าวถึง จุดประสงค์ในการอ่านไว้ ดังนี้

- ๑) เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เช่น อ่านตำรา อ่านบทความ อ่านสารคดี
- ๒) อ่านเพื่อความบันเทิง เช่น อ่านนวนิยาย อ่านการ์ตูน อ่านวรรณคดี
- ๓) อ่านเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เช่น อ่านหนังสือประเภทชวนหัวต่างๆ
- ๔) อ่านเพื่อหารายละเอียดของเรื่อง เช่น อ่านสารคดี อ่านประวัติศาสตร์
- ๕) อ่านเพื่อวิเคราะห์ วิจัย จากข้อมูลที่ได้ เช่น การอ่านข่าว
- ๖) อ่านเพื่อหาประเด็นว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จ ส่วนใดเป็นข้อจริง เช่น การอ่านคำโฆษณาต่างๆ
- ๗) การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น อ่านบทความในวารสาร
- ๘) อ่านเพื่อปฏิบัติตาม เช่น อ่านคำสั่ง อ่านคำแนะนำ อ่านคู่มือการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า
- ๙) อ่านเพื่อออกเสียงให้ถูกต้อง ชัดเจน มีน้ำเสียงเหมาะสมกับเนื้อเรื่องและเหมือนกับพูด

เช่น อ่านบทละครต่างๆ

พนิตนันท์ บุญพามี (๒๕๔๒) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการอ่านไว้ ๔ ประการ คือ

๑. อ่านเพื่อความรู้

๑.๑ เพื่อหาคำตอบในเรื่องที่ต้องการหรือเรื่องที่ยังมีข้อสงสัย และเป็นปัญหาข้องใจอยู่ เช่น การอ่านคำแนะนำต่างๆ

๑.๒ เพื่อศึกษาความรู้โดยละเอียดหรือโดยย่อ ในบางครั้งผู้อ่านต้องการทราบเรื่องราวบางเรื่อง โดยละเอียดหลังจากที่ได้ยิน หรือ ได้ฟังจากผู้อื่น โดยย่อจึงจำเป็นต้องไปศึกษาหาหนังสือมาอ่านเพิ่มเติม หรือในบางครั้ง ผู้อ่านมีเวลาจำกัด และไม่ต้องการทราบเรื่องละเอียดมากนัก ก็จะต้องค้นหาหนังสือที่สรุปย่อเรื่องราวนั้นๆ มาอ่าน เช่น พจนานุกรม สารานุกรม หรือหนังสือคู่มือต่างๆ

๑.๓ เพื่อรับรู้ข่าวสาร ข้อเท็จจริง เพื่อให้ทราบและเข้าใจเหตุการณ์ปัจจุบัน

๑.๔ เพื่อศึกษาค้นคว้าเป็นพิเศษ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ทั่วไป และสาขาวิชาชีพต่างๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ หรือเพื่อเขียนตำราวิชาการ

๑.๕ เพื่อรวบรวมข้อมูลมาทำรายงาน หรือทำวิจัยเผยแพร่ในหมู่นักวิชาการอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ

๒. อ่านเพื่อให้เกิดความคิด การอ่านเพื่อให้เข้าใจแนวคิดที่สำคัญ พิจารณาเหตุผล และแรงจูงใจในการเขียนเรื่องนั้นๆ ขึ้นมา ขณะเดียวกันก็เป็นฉนวนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในตัวผู้อ่านด้วย

๓. อ่านเพื่อความบันเทิง การอ่านเพื่อความบันเทิง เป็นการอ่านเพื่อการผ่อนคลายความเคร่งเครียดจากงานเป็นประจำในบางครั้งก็อ่านเพื่อฆ่าเวลาหรือใช้เวลาให้หมดไป มักเป็นจุดหมายของการอ่านหนังสือประเภทร้อยกรอง นวนิยาย เรื่องสั้น นิทาน นิยาย บทละคร และวรรณคดี ซึ่งงานเหล่านี้จะมีคุณค่าต่อการพัฒนาความรู้สึก พัฒนาอารมณ์ ตลอดจนความสะเทือนใจในระดับต่างๆ

๔. การอ่านเพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพ เนื่องจากการอ่านช่วยพัฒนาความรู้สติปัญญา ความคิด และทัศนคติได้ดี โดยเฉพาะการอ่านเพื่อวิพากษ์วิจารณ์ เนื่องจากผู้อ่านสามารถอ่านได้อย่างมีวิจรรณญาณสามารถวิเคราะห์สิ่งที่อ่านได้ ผู้รักการอ่านจะเป็นคนทันสมัยมีความรู้กว้างขวาง เป็นที่ยอมรับของสังคม

จากการศึกษาจุดมุ่งหมายของการอ่าน สรุปได้ว่า การอ่านมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้สำหรับค้นคว้าหาความรู้ สร้างความบันเทิงและช่วยพัฒนาความคิดของผู้อ่าน

หลักการสอนอ่าน

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (๒๕๒๘) กล่าวว่า หลักการอ่านนั้นเกี่ยวข้องกับกระบวนการอยู่ ๒ กระบวนการ คือ การติดตามว่าผู้เขียนจะพูดอะไร และคิดว่าผู้เขียนหมายถึงอะไร วิธีสอนและเทคนิคการสอนแต่ละคนอาจจะใช้เวลาต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่านของแต่ละคน และพื้นฐานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ด้วยในการหาเหตุผลของข้อความที่อ่านนั้น ผู้เชี่ยวชาญการอ่านได้ค้นคว้าไว้ตามกระบวนการคิด (Thinking Process) มีหลายวิธี คือ

๑. Top – Level Structure Method เป็นวิธีที่เน้นหนักในการสอนให้นักเรียนเกิดประสบการณ์ด้วยตนเองในการที่จะพิจารณาว่าความคิดหรือปัญหาของข้อความนั้นไปในแนวใดเมื่อเข้าใจโครงการเขียนหรือแผนการเรียนของผู้เขียน นักเรียนจะพบความคิดหลัก (Main idea) และรายละเอียดอื่นๆ อีกด้วย

๒. The Reader Selected Miscued Technique ให้นักเรียนอภิปรายเพื่อที่จะเดาความหมายของคำยากที่พบในข้อความที่อ่านหลังจากที่อ่านแล้ว การอภิปรายของครูจะช่วยให้เข้าใจยิ่งขึ้น และรู้ว่าตนเองมีจุดบกพร่องตรงไหน

๓. The Cloze Procedure เป็นวิธีทำให้นักเรียนอภิปรายถึงคำที่ลบออกไป

๔. The ERICA Model Method เน้นให้นักเรียนเกิดประสบการณ์ด้วยตนเองโดยผ่านกระบวนการ ๔ ขั้นตอน คือ

๔.๑ การเตรียมสำหรับการอ่าน

๔.๒ การดูในสิ่งที่อ่าน

๔.๓ การแยกและรวบรวมความรู้ที่ได้

๔.๔ การแปลความหรือตีความรู้นั้น

คาร์โรล (สุดิตรา วีระยุทธศิลป์, ๒๕๔๐; อ้างอิงมาจาก Carroll, ๑๙๖๔) กล่าวถึงหลักสำคัญในการสอนอ่านที่ควรยึดถือ ๕ ประการ คือ

๑. การเสริมแรง เป็นสิ่งที่ช่วยในการวางใจในการเรียนการสอน ให้มีความมั่นคงในการเรียนอ่านและเขียน ลำพังการฝึกอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอที่จะให้นักเรียนอ่านหรือจำคำและเขียนได้ต้องอาศัยแรงเสริมเข้าช่วย ครูจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในการให้การเสริมแรง

๒. การหยั่งเห็น เป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยฉับพลันของเด็กตั้งแต่เกิดหลังจากที่เด็กได้ลองฝึกลองดูมาแล้วหลายครั้ง เช่น เด็กเห็นคำว่า “กิน” มาก่อนแล้วพบว่า “บิน” เด็กจะอ่านว่า “กิน” ไปด้วย แต่เมื่อได้รับการสอนหรือสอนสะกดดู เป็นประสบการณ์แก่เด็ก เด็กจะอ่านคำว่า “บิน” และเขียนได้ถูกต้อง

แฮริส และซีเพย์ (จรัส มากสวัสดิ์, ๒๕๔๗; อ้างอิงมาจาก Harris and Sipay, ๑๙๗๕) กล่าวว่าในการสอนนั้นครูผู้สอนควรยึดหลักการสอนดังนี้

๑. การสอนอ่านต้องพยายามสร้างกิจกรรมที่สนุกสนาน

๒. การสอนอ่านที่ดีเป็นระบบนั้น ต้องใช้ทักษะการอ่านที่เหมาะสมอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ระดับประถมฝึกอ่านเพื่อพัฒนาด้านคำศัพท์ ค้นคว้าหาความหมาย เป็นต้น

๓. กิจกรรมที่ใช้ในการสอนเปิดโอกาสให้มีกิจกรรมต่างๆ อย่างเพียงพอ เช่น ฝึกอ่าน ออกเสียง อ่านในใจ หรือฝึกผู้เรียนอ่านด้วยตนเอง ครูเป็นผู้ฝึกก็ควรฝึกให้ผู้เรียนอ่านด้วยตนเองอย่างละเท่าๆ กัน

๔. บทเรียนและกิจกรรมสนองความแตกต่างแต่ละบุคคล เพราะแต่ละคนมีพื้นฐานความสามารถในการอ่านไม่เท่ากัน

๕. ให้ความเอาใจใส่ผู้เรียนที่มีปัญหา ต้องใช้เวลาและช่วยพัฒนาการอ่านของเขาเหล่านั้น

๖. ควรมีแผนงาน เพื่อสนับสนุนการอ่านของผู้เรียนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงมัธยม

สนิท สัตโยภาส (๒๕๓๒) ได้เสนอแนะวิธีการที่ควรใช้ในการสอนอ่าน ๔ ข้อ ดังนี้

๑. วิธีสอนแบบมาตรฐาน คือ การสอนให้อ่านเป็นคำและประโยค โดยเลือกคำและประโยคที่มีความหมายและใกล้ชีวิตตัวเด็กมาสอนก่อน

๒. วิธีสอนแบบแจกรูปเทียบเสียง คือ การขีดเทียบเสียงพยัญชนะ สระ และตัวสะกด เป็นหลักในการอ่าน เพื่อเป็นประโยชน์ในการฝึกอ่าน และฝึกเขียน

๓. วิธีสอนแบบแจกรูปสะกดคำ คือ ในการออกเสียงอ่าน ฝึกใส่พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกดก่อน จึงอ่านทั้งคำ เป็นการช่วยให้อ่านคำได้

๔. วิธีสอนแบบผสม คือ สอนทั้งคำและประโยคที่มีความหมาย ขณะเดียวกันก็ให้อ่านเทียบเสียงแจกแจกไปด้วย

กรรณิการ์ พวงเกษม (๒๕๓๕) กล่าวถึงการสอนอ่านแก่เด็กเริ่มเรียนเพื่อให้เกิดการพัฒนาการทางการอ่าน ดังนี้

๑. สอนอ่านแบบแจกแจกลูก คือ การแยกพยัญชนะ สระ ตัวสะกด หรือ วรรณยุกต์ออกจากคำ แล้วจึงอ่านรวมกันอีกครั้ง เป็นการอ่านแบบประสมตัวอักษร

๒. สอนอ่านเป็นคำหรือเป็นประโยค คือ ให้นักเรียนเห็นคำและความหมาย และฝึกจะเป็นคำ

๓. สอนอ่านแบบตรงสระ คือ การหาสระไว้ก่อนจึงหาพยัญชนะมาประสม โดยเปลี่ยนพยัญชนะไปเรื่อยๆ

๔. สอนอ่านแบบใช้แผนภูมิประสบการณ์ คือ ไม่ขีดแบบเรียนหลักครุณาสิ่งที่นักเรียนสนใจ มาจัดทำแผนภูมิประสบการณ์ ฝึกให้นักเรียนอ่าน

ทัศนีย์ สุขเมธี (๒๕๔๒) ได้เสนอแนะวิธีการสอนอ่านเพื่อให้เด็กสามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดหรือคำพูดออกมาเป็นตัวหนังสือวิธีสอนหลายวิธี ดังนี้

๑. วิธีสอนแบบแจกแจกลูกสะกดคำ คือ การสอนที่ถือว่าคำประกอบด้วยรูปและเสียงของพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด เวลาอ่านก็ไล่พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกด ให้ออกเสียงให้ถูกต้องเป็นคำๆ

๒. วิธีสอนแบบเทียบเคียง คือ ขีดการเทียบเสียงสระ หรือสระและตัวสะกดเป็นหลักในการอ่านเพื่อประโยชน์ในการเทียบเสียงหัดอ่าน

๓. วิธีสอนแบบมาตรฐาน คือ สอนให้อ่านเป็นคำและเป็นประโยค โดยคัดเลือกคำและประโยคที่มีความหมายต่อผู้เรียนมาให้้อ่านและเขียน

๔. วิธีสอนแบบผสม หมายถึง การนำวิธีสอนเป็นคำเป็นประโยคมาเป็นหลัก แล้วจึงสอนด้วยวิธีเทียบเสียง แจกแจงลูก

จากวิธีสอนอ่านดังกล่าว สรุปได้ว่า การสอนอ่านมีหลายวิธี การเลือกวิธีสอนอ่านขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม และความพร้อม ความแตกต่างของผู้เรียนเพื่อจุดหมายให้ผู้เรียนอ่านและจำคำได้เพื่อนำไปใช้ได้

ปัญหาในการสอนอ่าน

ในการสอนอ่านนั้นมี ๒ แบบ คือการอ่านออกเสียงและอ่านในใจ ปัญหาที่พบมากที่สุดคือการอ่านออกเสียง ส่วนการอ่านในใจ เท่าที่พบมักจะได้อ่านช้ามาก อ่านข้าม อ่านเก็บความไม่ครบ อ่านแล้วจับใจความไม่ได้ เวลาอ่านทำปากขมขมิบ และเวลาอ่านต้องใช้นิ้วชี้ทุกคนที่อ่าน ซึ่งนักการศึกษากล่าวไว้ดังนี้

กรรณิการ์ พวงเกษม (๒๕๓๕) กล่าวถึงปัญหาการอ่านออกเสียงไว้หลายประการดังนี้

๑. อ่านไม่ออก โดยมักจะได้อ่านนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๒ ที่ยังจำหลักเกณฑ์ในการสะกดคำต่างๆ ไม่ได้จึงอ่านไม่ได้

๒. อ่านคำผิด ลักษณะที่อ่านผิด ส่วนมากคืออ่านคำที่มีอักษรนำ คำพ้องรูป อ่านคำหรือข้อความที่มีเครื่องหมายประกอบผิด

๓. อ่านออกเสียงผิด การอ่านออกเสียงผิดมีหลายลักษณะ เช่น อ่านคำควบลำผัด ออกเสียงผิดตามลักษณะของภาษาถิ่น และออกเสียงคำที่มาจากต่างประเทศผิด

๔. อ่านช้า ใช้เวลาในการอ่านข้อความแต่ละบรรทัดมากเกินไป

๕. จับใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้

๖. อ่านทำนองเสนาะไม่ได้

๗. อ่านทั้งคำบางคำ

๘. ไม่เห็นประโยชน์ของการอ่าน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (๒๕๓๗) ได้กล่าวถึงปัญหาสำคัญที่มีผลต่อการอ่านในปัจจุบันไว้หลายประการ ดังนี้

๑. ปัญหาเกี่ยวกับตัวครู ครูไม่เข้าใจวิธีการสอนอ่านอย่างแท้จริง ส่วนมากจะกำหนดวัตถุประสงค์ให้นักเรียนอ่านเรื่อง โดยไม่มีวัตถุประสงค์อื่น ซึ่งถ้าครูสอนให้นักเรียนได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการอ่านในลักษณะต่างๆ ตามความสามารถ นักเรียนก็จะนำวิธีการอ่านไปใช้ประโยชน์ในการเรียน ครูผู้สอนภาษาไทยมีความรู้เรื่องเกี่ยวกับการสอนอ่านไม่เพียงพอ เช่น

จิตวิทยาการอ่าน ได้มีการสอดแทรกความรู้ในหลักสูตรปริญญาตรีและโท สำหรับผู้ที่ต้องการเรียนทางการศึกษา ด้วยการให้เรียนวิธีการสอนภาษาสำเร็จมาเพื่อการสอนภาษาและสอดแทรกการอ่าน โดยเฉพาะ

๒. ปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน ซึ่งมาจากสังคมที่มีลักษณะแตกต่างกันและมีความสามารถในการอ่านแตกต่างกันด้วย บางคนอาจมีปัญหาทางครอบครัวไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่จากบิดามารดา ในทางตรงกันข้ามก็มีนักเรียนอีกจำนวนหนึ่งที่บิดามารดาเอาใจใส่่มาก เมื่อมาอยู่ในห้องเรียนเดียวกัน ระดับความสามารถในการอ่านและประสบการณ์ทางภาษาจึงย่อมแตกต่างกันทำให้ครูต้องจัดกิจกรรมการสอนให้เหมาะกับลักษณะและความสามารถของแต่ละคน สภาพแวดล้อมทางครอบครัวมิใช่จะเป็นปัญหาสำหรับนักเรียนเท่านั้น บางคนยังมีปัญหาด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจซึ่งมีผลทำให้การอ่านไม่พัฒนาเท่าที่ควร

๓. ปัญหาเกี่ยวข้องกับโรงเรียน เช่น วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการพัฒนาการอ่านไม่เพียงพอ ภูมิภัทร ทิศร (๒๕๔๓) กล่าวถึงปัญหาการอ่านที่พบมากที่สุดในปัจจุบัน คือ

๑. เด็กสมัยนี้ไม่ค่อยชอบอ่านหนังสือ ซึ่งสิ่งที่เป็นสาเหตุให้เด็กไม่ชอบอ่านหนังสืออาจเป็นเพราะสื่อมวลชนด้านต่างๆ ทั้งโทรทัศน์ วิทยุทัศน์ คอมพิวเตอร์ เหล่านี้ล้วนแต่อำนวยความสะดวกให้เด็กเรียนรู้และทราบข้อมูลข่าวสารได้เร็ว จึงทำให้เด็กๆ สูญเสียเวลาที่ควรจะได้อ่านหนังสือบ้าง เด็กที่ไม่ชอบอ่านหนังสือจะทำให้มีผลต่อการพัฒนาสติปัญญาไปด้วยเช่นกัน

๒. เด็กไม่รักการอ่าน การรักการอ่านเป็นค่านิยมในการสร้างนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน

๓. เด็กขาดวิจารณญาณในการอ่าน เป็นปัญหาที่เด็กๆ ไม่รู้จักเลือกหาหนังสือที่มีประโยชน์ บางคนจึงไปหลงมัวเมาอ่านแต่การ์ตูนญี่ปุ่นที่มุ่งแต่การต่อสู้และแก้แค้นกัน รวมทั้งการ์ตูนหรือหนังสือตลกที่ไม่เหมาะสมกับวัยของเด็ก

เยาวลักษณ์ สุวรรณแห (๒๕๔๖) กล่าวถึงปัญหาของการอ่านไว้ว่าปัจจุบันโลกเต็มไปด้วยเทคโนโลยีโทรคมนาคมและการสื่อสาร เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทำให้เกิดช่องทางการแสวงหาความรู้มากมายและสะดวกรวดเร็ว ทำให้เด็กและเยาวชนไทยในปัจจุบันนี้รับรู้สารสนเทศด้วยการฟัง และดูมากกว่าอ่าน ส่งผลกระทบให้เป็นผู้ที่ขาดการรับรู้ในเรื่องของสุนทรีย์ภาพหรือความงามในเชิงวรรณกรรม การใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะที่สังเกตได้จากบทเพลงวัยรุ่นในยุคปัจจุบันขาดความไพเราะ ขาดความละเมียดละไม หรือภาษาพูดที่มีศัพท์แสลงเกิดขึ้นมากมายจนไม่สามารถสื่อสารกับผู้ที่ไม่ได้อยู่ในวัยเดียวกันได้ นอกจากนี้การอ่านน้อยนั้นยังส่งผลต่อความคิด และความสามารถในเชิงวิเคราะห์ การเรียนภาษาในเชิงวิชาการ และความสามารถในการแสดงวิสัยทัศน์ต่อประเด็นทางสังคมต่างๆ

นันทิยา ตันศรีเจริญ (๒๕๔๖) กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้คนไทยส่วนใหญ่ขาดความสามารถ
ในด้านการอ่าน ไว้ดังนี้

๑. ขาดการกระตุ้นและส่งเสริมให้รักการอ่านตั้งแต่เยาว์
๒. ถูกเร่งรัดให้อ่านอย่างผิดวิธี
๓. ต้องอ่านสิ่งที่ไม่ชอบ
๔. สอนให้อ่านโดยขาดความพร้อม
๕. ถูกบังคับให้อ่านโดยขาดความพร้อม
๖. เด็กใช้เวลาทำสิ่งอื่นๆ มากเกินไป เช่น โทรทัศน์ หรือ เกมคอมพิวเตอร์

สรุปได้ว่า ปัญหาของการสอนอ่านส่วนใหญ่ ได้แก่

๑. ครูยังไม่เข้าใจวิธีการสอน ขาดการกระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน
๒. นักเรียนไม่ชอบอ่านหนังสือ ไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน ทำให้อ่านไม่ถูกต้อง และ
ไม่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

การอ่านจับใจความสำคัญ

ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ

ชวน เพชรแก้ว (๒๕๒๘) กล่าวว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ
หลักๆ จับประเด็นสำคัญแล้วเรียบเรียงเป็นภาษาของตน

บันลือ พุกกะวัน (๒๕๓๐) กล่าวว่า เป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง เพื่อ
ต้องการทราบว่าเรื่องนั้นเกี่ยวกับเรื่องอะไร มีความสำคัญตรงไหน และหมายความว่าอย่างไร จึง
เห็นได้ว่าการอ่านจับใจความส่วนใหญ่เป็นเรื่องของความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ค้นหาสาระสำคัญ
หรือประเด็นสำคัญในเรื่องที่อ่านได้

อุทัย ภิรมย์ริน (๒๕๕๓) กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญไว้ว่า
หมายถึง ความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านจากประโยค ข้อความ หรือย่อหน้า หรือเรื่องนั้น ซึ่งจะเข้าใจ
ความหมายจากตัวหนังสือ

สายสุนีย์ สกุลแก้ว (๒๕๓๔) กล่าวถึง การอ่านจับใจความสำคัญสรุปได้ว่าการอ่าน
จับใจความสำคัญ เป็นความสามารถของผู้อ่านที่จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้องตลอดจน
วินิจฉัยคุณค่าสิ่งที่ตนอ่านได้อย่างมีเหตุผล

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (๒๕๓๗) ได้กล่าวถึงการอ่านจับใจความสำคัญไว้ว่า เป็น
กระบวนการที่เข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยคและข้อความ เป็นประการสำคัญ

คนยา วงศ์ระชะชัย (๒๕๔๒) ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่าการอ่าน จับ
ใจความเป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่องที่อ่านได้

กรมวิชาการ (๒๕๔๔) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่าหมายถึง การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่อง หรือของหนังสือแต่ละเล่มที่เป็นส่วนใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่อง

ประพนธ์ เรืองณรงค์ (๒๕๔๕) กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญไว้ว่า การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญหรือใจความสำคัญของเรื่องเพื่อหาความสำคัญ และพัฒนาด้านการคิด

สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง การทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านสามารถเก็บสาระสำคัญของเนื้อเรื่อง และเข้าใจจุดมุ่งหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารได้

ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ

สมบัติ มหารศ (๒๕๒๓) ได้เสนอข้อความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญไว้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญย่อมทำให้คนเรามีความฉลาด รอบรู้ และเป็นนักปราชญ์ได้ในอนาคต ดังนั้น ต้องให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่านจับใจความว่า การอ่านจับใจความเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความพร้อม และพัฒนานิสัย และการอ่านจับใจความบ่อยๆ ย่อมทำให้เข้าใจความหมาย ของคำจำได้ดีและอ่านได้เร็วขึ้นตลอดจนเป็นการเพิ่มความสนใจในการอ่านหนังสือประเภทต่างๆ

สมถวิล วิเศษสมบัติ (๒๕๒๕) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญไว้ว่า การอ่านจับใจความเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ที่สำคัญที่สุดและการฝึกฝนการอ่านจับใจความทำให้ผู้อ่าน อ่านหนังสือเป็น นอกจากนี้ การอ่านจับใจความยังเป็นเครื่องมือที่ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบัน ได้อย่างมีความสุข

แหวววว โรงสะอาด (๒๕๓๐) กล่าวว่า ความสำเร็จในการเรียนของผู้เรียนขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ นักเรียนที่อ่านไม่เข้าใจและจับใจความสำคัญไม่ได้ จะเบื่อก่อนายต่อการเรียน มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียน รวมไปถึงไม่เกิดนิสัยรักการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะไม่ดีเท่าที่ควร

ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล (๒๕๓๕) กล่าวว่า การอ่านจับใจความสำคัญนับว่าเป็นหัวใจสำคัญของการอ่านทุกรูปแบบ เพราะหากจับใจความสำคัญไม่ได้ย่อมไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน หากต้องใช้ประโยชน์จากการอ่านนั้น ก็ต้องกลับมาอ่านใหม่ ทำให้เสียเวลา หากอ่านแล้วจับใจความได้ จำไว้หรือบันทึกไว้ได้ ก็จะใช้ประโยชน์ได้ทันที

แวมยูรา เหมือนนิต (๒๕๔๑) กล่าวว่า การอ่านจับใจความเป็นพื้นฐานสำคัญมากสำหรับการอ่านระดับสูงต่อไป เช่น ถ้านักเรียนจับใจความเรื่องที่ไม่ได้ ไม่รู้เรื่อง ก็คงไม่สามารถอ่านเพื่อวิจารณ์ว่าเรื่องนั้นดีหรือไม่ดีได้เลย

สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ที่สำคัญที่สุด ทำให้เข้าใจความหมายของเรื่องราวต่างๆ ที่อ่านได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว การฝึกอ่านจับใจความบ่อยๆ ย่อมทำให้เข้าใจความหมายของคำจำได้ดีและอ่านได้เร็วขึ้นตลอดจนเพิ่มความสนใจในการอ่านหนังสือประเภทต่างๆ

จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความ

สายสุนีย์ สกุดแก้ว (๒๕๓๔) ได้แบ่งจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อจับใจความออกเป็น ๖ ประการ ดังนี้

๑. อ่านเพื่อจับใจความคร่าวๆ
๒. อ่านเพื่อจับใจความสำคัญ
๓. อ่านเพื่อสำรวจรายละเอียดความสำคัญโดยทั่วๆ ไป
๔. อ่านเพื่อความเข้าใจถ่องแท้
๕. อ่านเพื่อใช้วิจารณ์เกี่ยวกับข้อความที่อ่าน
๖. อ่านเพื่อวิเคราะห์ข้อความ หรือแนวคิดในเรื่องที่อ่าน

ศิริพร ลิ้มตระการ (๒๕๓๔) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความไว้ ๖ ประการ ดังนี้ ประเภทที่ ๑ ผู้อ่านจับใจความมุ่งอ่านรายละเอียดของเนื้อเรื่องโดยไม่คำนึงถึงอัตราเร็ว ในการอ่าน เป็นการอ่านอย่างระเอียดเพื่อจะไม่พลาดเนื้อหาที่สำคัญ ซึ่งผู้อ่านมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำรายละเอียดของเรื่องไปใช้ประโยชน์ หรืออ่านเพื่อความบันเทิง

ประเภทที่ ๒ ผู้อ่านจับใจความมุ่งอ่านเรื่อง เพื่อเสริมความมั่นใจให้กับตนเองเป็นการอ่านที่ผู้อ่านเคยมีความรู้ในเรื่องนั้นมาก่อนแล้ว แต่ลืมรายละเอียด จึงต้องอ่านอีกครั้ง ผู้อ่านไม่จำเป็นต้องอ่านรายละเอียดทุกตอนแต่จะอ่านใจความอย่างคร่าวๆ เพื่อให้ระลึกได้เป็นการทบทวนเนื้อเรื่องเพื่อให้เกิดความมั่นใจ

ประเภทที่ ๓ ผู้อ่านจับใจความมุ่งทำความเข้าใจกับคำศัพท์ใหม่ๆ โดยใช้เนื้อหาของเรื่องเป็นสื่อ การอ่านจึงมักใช้การสำรวจและตรวจสอบ ซึ่งการอ่านลักษณะนี้ผู้อ่านมักนำไปใช้ประโยชน์ในการอ่านจับใจความเรื่องที่เป็นวิชาการในระดับสูง

ประเภทที่ ๔ ผู้อ่านจับใจความมุ่งอ่านเพื่อพิจารณาความคิดให้กว้างไกลเป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องอ่านอย่างละเอียดเพื่อพัฒนาข้อมูลให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนด เช่น การอ่านโดยวิธีคาดคะเนตามแนวทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งลักษณะการคิดเช่นนี้ จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถรวบรวมข้อมูลโดยวิธีอ่านจับใจความแล้ววิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผลต่อไป

ประเภทที่ ๕ ผู้อ่านจับใจความมุ่งเน้นอัตราเร็วในการอ่าน เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องการจับใจความสำคัญของเรื่องในเวลาจำกัดและต้องอ่านให้ได้เนื้อเรื่องมากที่สุด

ประเภทที่ ๖ ผู้อ่านจับใจความอ่านเพื่อการศึกษาเนื้อหาของเรื่องที่ตนเองอ่านไม่เคยมีความรู้มาก่อนเป็นการอ่านที่ผู้อ่านมักใช้วิธีอ่านจับใจความในลักษณะการสำรวจและตรวจสอบในขั้นสำรวจจะใช้วิธีกวาดสายตาคูเนื้อความอย่างคร่าวๆ และขั้นตอนตรวจสอบด้วยการอ่านอย่างละเอียดอีกครั้งหนึ่ง

สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความมีความมุ่งหมายเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านโดยสำรวจรายละเอียด และใจความสำคัญ เพื่อให้เข้าใจความหมายอย่างความหมายและแนวคิดของเรื่องที่อ่าน

การฝึกอ่านจับใจความสำคัญ

ศิริพร ลิ้มตระกูล (๒๕๓๔) กล่าวว่า การอ่านจับใจความสำคัญมีวิธีการฝึก ดังนี้

๑. การอ่านจากล่างไปสู่บน (Bottom – Up Process) เป็นกระบวนการอ่านที่ผู้อ่านทำความเข้าใจและเข้าใจความหมายของคำใหม่ก่อน และจึงเริ่มต้นอ่านเรื่องทั้งหมด คำว่า "ล่าง" หมายถึงเรื่องที่อ่าน ส่วนคำว่า "บน" หมายถึงสมมติที่ทำหน้าที่รับรู้เรื่องที่อ่าน ผู้อ่านที่ใช้กระบวนการอ่านนี้มักเป็นเรื่องที่มีความยากง่ายสูงกว่าระดับความสามารถของตน หรือเป็นงานวิชาการที่มีศัพท์เฉพาะที่ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจก่อนที่จะอ่านจับใจความ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

๑.๑ ใช้การวาดสายตาอย่างรวดเร็วตั้งแต่บรรทัดแรกถึงบรรทัดสุดท้ายของเรื่องแล้วบันทึกคำใหม่

๑.๒ ทำความคุ้นเคยกับคำใหม่โดยการศึกษาความหมายและวิธีใช้คำเหล่านั้นให้เข้าใจ

๑.๓ อ่านเรื่องอย่างละเอียด

๑.๔ สรุปเรื่องให้มีแต่ใจความสำคัญ

๑.๕ หาแนวคิดของเรื่องที่ได้จากการอ่าน

๒. การอ่านจากบนไปสู่ล่าง (Top – Down Process) เป็นกระบวนการอ่านที่เน้นการใช้สมองเก็บใจความสำคัญของเรื่อง ผู้อ่านจึงต้องอ่านจับใจความตลอดเรื่องแล้วจึงย้อนกลับมาศึกษาความหมายของคำยากที่ผู้อ่านไม่เคยรู้มาก่อน มีขั้นตอน ดังนี้

๒.๑ ใช้การกวาดสายตาและเคลื่อนสายตาอย่างรวดเร็ว สมองจะทำหน้าที่รับรู้และ จับใจความสำคัญ ตีความ และประเมินค่าเรื่องที่อ่านโดยใช้ประสบการณ์ทางภาษาของตน

๒.๒ วิธีการเดาคำยากที่ผู้อ่านไม่เคยพบมาก่อน โดยใช้บริบทของคำ

๒.๓ เรียงลำดับเหตุการณ์สำคัญของเรื่องเพื่อนำไปสู่การสรุปเรื่องและหาแนวคิด

๒.๔ บันทึกคำใหม่ ศึกษาความหมาย หน้าที่ ชนิด และที่มาของคำ

๒.๕ อ่านทบทวนอย่างละเอียดอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ได้ใจความที่ถูกต้อง

๒.๖ พิจารณาข้อสรุปและแนวคิดว่าถูกต้องหรือไม่หลังจากที่อ่านเรื่องโดยละเอียดแล้ว

๓. การอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ (Interaction Process) เป็นการอ่านที่ผสมผสานกระบวนการอ่านแบบบนไปล่าง และแบบล่างไปบนเข้าด้วยกัน

๓.๑ แบ่งเนื้อเรื่องออกเป็นตอนๆ ตามความเหมาะสมของผู้อ่าน

๓.๒ อ่านจับใจความอย่างละเอียดทีละตอนในขณะที่อ่าน สังเกตคำใหม่ที่ไม่เข้าใจความหมายแล้วบันทึกไว้และหาความหมายของคำเหล่านั้นทันที

๓.๓ อ่านเนื้อเรื่องตอนต่อไปและปฏิบัติเช่นเดียวกันจนจบเรื่อง

๓.๔ ทบทวนความหมายและหน้าที่ของคำที่บันทึกไว้อย่างละเอียด

๓.๕ อ่านเรื่องซ้ำอีกครั้งเพื่อไม่ให้พลาดรายละเอียด

เววมยูรา เหมือนนิล (๒๕๔๑) กล่าวถึงวิธีการฝึกอ่านจับใจความสำคัญไว้โดยสรุป ดังนี้

๑. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องใดเรื่องหนึ่งควรเริ่มต้นจากการอ่านจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าให้ได้ถูกต้องแม่นยำเสียก่อน เพราะข้อความตอนหนึ่ง หรือย่อหน้าหนึ่งจะมีใจความสำคัญที่สุดในย่อหน้านั้นเพียงประเด็นเดียว ถ้าเรื่องนั้นมีหลายย่อหน้าแสดงว่ามีใจความสำคัญหลายประเด็น เมื่อนำประเด็นสำคัญในแต่ละย่อหน้ามาพิจารณาร่วมกันแล้วจะทำให้สามารถจับแก่นเรื่องหรือแนวคิดสำคัญของเรื่องได้ง่ายขึ้น

๒. ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า หมายถึง ข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่นๆ ในย่อหน้านั้น

๑. ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าส่วนมากมักอยู่ในประโยคใดประโยคหนึ่ง โดยมีข้อสังเกตดังนี้

๑.๑ ประโยคตอนต้นย่อหน้า เป็นจุดที่พบใจความสำคัญของเรื่องในแต่ละย่อหน้ามากที่สุด เพราะผู้เขียนมักบอกประเด็นสำคัญก่อนแล้วค่อยขยายรายละเอียดให้ชัดเจนขึ้นในภายหลัง

๑.๒ ประโยคตอนท้ายย่อหน้า เป็นจุดที่พบใจความสำคัญมากรองจากประโยคต้นย่อหน้า โดยผู้เขียนจะบอกรายละเอียด หรือประเด็นย่อยมาก่อนแล้ว สรุปด้วยประโยคที่เก็บประเด็นสำคัญไว้ภายหลัง

๓.๓ ประโยคตอนกลางย่อหน้าเป็นจุดที่ค้นหาใจความสำคัญได้ยากขึ้น เพราะต้องพิจารณาเปรียบเทียบกับให้ได้ว่า สารสำคัญที่สุดของประโยคใด

๓.๔ ไม่ปรากฏอยู่ในประโยคใดอย่างชัดเจน อาจอยู่ในหลายประโยคหรือรวมๆ ในย่อหน้า ซึ่งผู้อ่านต้องสรุปออกมาเอง นับเป็นการจับใจความสำคัญที่ยากกว่าอย่างอื่น อาจจะใช้วิธีตั้งคำถามแล้วตอบตัวเองให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม ซึ่งจะทำให้มองเห็นส่วนที่ประเด็นสำคัญ และส่วนที่เป็นประเด็นเสริม หรือการขยายความได้ง่ายขึ้น

๔. การจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้านั้น นอกจากการพยายามค้นหาประโยคหรือข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่นๆ แล้ว ยังอาจใช้วิธีการจับใจความอย่างง่ายๆ ด้วยการตัดประโยคหรือข้อความที่เป็นส่วนขยาย หรือไม่จำเป็นในแต่ละย่อหน้าออกไปให้หมดในที่สุดจะเหลือส่วนที่เป็นใจความสำคัญของย่อหน้าได้เช่นกัน

นพดล จันทรเพ็ญ (๒๕๔๒) กล่าวถึงขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญว่าผู้อ่านควรปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

๑. อ่านผ่านๆ โดยตลอด เพื่อให้ได้รู้ว่าเรื่องนั้นว่าด้วยเรื่องอะไรบ้าง จุดใดที่เห็นว่าเป็นจุดสำคัญของเรื่อง

๒. การถามเกี่ยวกับการสรุปเรื่องราวที่อ่าน

๓. การถามถึงการตั้งชื่อเรื่อง

ประทีป วาทิกทินกร (๒๕๔๒) ได้ให้ข้อเสนอแนะวิธีสอนอ่านจับใจความสำคัญไว้ ดังนี้

๑. ให้ผู้อ่านเรื่องหรือฟังเรื่องตลอดทั้งเรื่อง

๒. ตั้งคำถามหรือถามตัวเองสั้นๆ ว่า เรื่องอะไร ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม บางเรื่องอาจมีคำตอบไม่ครบก็ได้ แต่นักเรียนต้องตอบเท่าที่มีอยู่ให้ครบถ้วน เพื่อจะได้จับใจความสำคัญได้

๓. ขยายความในคำตอบออกไปอีก เมื่อต้องการรายละเอียดที่จำเป็นของใจความสำคัญ

บันลือ พฤษะวัน (๒๕๔๕) ได้กล่าวถึงแนวทางการสอนอ่านเพื่อจับใจความสำคัญไว้ ดังนี้

๑. ฝึกอ่านแบบคร่าวๆ เพื่อสำรวจหาสิ่งที่สนใจหรือสิ่งที่ต้องการ

๑.๑ ให้อ่านเรื่องราวหรือบทความอย่างรวดเร็ว โดยอ่านคร่าวๆ ลวกๆ ไปก่อน เพื่อจะได้รู้ว่าเรื่องนั้นมีขอบเขตหรือกล่าวถึงอะไร

๑.๒ ให้อ่านเฉพาะหัวข้อย่อย หัวข้อใดหัวข้อหนึ่งให้ละเอียด เพื่อทราบทัศนะ

ข้อเสนอแนะ เจตนาของผู้แต่ง โดยมากจะเสนอแนะให้อ่านคำนำหรืออารัมภบท

๑.๓ อ่านทั้งเรื่องเพื่อประเมินดูว่าเรื่องนั้นให้ประโยชน์ทางใดมีจุดเด่นตรงไหน

๑.๔ อ่านแล้วพิจารณาตรวจสอบเรื่องราวโดยผ่านส่วนรวม เป็นเรื่องยากหรือง่ายเหมาะกับวัยของผู้เรียนที่จะใช้ความคิดของตนประเมินได้เพียงใด

๑.๕ หากเป็นบทประพันธ์ร้อยกรอง ลองอ่านสัก ๒ – ๓ หน้า เพื่อดูว่ามีคุณค่าน่าสนใจมากน้อยเพียงใด ไพเราะหรือไม่

๒. ฝึกอ่านเก็บใจความสำคัญเป็นวิธีการที่จะนำไปสู่การย่อความ

๒.๑ เมื่อผู้เรียนอ่านนิทาน แล้วเล่าเรื่องย่อเรื่องราวความเป็นมา และความสนใจความย่อว่าอย่างไร

๒.๒ ครูตั้งคำถามให้สอดคล้องกับประเด็นของเรื่องที่กล่าวไว้แล้ว เช่น ใครกับใคร พฤติกรรมเป็นอย่างไร

๓. นำผลของคำตอบ หรือการตั้งชื่อเรื่องมาอภิปราย ตรวจสอบโดยการอ่านออกเสียง เพื่อให้ฟังแล้วตอบคำถามหรือบอกชื่อเรื่องได้ถูกต้อง

๔. ให้ผู้เรียนนำผลคำตอบในข้อ ๓ มาตรวจสอบว่าชื่อเรื่องนั้นตรงกับประโยคใดหรือประโยคบอกชื่อเรื่อง หรือประโยคบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านให้ผู้เขียนขีดเส้นใต้ที่ประโยคบอกใจความนั้นๆ

๕. เรียบเรียงประโยคบอกใจความแต่ละอนุเขตตามลำดับ โดยเพิ่มคำเชื่อมและเกลาภาษาให้มีความต่อเนื่อง อาจสลับตอนก็ได้

๖. อ่านบททวนโดยการอ่านออกเสียงเพื่อใช้ในการฟังตรวจสอบใจความสำคัญนั้น

๗. กำหนดการตั้งชื่อเรื่อง บอกแหล่งที่มาของเรื่องให้ชัดเจน รวมทั้งผู้เขียนหรือสำนักพิมพ์แล้วแต่กรณี

กรมวิชาการ (๒๕๔๖) ได้เสนอแนวการอ่านจับใจความให้บรรลุจุดมุ่งหมายไว้ดังนี้

๑. ตั้งจุดมุ่งหมายการอ่านให้ชัดเจน เช่น อ่านเพื่อหาความรู้ เพื่อความเพลิดเพลิน หรือเพื่อบอกเจตนาของผู้เขียน เพราะจะเป็นแนวทางในการกำหนดการอ่านได้อย่างเหมาะสมและ จับใจความสำคัญหรือคำตอบได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

๒. สืบหาส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าวๆ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ คำชี้แจง การใช้หนังสือ ภาคผนวก ฯลฯ เพราะส่วนประกอบของหนังสือจะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องหรือหนังสือที่อ่านได้กว้างขวางและรวดเร็ว

๓. ใช้ความสามารถทางภาษา ในด้านการแปลความหมายของคำ ประโยคข้อความอย่างถูกต้อง รวดเร็ว

๔. ใช้ความสามารถทางภาษาในด้านการแปลความหมายของคำ ประโยค และข้อความต่างๆ อย่างถูกต้อง รวดเร็ว

๕. ใช้ประสบการณ์ หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที้อ่านมาประกอบ จะทำให้เข้าใจและ จับใจความที่อ่านได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

สรุปได้ว่า วิธีการอ่านจับใจความ คือ วิธีการฝึกค้นหาใจความสำคัญหรือสาระสำคัญของเรื่อง ซึ่งควรเริ่มฝึกฝนจากการฝึกจับใจความขนาดสั้น หรือข้อความหนึ่งย่อหน้าเพราะใน ย่อหน้า มักมีประโยคใจความสำคัญเพียงประโยคเดียวเท่านั้น

การวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความสำคัญ

สายสุนีย์ สุกุลแก้ว (๒๕๓๔) ได้กล่าวถึง การวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความไว้ว่า การวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความสำคัญอาจจะกระทำได้ด้วยวิธีต่างๆ ครูจะใช้วิธีใดขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายเป็นสำคัญ เครื่องมือในการวัดความเข้าใจในการอ่านจับใจความสำคัญแบ่งออกเป็น ๒ ชนิด คือ

๑. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Test) ข้อสอบนี้นำไปให้นักเรียนทำเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านกับเกณฑ์ปกติ (Norms) แบบทดสอบนี้ประกอบด้วยข้อความเป็นตอนๆ หรือเรื่องสั้นๆ ให้นักเรียนอ่านแล้วเลือกคำตอบเรียงจากง่ายไปยาก จำกัดเวลานักเรียนจะได้รับคะแนนความสามารถของความเข้าใจสนใจการอ่านแบบทดสอบคะแนนจะออกมาในรูปแบบคะแนนดิบ (Raw Score) เปอร์เซ็นไทล์ (Percentile) หรือระดับ (Grade Equivalent)

๒. แบบทดสอบชนิดอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced Tests) มีข้อสอบเป็นตอนๆ หรือเรื่องสั้นๆ ให้นักเรียนอ่านแล้วเลือกคำตอบ แต่ไม่เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านกับเกณฑ์ปกติหรือกับนักเรียนกลุ่มอื่นๆ คะแนนของนักเรียนขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเกณฑ์ที่ถือว่านักเรียนมีความสำเร็จจากการอ่านนั้นอยู่ระหว่างเกณฑ์ ๘๐ และ ๘๕%

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (๒๕๓๗) ได้เสนอการประเมินการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เกณฑ์มาตรฐานพิจารณาเนื้อเรื่องที่ผู้อ่านจับใจความไว้ ๒ วิธี คือ

๑. การใช้เครื่องมือที่เป็นแบบทดสอบ ผู้อ่านจะต้องตอบคำถามได้ ๗๐ % ขึ้นไป การยึดเกณฑ์นี้ นักการศึกษามีความเห็นว่าผู้อ่านได้พลาตเนื้อเรื่องบางตอนไป ๗๐ % แล้วหากยึดเกณฑ์ประเมินต่ำกว่านี้จะทำให้มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในเหตุการณ์สำคัญของเรื่อง

๒. ใช้การประเมินค่า โดยใช้ระดับตัวอักษรแล้วตีค่าออกมาเป็นคะแนน เช่น เมื่อผู้อ่านประเมินการอ่านจับใจความของตนแล้วรวมคะแนนทั้งหมดในแต่ละช่อง สมมติให้แบบประเมินมีทั้งหมด ๒๐ ข้อ ถ้าทำเครื่องหมายในช่อง “มาก” ทุกช่องจะได้คะแนนเต็ม ๘๐ คะแนน ระดับคะแนนที่ได้มีขอบเขต ดังนี้

๓๒-๘๐	= ๔ ดี
๕๐-๓๑	= ๓ ก่อนข้างดี
๓๒-๕๑	= ๒ พอใช้
๐-๓๑	= ๑ ปรับปรุง

สรุปได้ว่า การประเมินการอ่านจับใจความมี ๒ วิธีคือ การใช้แบบทดสอบ ทั้งที่เป็นแบบทดสอบมาตรฐาน และแบบทดสอบอิงเกณฑ์ ส่วนที่สองคือใช้การประเมินค่า ซึ่งครูผู้สอนต้องเลือกใช้วิธีการประเมินให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการอ่าน

ทักษะการเขียน

ความหมายการเขียน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (๒๕๔๖) กล่าวว่า การเขียน หมายถึง การขีดเส้นให้ตัวหนังสือหรือตัวเลข ถ้าเติมคำว่า ไทยลงไป เป็นคำว่า เขียนไทย หมายถึง การเขียนสะกดตามตัวอักษรวิธี ความหมายดังกล่าวเป็นความหมายที่คับแคบเกินไป

วรรณิ โสภประยูร (๒๕๓๕) ให้ความหมายของการเขียนว่า การเขียน หมายถึง การถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด และความต้องการของบุคคลออกมาเป็นสัญลักษณ์ หรือตัวอักษร เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ

ลาโด (Lado, ๑๙๖๑ อ้างถึงใน นวลจันทร์ มัครินทร์, ๒๕๔๕) กล่าวว่า การเขียนเป็นความสามารถในการใช้ตัวอักษรอย่างมีความหมายเรียงร้อยข้อความโดยใช้โครงสร้างภาษา ใช้รูปแบบของการเขียนที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ตลอดจนใช้ถ้อยคำและสำนวนอย่างถูกต้อง

เสียนาร์ด บลูมฟิลด์ (๑๙๗๒; อ้างถึงใน สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์, ๒๕๔๕) การเขียน คือระบบสื่อสาร หรือบันทึกถ่ายทอดภาษาเพื่อแสดงออกซึ่งความรู้ ความคิด ความรู้สึก และอารมณ์ต่างๆ โดยใช้ตัวหนังสือ หรือเครื่องหมายต่างๆ เป็นสัญลักษณ์ แสดงออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร

สนิท ตั้งทวี (๒๕๓๘; อ้างถึงใน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, ๒๕๔๘) การเขียน หมายถึง การแสดงความรู้ ความคิดและความรู้สึกที่มีอยู่ในใจออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้โดยวิธีใช้สัญลักษณ์ที่เรียนว่าตัวอักษร เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจในเจตนาของผู้เขียน ผู้อ่านสามารถรับรู้ความในใจของผู้เขียนได้ดีหรือไม่ นั่น ก็อยู่ที่ว่าผู้เขียนมีทักษะในด้านการใช้ภาษาเขียนได้ดีเพียงไร

จากการพิจารณามาตรฐานการเรียนรู้ใน สาระการเขียน : มาตรฐาน ท ๒.๑: ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ จะเห็นว่า การเขียน มีความหมายกว้างไกลมากกว่าที่พจนานุกรมอธิบายไว้ อาจกล่าวว่า “การเขียน” เป็นการแสดงออกในรูปแบบหนึ่งที่ต้องอาศัยความรู้ ประสบการณ์ ความคิด และจินตนาการเพื่อบอกสารบางอย่างแก่ผู้อ่าน

ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า ภาษา คือ เสียงที่มีความหมาย การเขียนย่อมเป็นกระบวนการวางรหัสทางภาษา เพื่อส่งสารแก่ผู้อ่าน การเขียนจึงเป็นทักษะที่ยากแต่สามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ (กรมวิชาการ ,๒๕๔๔)

สรุปได้ว่า การเขียน หมายถึง การที่บุคคลถ่ายทอดความรู้ ความคิดของตนเองออกมาเป็น ตัวอักษร หรือสัญลักษณ์เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเจตนา

ความสำคัญของการเขียน

นักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ดังนี้
 สนิท ตั้งทวี (๒๕๓๘) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนดังนี้

๑. เป็นเครื่องแสดงออกของความรู้ ความคิด และความรู้สึกรของมนุษย์
๒. เป็นเครื่องมือสำหรับการวัดความเจริญ หรืออารยธรรมของมนุษย์ในแต่ละยุคแต่ละสมัย
๓. เป็นเครื่องมือใช้สำหรับสื่อสารทั้งเรื่องในอดีตปัจจุบัน และอนาคต
๔. เป็นเครื่องมือใช้สนองความปรารถนาของมนุษย์ เช่นความรักความเข้าใจ เป็นต้น
๕. เป็นเครื่องมือสำคัญทางวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดมรดกทางสติปัญญาของมนุษย์
๖. เป็นสื่อที่ช่วยแพร่กระจายความรู้ ความคิดให้กว้างไกล และได้รวดเร็ว
๗. เป็นสื่อกลางที่ให้ความรู้ ความคิด และความเพลิดเพลิน แก่คนทุกเพศทุกวัย
๘. เป็นการบันทึกทางสังคมที่ให้คุณประโยชน์แก่คนรุ่นปัจจุบัน และอนาคต
๙. เป็นงานอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่งในปัจจุบัน

วรรณิ โสมประยูร (๒๕๓๕) กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ดังนี้

๑. เป็นเครื่องมือสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และ ประสบการณ์ของตนเสนอผู้อื่น
๒. เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล การบันทึก ที่ตนได้ประสบการณ์มาก่อน
๓. เป็นการระบายอารมณ์อย่างหนึ่งที่ผู้เขียนประทับใจ หรือที่มีประสบการณ์มา
๔. เป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม
๕. เป็นเครื่องมือพัฒนาสติปัญญา เนื่องจากการเรียนรู้ทุกอย่างต้องอาศัยการเขียนเป็นเครื่องมือ สำหรับบันทึกสิ่งที่ฟังหรืออ่าน
๖. เป็นการสนองความต้องการของมนุษย์ตามจุดประสงค์ที่มนุษย์แต่ละคนปรารถนา เช่น เพื่อให้รู้ว่ารัก รู้ว่าโกรธ และสร้างหรือทำลาย เป็นต้น
๗. เป็นอาชีพที่แสดงออกซึ่งภูมิปัญญาของผู้เขียน ทำให้รู้ถึงความสามารถของผู้เขียน
๘. เป็นอาชีพที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ และเพิ่มฐานะทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้นเป็น อย่างดี

๕. เป็นการพัฒนาความสามารถและบุคลิกภาพส่วนบุคคลให้มีความเชื่อมั่นในตนเองในการแสดงความรู้สึก และแนวคิด

๑๐. เป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (๒๕๔๕) ได้ให้ความสำคัญของการเขียนไว้ ดังนี้

๑. การเขียนเป็นการสื่อสารของมนุษย์
๒. การเขียนเป็นเครื่องถ่ายทอดความรู้และสติปัญญาของมนุษย์
๓. การเขียนสามารถสร้างความสามัคคีในมนุษยชาติ
๔. การเขียนเป็นเครื่องระบายออกทางอารมณ์ของมนุษย์
๕. การเขียนสามารถทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จในชีวิต
๖. การเขียนเป็นการสื่อสารที่สำคัญและจำเป็นอย่างหนึ่งในสังคม

จากการกล่าวถึงความสำคัญของการเขียนของนักศึกษามากท่านสรุปได้ว่า การเขียนเป็นเครื่องมือของชีวิต เพราะการเขียนเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดข้อมูล ความคิด ของผู้เขียนเสนอต่อคนอื่น ซึ่งการเขียนจะเป็นเครื่องบ่งบอกถึงความสามารถ หรือสติปัญญาของผู้เขียน

องค์ประกอบของการเขียน

การเขียนที่ดีจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

๑. ความชัดเจน : ความชัดเจนในการใช้ถ้อยคำ ได้แก่ การใช้คำที่รู้จักกันดีอยู่แล้ว การใช้ถ้อยคำที่สื่อสร้างความเข้าใจ ผู้อ่านนึกเห็นภาพ เข้าใจชัดเจน และการใช้ถ้อยคำที่หมดจด คือ มีความสมบูรณ์ไม่ละคำใดคำหนึ่ง

๒. ความเรียบง่าย : ได้แก่ การใช้คำธรรมดาที่เข้าใจง่าย หลีกเลี่ยงการใช้คำฟุ่มเฟือย หรือ อ้อมค้อม คำปฏิเสธซ้อนปฏิเสธ

๓. ความกระชับ : คือการใช้คำน้อย แต่ให้ความหมายชัดเจน มีน้ำหนัก

๔. ความประทับใจ : ถ้อยคำที่เร้าความรู้สึกของผู้อ่าน อาจเกิดการเร็นคำ การเรียงลำดับคำ ในประโยค การใช้คำที่ขัดแย้งกัน หรือคำที่ทำให้เกิดภาพก็ได้

๕. ความไพเราะ : ได้แก่การเลือกใช้คำที่มีเสียงราบรื่นไพเราะหู เช่น อาศุกประโยคยืดยาว ซ่อนกันหลายประโยค อย่าใช้คำซ้ำในที่ใกล้ๆ กัน อย่าใช้คำที่มีเสียงเหมือนๆ กันในที่ใกล้กัน ไม่ควรใช้กริยาหลายคำในประโยคเดียวกัน ไม่ครบบุพบท สันธานโดยไม่จำเป็น และอย่าจบประโยคด้วยคำห้วนๆ

๖. ลีลา : หมายถึง ความราบรื่นของถ้อยคำ ผู้เขียนมีความสามารถในการเขียนจะรู้จักเลือกคำ ใช้ผูกประโยคให้อ่านออกเสียงแล้วฟังสนิทหู และข้อความหรือถ้อยคำควรให้มีความสมดุลกัน

๗. การสร้างภาพ : เป็นเทคนิคการเขียนที่ให้ผู้อ่านมองเห็นภาพ จะต้องใช้ถ้อยคำที่ทำให้ความรู้สึก และเกิดอารมณ์ เช่น เคว้งคว้าง โงงเงง โงกเงก หรือคำแสดงภาพ เช่น ชุ่มมะลิเลื้อย แสดงแตรระยิบระยับ

๘. โครงสร้างของประโยค : การลำดับที่ของวลี กฎแห่งความก่อนหลัง ประโยคกระชับ จะต้องมีความคิดสำคัญเพียงความเดียว ถ้ามีหลายประโยคจะต้องมีความเกี่ยวเนื่องกับใจความสำคัญ

ทักษะการเขียน

ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ เนื่องจากการเขียนต้องใช้ภาษาเพื่อสื่อถึงอารมณ์ ความรู้ ความคิด รวมทั้งต้องใช้ความรู้ หลักการ วิธีการ มาช่วยประกอบในการเขียน การเขียนจึงเป็นทักษะที่สามารถฝึกผลได้

การเขียนจะบรรลุจุดประสงค์หรือไม่ขึ้นอยู่กับคำถึงถึงจุดมุ่งหมายการเขียน ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

๑. การเขียนเพื่อเล่าเรื่อง

จากมาตรฐานของหลักสูตร สามารถจำแนกทักษะการเขียนออกเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ ๑ ขั้นเขียนถูก (คู่กับการอ่าน อ่านออก = อ่านออกเขียนถูก) ในขั้นนี้นักเรียนจะต้องเรียนรู้และฝึกทักษะการเขียนตัวอักษรไทยทั้งพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ แต่ขั้นนี้ไม่ต้องเรียนทุกตัวอักษร ควรเลือกเฉพาะที่จำเป็นต้องใช้ในเบื้องต้นก่อน เช่น เขียนคำ กลุ่มคำ ประโยค และข้อความสั้นๆ แต่ละระดับชั้นเรียน

ขั้นที่ ๒ ขั้นเขียนสื่อสาร (คู่กับการอ่านขั้น อ่านได้ = อ่านได้เขียนได้ หมายถึงสื่อสารได้) ในขั้นนี้นักเรียนจะต้องเรียนรู้และฝึกการเขียนสื่อสารแบบต่างๆ เช่น การเขียนเล่าเรื่อง จดหมาย รายงาน เรียงความ ย่อความ จดบันทึก และใช้การเขียนเป็นเครื่องมือการเรียนรู้

ขั้นที่ ๓ ขั้นเขียนเป็น (คู่กับการอ่านขั้น อ่านเป็น = อ่านเป็นเขียนเป็น สามารถใช้ประโยชน์จากการอ่าน การเขียนได้) ในขั้นนี้นักเรียนจะต้องเรียนรู้และฝึกวิธีการใช้ทักษะการเขียนสื่อสารในรูปแบบต่างๆ ที่สะท้อนความรู้ ประสบการณ์ ความคิด จินตนาการ ฯลฯ รวมทั้งสามารถแสดงความรู้สึกในการเขียนสื่อสารอย่างมีเป้าหมาย เช่น การเขียนประกาศ เชิญชวน จดหมายสมัครงาน รายงาน โครงการ เรียงความ บทความ สารคดี นิยายเรื่องสั้น ฯลฯ

การคิดวิเคราะห์

ความหมายของการคิด

นิรมล พงษ์เศรษฐศาสตร์ (อ้างถึงใน เสวีียง ผละผล, ๒๕๔๕) กล่าวว่า การคิดเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในสมอง ซึ่งสาเหตุมาจากการรับรู้สิ่งเร้า ทำให้เกิดความรู้สึกในสมอง จึงพยายามที่จะจัดสิ่งเร้า หรือข้อความที่รับให้เข้ากับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่แล้ว วิเคราะห์ปรับเปลี่ยนให้เข้ากับข้อความจริงที่รับรู้มาใหม่ สรุปเป็นหลักการของความจริงนั้นๆ อาจนำมารวมกันเพื่อสร้างความคิดใหม่ๆ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (๒๕๔๘) การไตร่ตรอง ไคร์ครวญ แยกออกเป็น ส่วนๆ เพื่อศึกษาให้ถ่องแท้เพื่อให้ได้ข้อความจริง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ การคิด หมายถึง ทำให้ปรากฏเป็นรูป หรือประกอบให้เป็นรูป เพื่อเป็นเรื่องขึ้นในใจ

จากความหมายที่กล่าวมา อาจสรุปได้ว่า การคิด หมายถึง กระบวนการทางสมองที่เกิดขึ้น จากการรับรู้สิ่งเร้าแล้วปรับเปลี่ยน โดยอาศัยประสบการณ์เดิมแล้วสรุปเป็นข้อความจริง

ทักษะการคิด

ทักษะการคิด หมายถึง ความสามารถย่อยๆ ในการคิดลักษณะต่างๆ เป็นการคิดขั้นพื้นฐานของการคิดระดับสูง คำในกลุ่มนี้เป็นคำที่แสดงถึงการกระทำ พฤติกรรมที่ต้องใช้ความคิด เช่น การสังเกต การปรับเปลี่ยน การตีความ การขยายความ เป็นคำต้นเหล่านี้ไม่มีคำว่าคิดอยู่แต่มีความหมายของการคิดในตัว

ทิสนา แคมมณี และคณะ (๒๕๔๐) ได้แบ่งทักษะการคิดเป็น ๒ ประเภทใหญ่ๆ ไว้ดังนี้

๑. ทักษะการคิดพื้นฐาน หมายถึง ทักษะการคิดย่อย ที่เป็นพื้นฐานเบื้องต้นต่อการคิดในระดับที่สูงขึ้น หรือซับซ้อนขึ้น แบ่งเป็น ๒ กลุ่มย่อย คือ

๑.๑ ทักษะการสื่อความหมาย หมายถึง ทักษะการรับสารที่แสดงถึงความคิดของผู้อื่น เข้ามาเพื่อรับรู้ ตีความ จดจำ และเมื่อต้องการระลึกนำมาเรียบเรียง และถ่ายทอดความคิดของตนให้แก่ผู้อื่น โดยแปลงความคิดให้อยู่ในรูปของภาษาต่างๆ ทั้งที่เป็นข้อความ คำพูด ศิลปะ ดนตรี คณิตศาสตร์ เป็นต้น ทักษะการสื่อความหมายประกอบด้วยทักษะย่อยๆ ที่สำคัญ ดังนี้

- การฟัง
- การอ่าน
- การรับรู้
- การจดจำ
- การบอกความรู้ได้จากตัวหนังสือที่กำหนดให้
- การคงสิ่งที่เรียนไว้ภายหลังการรับรู้
- การใช้ข้อมูล

- การบอกความรู้ออกมาด้วยตนเอง
- การอธิบาย
- การพูด
- การแสดงออกถึงความสามารถของตน
- การบรรยาย
- การทำให้กระจ่าง
- การเขียน

๑.๒ ทักษะการคิดที่เป็นแกน หรือทักษะการคิดทั่วไป ความหมายทักษะการคิดที่จำเป็นต้องใช้อยู่เสมอในการดำรงชีวิตประจำวัน และเป็นพื้นฐานของการคิดขั้นสูง ที่มีความสลับซับซ้อน ซึ่งคนเราจำเป็นต้องใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาวิชาต่างๆ ตลอดจนมีการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพ ประกอบด้วย

- การสังเกต
- การสำรวจ
- การตั้งคำถาม
- การเก็บรวบรวมข้อมูล
- การระบุ
- การจำแนกแยกแยะ
- การจัดลำดับ
- การเปรียบเทียบ
- การค้นหาแบบแผน
- การสรุปอ้างอิง
- การแปล
- การแปล
- การเชื่อมโยง
- การขยายความ
- การให้เหตุผล
- การสรุปย่อ

๑.๓ ทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะการคิดที่ซับซ้อน หมายถึง ทักษะการคิดที่มีขั้นตอนหลายขั้นตอน และต้องอาศัยการสื่อความหมาย และทักษะการคิดที่เป็นแกนหลายๆ ทักษะในแต่ละขั้นตอนทักษะขั้นสูงจึงจะพัฒนาได้ เมื่อเด็กได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นพื้นฐานจนมีความชำนาญพอสมควรแล้ว มีดังนี้

- การสรุปความ
- การให้คำจำกัดความ
- การวิเคราะห์
- การผสมผสานข้อมูล
- การจัดระบบความคิด
- การสร้างองค์ความรู้ใหม่
- การกำหนดโครงสร้างความรู้
- การแก้ไขปรับปรุงโครงสร้างความรู้เสียใหม่
- การค้นหาแบบแผน
- การหาความเชื่อขั้นพื้นฐาน
- การคาดคะเน/พยากรณ์
- การทดสอบสมมติฐาน
- การตั้งสมมติฐาน
- การตั้งเกณฑ์
- การพิสูจน์ความจริง
- การประยุกต์ใช้ความรู้

ลักษณะการคิด

ลักษณะการคิด เป็นคำที่แสดงลักษณะของการคิดซึ่งในลักษณะเป็นคำวิเศษณ์ เช่น คิดคล่อง คิดละเอียด คิดกว้าง คิดถูกต้อง คิดชัดเจน ซึ่งคำไม่แสดงออกถึงพฤติกรรมความคิดโดยตรง แต่สามารถแปลความไปถึงพฤติกรรมหรือกระทำประการใด ประการหนึ่ง หรือหลายประการรวมกัน

ลักษณะของการคิดแต่ละลักษณะ ทิศนา เขมณี และคณะ (๒๕๔๐) ได้จัดแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม คือ

๑. ลักษณะการคิดทั่วๆ ไปที่จำเป็น ได้แก่

- การคิดคล่อง
- การคิดละเอียด
- การคิดหลากหลาย
- การคิดชัดเจน

๒. ลักษณะการคิดที่เป็นแกนนำสำคัญ ได้แก่

- การคิดถูกต้อง
- การคิดอย่างมีเหตุผล
- การคิดลึกซึ้ง
- การคิดไกล
- การคิดกว้าง
- กระบวนการคิด

บัญชา เกียรติจรุงพันธ์ (๒๕๔๕) กล่าวว่า กระบวนการคิด ดังนี้

- กระบวนการคิดแก้ปัญหาเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา
- กระบวนการคิดตามระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์หรือกระบวนการคิดวิจัย เพื่อได้

ความรู้ที่น่าเชื่อถือ

- กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อใช้ในการตัดสินใจ
- กระบวนการคิดการริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อใช้ในการสร้างสรรค์

จากแนวคิดทฤษฎีดังกล่าว ทำให้เราสามารถที่จะนำไปสู่การพิจารณาว่าการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครู ได้มีการจัดกิจกรรมที่จะนำไปสู่การเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดมากขึ้นแค่ไหน ครูบางคนเมื่อได้เห็นรายละเอียดเรื่องการคิดดังกล่าว จึงได้หายสงสัยว่าแท้ที่จริงเราสอนทักษะการคิดเพื่อสื่อสารเท่านั้น แต่บางท่านสอนถึงทักษะการคิดทั่วไป และจะมีส่วนน้อยที่จะถึงทักษะการคิดระดับสูง นั่นอาจจะเป็นเพราะเราให้ความสำคัญกับเนื้อหามากเกินไปจนลืมจัด

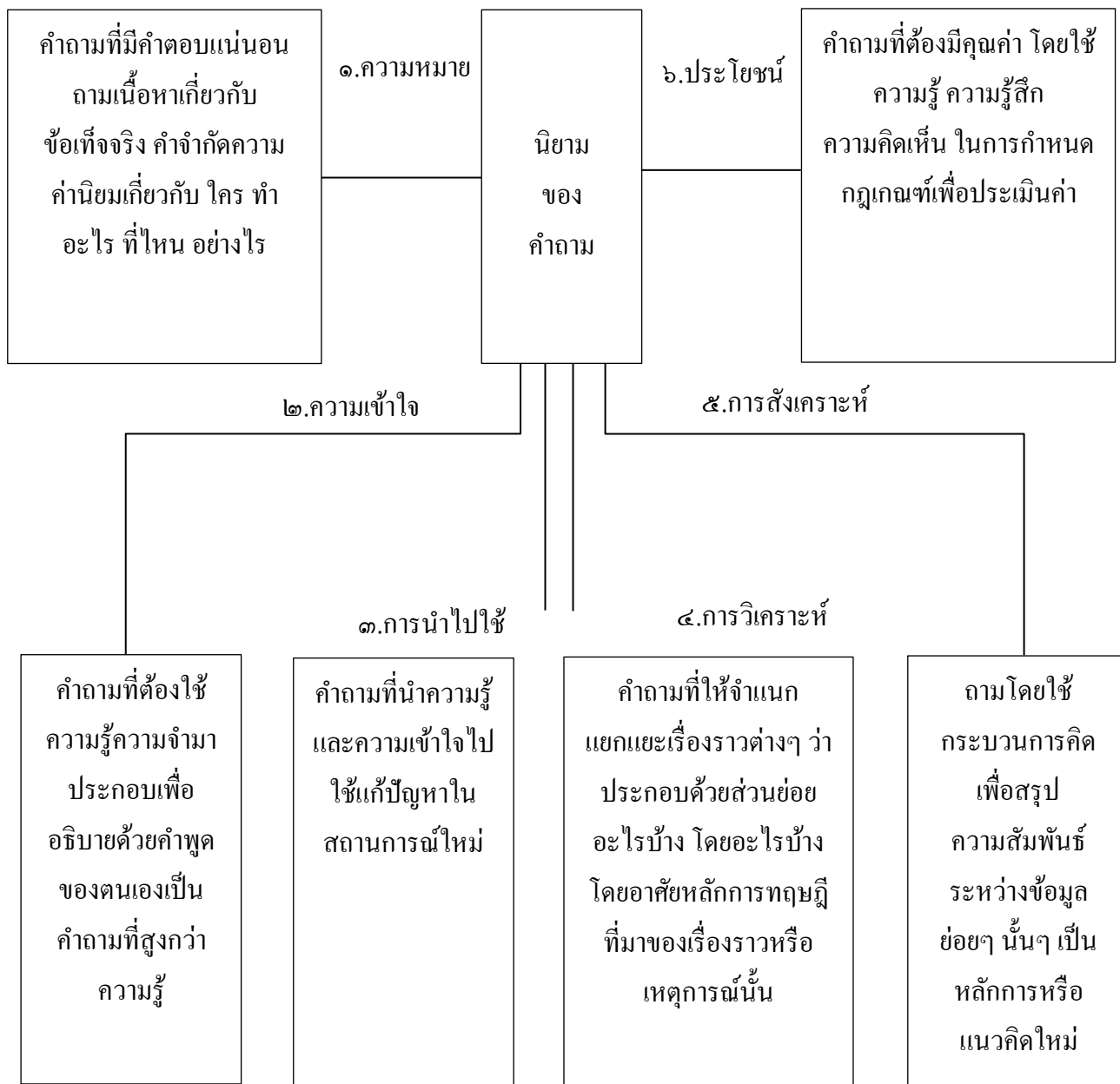
กิจกรรมให้ผู้เรียนมีเวลาฝึกการคิด จึงได้แต่การจำเนื้อหาบางทีก็มีเวลาเรียนน้อยเกินไปจน จัดกิจกรรมให้คิดไม่ทัน อย่างไรก็ตาม หากครูมีเวลาการวางแผนที่ดี อาจจะนำไปสู่การเรียนรู้ การสอน ที่ได้ทั้งเนื้อหา กระบวนการ ความทันสมัย และการคิดของนักเรียนก็เป็นได้คุณสมบัติที่เอื้ออำนวยต่อการคิดความสารถในการคิดที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ทุกคน แต่จะแตกต่างกันในแง่ของคุณภาพซึ่งแตกต่างกัน บางคนคิดแล้วเกิดประโยชน์ บางคนคิดแล้วเกิดโทษ บางคนคิดไม่เป็นเลย ไม่รู้ว่าตัวเองคิดอะไร และได้อะไรจากการคิด คนทุกคนมีศักยภาพในการคิดแตกต่างกันซึ่งกลไกของความสามารถในการคิดมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับคุณสมบัติพื้นฐานภายในบางประการของมนุษย์ที่เหนี่ยวนำเอื้ออำนวยให้เกิดการคิด และตัดสินใจควบคู่ไปกับการพิจารณาข้อมูล ๓ ด้าน ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ข้อมูลเกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อม และข้อมูลทางวิชาการ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความคิด

กิจกรรมการพัฒนาการคิดมีหลากหลายวิธี วิธีหนึ่งคือ การใช้คำถาม การตั้งคำถามโดยใช้หมวดความคิด ๖ ใบ การใช้คำถามอย่างสร้างสรรค์ มีแนวการจัดกิจกรรม ดังนี้

๑. การพัฒนาทักษะการคิดโดยการใช้คำถาม

ประเภทของคำถาม Benjamin Bloom ได้แบ่งการถามออกเป็น ๖ ประเภท ได้แก่ ถามความรู้ ถามความเข้าใจ ถามการนำไปใช้ ถามการวิเคราะห์ ถามการสังเคราะห์ และถามประเมินค่า ซึ่งมีลักษณะการถามแต่ละระดับ ดังนี้

ภาพที่ ๑ แสดงระดับคำถามของ Bloom

๑. การพัฒนาความคิดด้วยวิธีตั้งคำถามโดยใช้หมวกความคิด

เอ็ดเวิร์ด เดอ โบโน ได้พัฒนาการศึกษาของคนให้มีความคิดระดับสูง โดยวิธีสี่หมวก เป็นสื่อ ให้สอดคล้องกับทิศทางการคิดโดยกำหนดไว้ว่า

หมวกสีขาว... ความเป็นกลาง ตัวเลข ข้อเท็จจริง เช่น เราได้ข้อมูลอะไรจาก เรื่อง ขุนช้าง - ขุนแผน

หมวกสีแดง... แสดงถึงความรู้สึก อารมณ์ ลักษณะญาณ เช่นอ่านเรื่องขุนช้างขุนแผนแล้ว เรามีความรู้สึกอย่างไร, นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรที่ขุนช้างไปหลอกนางวันทองว่าขุนแผนตาย

หมวกสีดำ... ด้านลบ การปฏิเสธ จุดอ่อน ข้อบกพร่อง สามารถมองปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ได้ล่วงหน้า ซึ่งเป็นการตรวจสอบหลักฐาน เหตุผล ผลกระทบ ความเหมาะสม และหาข้อบกพร่อง เช่น อะไรคือความยุ่งยากที่ขุนแผนพบมากที่สุด, อะไรคือสิ่งที่ขุนแผนทำผิดพลาด

หมวกสีเหลือง... ด้านบวก ความมั่นใจ การยอมรับ เช่น จุดเด่นของขุนแผนคืออะไร

หมวกสีเขียว... สร้างสรรค์ มุมมองใหม่ ความเติบโต เช่น ถ้าให้นักเรียนเขียน เรื่อง ขุนช้าง - ขุนแผน มานักเรียนได้เรียนรู้เรื่องใดบ้าง

๑. การพัฒนาความคิดโดยใช้คำถามสร้างสรรค์

คำถามสร้างสรรค์มีคำถาม ๘ แบบคือ

๑. คำถามปริมาณ (Quantity)

- นักเรียนคิดว่า เรื่อง ขุนช้าง - ขุนแผน มีตัวละครที่เด่นๆ จัดเป็นตัวละครของ เรื่อง กี่คน ใครบ้าง

๒. คำถามการเปลี่ยนแปลง (Change)

- ถ้าใน เรื่อง ขุนช้าง- ขุนแผนไม่มีวันทอง แล้วใครจะมาดำเนินเรื่องแทนวันทองได้

๓. คำถามทำนาย (Prediction) – ถ้ายักษ์มีจริงจะเกิดอะไรขึ้น

๔. คำถามความคิดเห็น (Point of view)

- ถ้าผู้เรียนยืนตรงที่นางวันทองกำลังจะถูกฆ่า ผู้เรียนจะเล่าเหตุการณ์ตอนนั้นให้เพื่อนๆ ฟังอย่างไร

๕. คำถามเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว (Personal Involvement)

- ถ้าผู้เรียนเป็นขุนแผนจะมีความรู้สึกอย่างไรตอนนางวันทองที่ถูกฆ่า

๖. คำถามความสัมพันธ์เปรียบเทียบ (Comparative Association)

- ให้นักเรียนเปรียบเทียบคุณสมบัติของขุนช้างกับขุนแผน

๗. คำถามเกี่ยวกับค่านิยม (Valuing Questioning)

- การที่ขุนช้างนำความขึ้นกราบทูลสมเด็จพระพันวษา กล่าวโทษขุนแผนเป็นการกระทำที่ถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด

สรุปได้ว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการคิดแยกแยะส่วนต่าง ๆ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการรับรู้สิ่งเร้าเป็นผลให้เกิดการสังเกต การเปรียบเทียบ การตีความและการขยายความ วัตถุประสงค์จากการถ่ายทอดความคิดออกมาในรูปแบบต่าง ๆ ตามความเข้าใจจากเรื่องที่อ่าน

๗. หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบฝึกเสริมทักษะ

๗.๑ ความหมายของแบบฝึกเสริมทักษะ

พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ (๒๕๓๐) ได้กล่าวถึงความหมายของแบบฝึกไว้ ดังนี้
แบบฝึก หมายถึง ตัวอย่างปัญหาที่ตั้งขึ้นเพื่อให้นักเรียนฝึกตอบ

เสริม หมายถึงเพิ่มเติมกระตุ้น

ทักษะ หมายถึงความสามารถความชำนาญความสันัดความชัดเจน

แบบฝึกเสริมทักษะ หมายถึง ตัวอย่างปัญหาที่ตั้งขึ้นให้นักเรียนฝึกตอบเพื่อเพิ่มเติม

ความรู้ความสามารถความชำนาญให้แก่ผู้เรียน

อมรรัตน์ คงสมบูรณ์ (๒๕๓๖) นิภาลักษณ์ ยอดยิ่ง (๒๕๓๕) และสงบ มั่นคง (๒๕๔๒) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกเสริมทักษะไว้ว่าแบบฝึกเสริมทักษะเป็นสื่อประกอบการเรียนอย่างหนึ่งสำหรับให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติได้ฝึกทักษะเพิ่มเติมจากเนื้อหาจากการปฏิบัติด้วยตนเองซึ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและทักษะเพิ่มขึ้น โดยมีครูเป็นผู้แนะนำช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ผู้เรียน

นิคม ศิลาสูงเนิน (๒๕๓๘) สมศักดิ์ คงแก้ว (๒๕๓๘) สุกญา เปลียนกลาง (๒๕๔๑) และ สมเดช เจริญชนม์ (๒๕๔๑) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกเสริมทักษะไว้ว่าแบบฝึกเสริมทักษะเป็นเครื่องมือหรืออุปกรณ์สำคัญในการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างถูกต้องรวดเร็วและมีประสิทธิภาพใช้ในการฝึกทักษะเพิ่มเติมภายหลังเรียนเนื้อหาบางส่วน โดยสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนในการพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้วยความสนุกเข้าใจจากกิจกรรมพัฒนาทักษะและกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่หลากหลายทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ใหม่ๆ โดยเฉพาะแบบฝึกหัดที่มีรูปภาพความหมายของคำจะช่วยนักเรียนในการเรียนสะกดคำได้มากและมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาติดต่อ สื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นครูต้องมีความรู้เกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกที่ดีและมีประสิทธิภาพสูงเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนให้มากที่สุด

สุริพร สกุนา (๒๕๔๑) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกเสริมทักษะไว้ว่าเป็นสื่อกลางที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาทำความเข้าใจ และฝึกฝนจนเกิดความคิดที่ถูกต้องและเกิดทักษะในเรื่องใดเรื่องหนึ่งและยังเป็นตัวบ่งชี้ให้ครูทราบว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในบทเรียนมากน้อยเพียงใด

กิตติคุณ รัตนเดชกำจาย (๒๕๔๒) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกเสริมทักษะไว้ว่า หมายถึงแบบฝึกที่สร้างขึ้นด้วยลักษณะหรือรูปแบบที่หลากหลาย โดยมีจุดประสงค์เพื่อมุ่งเสริมทักษะต่างๆ ให้แก่ผู้เรียนในขณะที่เรียนหรือหลังเรียนบทเรียนจบแล้ว

จากแนวคิดดังกล่าว อาจสรุปได้ว่าแบบฝึกเสริมทักษะเป็นอุปกรณ์การเรียนประเภทสื่อหรือเครื่องมืออย่างหนึ่งซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์จากการปฏิบัติด้วยตนเองภายหลังจากการเรียนเนื้อหาบางส่วนได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพแบบฝึกทางภาษาไม่เพียงแต่จะช่วยให้การสื่อสารดำเนินไปด้วยดีเท่านั้นยังทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมในการสื่อสารเป็นไปโดยอัตโนมัติ

ความสำคัญของแบบฝึกเสริมทักษะต่อการเรียนภาษาไทย

แบบฝึกเสริมทักษะหรือแบบฝึกหัดเป็นสื่อการเรียนการสอนประเภทหนังสือและสิ่งพิมพ์ที่ครูใช้เป็นเครื่องมือในการให้นักเรียนได้ฝึกฝนจนเกิดทักษะซึ่ง หมายถึง ความชำนาญคล่องแคล่วรวดเร็วและถูกต้อง

ศศิธร สุทธิแพทย์ (๒๕๑๗) และนิภา ชวนะพานิช (๒๕๑๘) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของแบบฝึกว่าสิ่งหนึ่งที่จะช่วยการสอนของครูให้ประสบความสำเร็จได้ก็คือแบบฝึกหัดเพราะการใช้แบบฝึกที่ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดจะช่วยทวนเวลาในการสอนกฎเกณฑ์การยกตัวอย่างนักเรียนได้มีโอกาสนำความรู้ที่ได้เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางมากขึ้นทั้งยังเป็นการวัดผลการเรียนการสอนในแต่ละเรื่องด้วย

สนิท สัตโยภาส (๒๕๓๒) และกมล ดิษฐ์กมล (๒๕๐๘, อ้างถึงในอารี สันทนต์, ๒๕๓๕) กล่าวว่าหัวใจของการสอนวิชาทักษะอยู่ที่การฝึก (Drill) “ทักษะ” จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อทำซ้ำๆ ฝึกซ้ำๆจนเกิดความชำนาญคล่องแคล่ว ว่องไว และถูกต้องโดยอัตโนมัติเพราะฉะนั้นครูผู้สอนจะต้องจัดการเรียนการสอนให้เกิดการทำซ้ำฝึกซ้ำอยู่เสมอเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้ของวิชานั้นๆ เครื่องมือสำคัญที่ใช้ฝึกได้แก่ “แบบฝึก” คือหลังจากที่นักเรียนเรียนจบบทเรียนหรือจบเรื่องหนึ่งเรื่องใดไปแล้วนักเรียนควรได้ฝึกฝนต่อไปอีกโดยทำแบบฝึกสำหรับแบบฝึกที่มีท้ายบทเรียนหรือหนังสือแบบฝึกหัดที่กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการทำให้นั้นก็เป็นส่วนหนึ่งที่ครูจะใช้ฝึกได้ แต่ถ้าจะให้นักเรียนได้ฝึกทำซ้ำมากขึ้นอีกครูสามารถสร้างแบบฝึกขึ้นใช้เองได้

วรสุดา บุญยไวโรจน์ (๒๕๓๖) กล่าวว่าแบบฝึกหัด (Work book) เป็นสื่อการสอนที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาทำความเข้าใจและฝึกฝนจนเกิดแนวคิดที่ถูกต้องและเกิดทักษะในเรื่องใดเรื่องหนึ่งนอกจากนั้นแบบฝึกหัดยังเป็นเครื่องช่วยบ่งชี้ให้ครูทราบว่าผู้เรียนหรือผู้ใช้แบบฝึกหัดมีความรู้ความเข้าใจบทเรียนและสามารถนำความรู้ไปใช้ได้มากน้อยเพียงใดผู้เรียนมีจุดเด่นที่ควรส่งเสริมหรือจุดด้อยที่ต้องปรับปรุงแก้ไขตรงไหนและอย่างไร แบบฝึกหัดที่ดีและสมบูรณ์จึงอาจใช้แทนแบบทดสอบประเภทวินิจฉัยการเรียน (diagnostic test) ในการประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนได้นับได้ว่าแบบฝึกหัดเป็นเครื่องมือสำคัญที่ครูทุกคนใช้ในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจและพัฒนาทักษะของนักเรียนในวิชาต่างๆ แบบฝึกหัดที่ดีนอกจากจะสนองทางด้านความรู้แล้วยังมีผลทางด้านจิตใจด้วยแบบฝึกหัดที่เหมาะสมสำหรับเด็กแต่ละวัยมีส่วนช่วยให้เด็กเกิดความสำเร็จภาคภูมิใจที่ทำได้เกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลินในการทำให้มีโอกาสได้ใช้

จินตนาการทำให้เกิดการพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ ส่วนด้านร่างกายนั้นจะทำให้เกิดพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อ และประสาทสัมผัสจากการฝึกเขียนลายเส้นลีลามือตัวอักษรจากแนวคิดดังกล่าว อาจสรุปได้ว่าแบบฝึกหัดเป็นสื่อการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงผู้เรียนได้รับการพัฒนาทั้งในด้านความรู้ความเข้าใจความพึงพอใจและเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ

เนื่องจากแบบฝึกหัดมีความสำคัญดังกล่าวข้างต้น และจำเป็นอย่างยิ่งในการสอนวิชาทักษะครูจึงจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้ในการสร้างแบบฝึกหัดที่จะฝึกทักษะให้แก่นักเรียน โดยรู้จักเลือกเฟ้นหรือสร้างแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับเนื้อหาและนักเรียนให้มากที่สุดและมีประสิทธิภาพสูง

การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะ

แบบฝึกเสริมทักษะเป็นสื่อการเรียนการสอนเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้ดีขึ้นนักเรียนเข้าใจเรื่องราวที่ครูสอนได้ง่ายช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียนที่จะศึกษายบทเรียนต่างๆ มากขึ้น

ทฤษฎีทางจิตวิทยาเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๐) กล่าวถึงทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกที่สำคัญ ๒ ทฤษฎีคือ

๑. ทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงของธอร์นไดค์

ธอร์น ไดค์ (Edward L. Thorndike) เป็นนักการศึกษาและนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้ศึกษาเรื่องการเรียนรู้โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์จนกำหนดเป็นทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงที่เป็นการสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus) กับการตอบสนอง (Response) เรียกกันว่าทฤษฎีเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง (S — R Bond Theory) ซึ่งกล่าวถึงกฎการเรียนรู้ที่สำคัญ ๓ ประการ

๑) กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) เป็นความสำคัญของการตั้งใจและจงใจในการเรียนรู้ เช่น การเตรียมตัวผู้เรียนการเตรียมบทเรียนมนุษย์จะทำงานได้ดีเมื่อมีความพร้อม

๒) กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) การกระทำซ้ำๆหรือกระทำบ่อยๆ จะเกิด ความชำนาญ

๓) กฎแห่งผล (Law of Effects) รางวัลหรือความสมหวังจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการเรียนมากขึ้น

๒. ทฤษฎีของสกินเนอร์

สกินเนอร์ (B.F. Skinner) สนใจศึกษาเรื่องราวพฤติกรรมโดยอาศัยพื้นฐานทางธรรมชาติและลักษณะของมนุษย์ซึ่งมีส่วนที่เป็นพื้นฐานในการสร้างแบบฝึกเสริมต่อจากทฤษฎี S – R ของธอร์นไดค์ ดังนี้

๑) เงื่อนไขของการตอบสนอง (Operant Conditioning) พฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกจะเกิดขึ้นบ่อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับคำตอบสนองอัตราการแสดงออกของพฤติกรรม

๒) การเสริมแรง (Reinforcement) เป็นสิ่งเร้าที่ทำให้อัตราการแสดงออกของพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ต้องการและพฤติกรรมบางอย่างออกไปได้

๓) ความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนมีความแตกต่างมีโอกาสแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองจะช้าหรือเร็วตามความสามารถของแต่ละคน

นวลใย หนูมี (๒๕๑๕ ; อ้างถึงในสุจริต เพียรชอบ , ๒๕๒๒) ได้ศึกษาหลักจิตวิทยา ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและสามารถนำไปใช้ในการสร้างแบบฝึกได้ดังต่อไปนี้

๑. กฎการเรียนรู้ของ Thorndike เกี่ยวกับกฎการฝึกซึ่งสอดคล้องกับการทดลองของ Watson นั่นคือสิ่งใดก็ตามที่มีการฝึกหรือกระทำบ่อยๆ ย่อมทำให้ผู้ฝึกคล่องแคล่วสามารถทำได้ดีในทางตรงกันข้ามสิ่งใดก็ตามที่ไม่ได้รับการฝึกทอดทิ้งไปนานแล้วย่อมทำได้ไม่ดีเหมือนเดิมต่อเมื่อมีการฝึกฝนหรือกระทำซ้ำๆ ก็จะช่วยให้เกิดทักษะเพิ่มขึ้น

๒. ความแตกต่างระหว่างบุคคลควรคำนึงว่านักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถ และความสนใจที่ต่างกัน ฉะนั้นในการสร้างแบบฝึกจึงควรพิจารณาถึงความเหมาะสมไม่ยากหรือง่ายเกินไปและควรมีหลายรูปแบบ

๓. การจงใจผู้เรียนสามารถทำได้โดยการจัดแบบฝึกจากง่ายไปหายากเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียนเป็นการกระตุ้นให้ติดตามต่อไปและทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการทำแบบฝึก นอกจากนั้นการใช้แบบฝึกสั้นๆ จะช่วยไม่ให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย

๔. การนำสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิตและการเรียนรู้มาให้นักเรียนได้ทดลองทำ เช่น ภาษาที่ใช้พูดใช้เขียนในชีวิตประจำวันทำให้ผู้เรียนได้เรียนและทำแบบฝึกในสิ่งที่ใกล้ตัวนอกจากจะทำให้แม่นยำแล้วนักเรียนยังสามารถนำหลักเกณฑ์และความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์อีกด้วย

หลักจิตวิทยา ดังกล่าวมาแล้วข้างต้นนั้นจะช่วยเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกที่ดี น่าสนใจเหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียนทั้งการเรียนการสอนก็เป็นไปอย่างสนุกสนาน นักเรียนมีความพอใจที่จะเรียนและประสบผลสำเร็จในการเรียนนั้น

หลักในการจัดทำแบบฝึกเสริมทักษะ

ก่อน สวัสดิ์พาณิชย์ (๒๕๑๕) ได้เสนอแนะวิธีการสร้างแบบฝึกไว้ดังนี้

๑. แบบฝึกจะต้องสอดคล้องกับทักษะที่ต้องการฝึก

๒. ให้แบบฝึกสั้นๆ แต่มีหลายรูปแบบในการฝึกทักษะเดียวกัน

๓. ให้ฝึกในสถานที่แตกต่างกัน เช่น การเล่นเกมทำแบบฝึก

๔. มีการประเมินผลในขณะที่ฝึกเป็นขั้นตอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียน

ที่กล่าวว่าสิ่งที่จะช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาให้ดีขึ้นนั้น คือ การนำความรู้ที่ได้เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจมากขึ้นและมีทักษะโดยอาศัยแบบฝึกทักษะโดยตรง เพราะหัวใจของการสอนวิชาทักษะอยู่ที่การฝึกอย่างถูกวิธีเท่านั้นที่จะทำให้เกิดความชำนาญคล่องแคล่ว ว่องไว ทักษะในด้านภาษาเป็นสิ่งจำเป็นที่ควรฝึกให้แก่เด็กเพื่อให้เด็กมีความสามารถติดต่อสื่อความหมายกันได้อันเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการสอนภาษาซึ่งการฝึกทักษะทางภาษามีลำดับขั้นตอนดังนี้

๑. ให้เด็กเข้าใจในวิธีการฝึกนั้นเสียก่อน

๒. เมื่อเด็กเข้าใจวิธีการดีแล้วจึงลงมือฝึกด้วยการให้ทำแบบฝึกหรือกิจกรรมอื่นๆ เพื่อฝึกทักษะที่ต้องการ

๓. ฝึกบ่อยๆสม่ำเสมอไม่ทิ้งระยะไว้นานจนเด็กลืม

๔. แบบฝึกหัดหรือกิจกรรมฝึกทักษะจำเป็นต้องทำซ้ำๆ กันแต่ใช้กลวิธีพลิกแพลงให้แบบฝึกหรือกิจกรรมในรูปแบบที่แตกต่างกันเพื่อเด็กจะได้ไม่เบื่อหน่ายต่อการฝึกนั้น

๕. ติดตามผลเพื่อสังเกตดูความก้าวหน้าของเด็กภายหลังการฝึกไปแล้วในระยะเวลาหนึ่งซึ่งจะช่วยให้ครูทราบว่าเด็กคนไหนมีทักษะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงไรและมีข้อบกพร่องในเรื่องใดอย่างไรเพื่อจะได้แก้ไขได้ทันอย่าปล่อยให้ผ่านเลยไปจะทำให้ติดเป็นนิสัยและครูจะต้องคอยควบคุมการฝึกอย่างใกล้ชิดไม่ควรปล่อยให้เด็กฝึกกันเองโดยครูไม่ค่อยได้ตรวจแบบฝึก

นิคม ศิลาสูงเนิน (๒๕๓๘) และสมเดชเจริญชนม์ (๒๕๔๑) กล่าวว่าขั้นตอนในการพัฒนาแบบฝึกประกอบด้วย ๑) ศึกษาค้นคว้าจากตำราเอกสารวารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกทักษะ ๒) ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ ๓) ศึกษาแนวทางการสร้างแบบฝึกทักษะทางภาษา

นิภาลักษณ์ ยอดยิ่ง (๒๕๓๘) ปทุม หนูมา (๒๕๔๑) และอดุลย์ ภูปลี (๒๕๓๘) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะไว้ว่า ๑) ศึกษาเนื้อหาความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้ ๒) วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ ๓) สร้างแบบฝึกให้ครอบคลุมเนื้อหา ๔) นำแบบฝึกเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ๕) ปรับปรุงแก้ไข ๖) ทดลองใช้กลุ่มย่อย ๗) ปรับปรุงแก้ไข ๘) นำไปหาประสิทธิภาพ ๙) ปรับปรุงแก้ไข ๑๐) นำไปใช้

สกุณา เปลี่ยนกลาง (๒๕๔๑) กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะ ดังนี้ ๑) ครูต้องตอบคำถามว่าจะใช้แบบฝึกแบบใดที่นักเรียนสามารถนำทักษะไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ๒) ใช้แบบฝึกสั้นแต่หลายแบบ ๓) ฝึกสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ๔) ประเมินผลเพื่อดูความก้าวหน้าของนักเรียน ๕) การประเมินผลนั้นไม่ควรนำเด็กไปเปรียบเทียบกับกลุ่มควรเปรียบเทียบกับตนเอง

สุริพร สกุณา (๒๕๔๑) พนมวัน วรรณชัย (๒๕๔๒) บังอร แก่นจันทร์ (๒๕๔๔) และกิตติคุณ รัตนเดชกำจาย (๒๕๔๒) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนในการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะดังนี้ ๑) สำรวจปัญหาและความต้องการ ๒) กำหนดจุดประสงค์ของการสร้างให้ชัดเจน ๓) วิเคราะห์คำที่เรียนในแต่ละจุดประสงค์หาคำที่มีปัญหา ๔) ศึกษาจิตวิทยาการเรียนรู้ (กฎแห่งความพร้อม, กฎแห่งการฝึกหัด, กฎแห่งผล) ๕) กำหนดกรอบการสร้างแบบฝึก ๖) ลงมือเขียนแต่ละชุด ๗) ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ๘) จัดพิมพ์จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่าขั้นตอนในการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะมีดังนี้ ๑) ค้นคว้าเอกสารแนวคิดหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ๒) ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุงพ.ศ. ๒๕๓๓) และคู่มือครู ๓) สำรวจปัญหาและความต้องการ ๔) กำหนดจุดประสงค์ในการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะให้ชัดเจน ๕) ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะ ๖) ศึกษารูปแบบของแบบฝึกเสริมทักษะ ๗) กำหนดกรอบของการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะ ๘) ลงมือสร้างแบบฝึกเสริมทักษะ ๙) เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ๑๐) ปรับปรุงแก้ไข ๑๑) ทดลองใช้กับกลุ่มย่อย ๑๒) ปรับปรุงแก้ไข ๑๓) หาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ ๑๔) ปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

ลักษณะของแบบฝึกเสริมทักษะ

รัชนี ศรีไพรวรรณ (๒๕๑๓) กล่าวถึง หลักในการจัดทำแบบฝึกทักษะว่า

๑. ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็กและลำดับขั้นของการเรียนเด็กแรกเรียน ยังมีประสบการณ์น้อยแบบฝึกทักษะจะต้องอาศัยรูปภาพสวยงามของเด็กและเป็นไปตามลำดับความยากง่ายเพื่อให้เด็กมีกำลังใจทำ

๒. ให้มีจุดมุ่งหมายว่ามุ่งจะฝึกในด้านใดแล้วจัดเนื้อหาให้ตรงกับความต้องการที่วางไว้

๓. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็กถ้าสามารถแยกตามความสามารถและจัดทำแบบฝึกหัดเพื่อส่งเสริมเด็กแต่ละกลุ่มได้ก็ยิ่งดี

๔. ในแบบฝึกต้องมีคำชี้แจงง่ายๆ สั้นๆ เพื่อให้เด็กเข้าใจถ้าเด็กยังอ่านไม่ได้ ครูต้องชี้แจงด้วยคำพูดที่ใช้ภาษาง่ายๆ ให้เด็กสามารถทำตามคำสั่งได้

๕. แบบฝึกหัดต้องมีความถูกต้องครูจะต้องตรวจสอบพิจารณาให้ดีถ้านอย่ให้มีข้อผิดพลาดได้

๖. การให้เด็กทำแบบฝึกหัดแต่ละครั้งต้องให้เหมาะสมกับเวลาและความสนใจของเด็กเล็กๆ ย่อมสนใจจะทำในสิ่งใดอยู่ได้ไม่นาน

๗. ควรทำแบบฝึกหลายๆแบบเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ได้กว้างขวางและส่งเสริมให้เกิดความคิด

๘. กระดาษที่ให้เด็กทำแบบฝึกต้องเหนียวและทนทานพอสมควร

ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์ (๒๕๑๕) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องแบบฝึกไว้ดังนี้

๑. ครูต้องเตรียมแบบฝึกไว้ให้รอบคอบว่าต้องใช้แบบฝึกแบบไหนใช้อย่างไรและต้องพิจารณาว่าแบบฝึกนั้นๆจะช่วยฝึกทักษะนั้นๆจนนำไปใช้ได้หรือไม่

๒. ใช้แบบฝึกหัดสั้นๆแต่หลายๆแบบเพื่อฝึกฝนทักษะอันเดียวกันจะเกิดความแม่นยำแบบฝึกหัดควรมีหลายแบบเด็กจะได้ไม่เบื่อ

๓. ให้ฝึกในสภาพที่แตกต่างกันเช่นคัดบนกระดานดำคัดบนกระดาษแล้วนำกระดาษมาปิดบางส่วนให้อ่าน

๔. ประเมินผลการประเมินต่อแบบฝึกนั้นต้องประเมินเพื่อดูว่าเด็กเกิดความชำนาญในทักษะนั้นเพียงใดอาจให้เด็กออกมาพูดว่าทำอะไรไม่ได้ในแบบฝึกนั้นหรืออาจหาวิธีเพื่อค้นคว้าเด็กทำแบบฝึกนั้นๆไม่ได้เพราะอะไรถ้าเราไม่ประเมินผลเราจะไม่มีโอกาสฝึกเด็กให้เกิดทักษะที่ต้องการได้

ศศิธร สุทธิแพทย์ (๒๕๑๗) ได้ดัดแปลงการสร้างแบบฝึกจากแนวความคิดของ J.A.Barnett และคณะแล้วนำไปทดลองใช้ปรากฏว่าแบบฝึกที่นักเรียนสนใจและกระตือรือร้นที่จะทำแบบฝึกมีลักษณะดังนี้ ๑) ใช้หลักจิตวิทยา ๒) สำนวนภาษาง่าย ๓) ให้ความหมายต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ๔) คิดได้เร็วและสนุก ๕) ปลูกความสนใจ ๖) เหมาะสมกับวัยและความสามารถ ๗) อาจศึกษาด้วยตนเองได้ส่วนรูปแบบของแบบฝึกนั้นครูผู้จัดทำแบบฝึกอาจพลิกแพลงวิธีการออกไปได้หลายแบบให้เหมาะสมกับเรื่องและวัยเช่น

แบบฝึกสำหรับเด็กประถมศึกษาตอนต้นควรจะมีรูปภาพซึ่งเหมาะกับความสนใจของเด็ก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนที่จะศึกษาค้นคว้าเพื่อให้นักเรียนได้รับการฝึกทักษะทางภาษาตามที่ครูหวังไว้

อมรรัตน์ กงสมบูรณ์ (๒๕๑๖) นิคม ศิลาสูงเนิน (๒๕๑๘) ประสิทธิ์ เดชครอง (๒๕๑๘) สมเดช เจริญชนม์ (๒๕๔๑) กิตติคุณ รัตนเดชกำจาย (๒๕๔๒) และสมศักดิ์ กงแก้ว (๒๕๓๘) กล่าวว่าลักษณะของแบบฝึกเสริมทักษะที่ดีต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าต้องการฝึกทักษะในด้านใดเนื้อหาเกี่ยวข้องกับหลักสูตรใช้ภาษาให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียนมีรูปแบบที่ดึงดูดความสนใจหลายรูปแบบเรียงลำดับความยาก-ง่าย มีลักษณะช่วยทำหายความรู้ความสามารถของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนรู้จักแก้ปัญหาที่มีกิจกรรมเหมาะสมกับวัยความสามารถ และพื้นฐานของนักเรียนควรมีภาพประกอบที่มีที่ว่างพอเหมาะสำหรับฝึกเขียนมีคำสั่งหรือคำชี้แจงสั้นๆรัดกุมเข้าใจง่ายคำที่ฝึกควรมีจำนวนไม่มากเกินไปให้นักเรียนได้ใช้ความคิดฝึกคิดเร็วสนุกสนานเวลาที่ใช้เหมาะสม มีรูปแบบหลายอย่างนักเรียนสามารถทำแบบฝึกได้ด้วยตนเองก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และใช้เวลาในการฝึกเหมาะสม

อดุลย์ ภูปลื้ม (๒๕๑๘) กล่าวว่าลักษณะของแบบฝึกเสริมทักษะที่ดีจะต้อง ๑) ในเรื่องหนึ่งๆ ควรฝึกนักเรียนมากพอสมควรก่อนที่จะฝึกเรื่องอื่นๆต่อไป ๒) แต่ละบทควรใช้เวลาฝึกแบบประโยคเพียงหนึ่งแบบ ๓) ควรฝึกโครงสร้างใหม่กับสิ่งที่เรียนรู้อยู่แล้ว ๔) ประโยคที่ฝึกควรเป็นประโยคสั้นๆ ๕) ประโยคคำศัพท์ควรเป็นคำที่นักเรียนรู้จักและใช้ในชีวิตประจำวัน ๖) ควรเป็นแบบฝึกที่ให้นักเรียนได้ใช้ความคิด ๗) ควรมีหลายๆแบบ

สกุณา เปลี่ยนกลาง (๒๕๔๑) และสุริพร สกุณา (๒๕๔๑) กล่าวว่าลักษณะของแบบฝึกเสริมทักษะที่ดีประกอบด้วย ๑) แบบฝึกต้องแจ่มแจ้งและแน่นอน ๒) ใช้ภาษาง่ายเหมาะสมกับวัย ๓) ควรเป็นเรื่องที่นักเรียนได้เรียนไปแล้ว ๔) ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงความสำคัญของแบบฝึก ๕) ใช้เวลาที่เหมาะสม ๖) ได้รับความสนใจผู้เรียน ๗) ปัญหาในแบบฝึกไม่ยากเกินความสนใจแก่ผู้เรียน ๘) นักเรียนรู้เค้าโครง ๙) มีให้เลือกทั้งแบบตอบอย่างจำกัดและเลือกตอบอย่างเสรี ๑๐) สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า ลักษณะของแบบฝึกเสริมทักษะที่ดีควรประกอบด้วย ๑) เนื้อหาตรงกับจุดประสงค์ของหลักสูตร ๒) กิจกรรมเรียงจากง่ายไปหายากเหมาะสมกับวัยความสามารถและพื้นฐานของนักเรียน ๓) เป็นเรื่องที่นักเรียนได้เรียนไปแล้วทำให้นักเรียนมีความรู้สึกว่าการประสบความสำเร็จในการเรียน ๔) ในเรื่องหนึ่งๆควรฝึกนักเรียนมากพอสมควรก่อนที่จะฝึกเรื่องอื่นๆต่อไป ๕) ในแต่ละบทควรมีการฝึกเพียงหนึ่งเรื่อง ๖) ประโยคที่ใช้ฝึกควรเป็นประโยคสั้นๆ ๗) ประโยคคำศัพท์ควรเป็นคำที่นักเรียนรู้จักและใช้ในชีวิตประจำวัน ๘) ควรเป็นแบบฝึกที่นักเรียนได้ใช้ความคิดมีหลากหลายรูปแบบ ๙) มีคำสั่งคำชี้แจงสั้นๆเข้าใจง่ายมีตัวอย่างประกอบนักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดได้ด้วยตนเอง ๑๐) สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะ

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (๒๕๓๓) ได้กำหนดรูปแบบการออกแบบและพัฒนาการสอนที่สามารถนำมากำหนดเป็นขั้นตอนในการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะเป็น ๕ ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

๑. การวิเคราะห์ (Analyze) การวิเคราะห์ความจำเป็นผู้เรียนเนื้อหาภารกิจสภาพการณ์
๒. การออกแบบ (Design) จุดมุ่งหมายการสอนทฤษฎีและรูปแบบการสอนสื่อการเรียนการสอน
๓. การพัฒนา (Develop) การพัฒนาวัสดุการเรียนการสอนการเลือกระบบการเรียน การสอน
๔. การนำไปใช้ (Implement) เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
๕. การประเมินและการปรับปรุง (Evaluate and Improve) การประเมินการเรียน การประเมินโปรแกรมการสอน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๐) กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะดังนี้

๑. สำรวจปัญหาและความต้องการเมื่อจัดกิจกรรมการสอนไปแล้วครูผู้สอนย่อมทราบดีว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่รวบรวมปัญหาและความต้องการในการแก้ปัญหาหรือความต้องการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนในแต่ละจุดประสงค์
๒. กำหนดจุดประสงค์ในการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะให้ชัดเจน เพื่อตอบคำถามว่าสร้างแบบฝึกเสริมทักษะเพื่ออะไร ต้องการให้นักเรียนเป็นอย่างไร
๓. วิเคราะห์คำที่เรียนในแต่ละจุดประสงค์ว่าประกอบด้วยคำและความหมายอย่างไรคำใดที่มักจะมีปัญหาในการอ่านและเขียนรวบรวมคำเหล่านั้นไว้

๔. ศึกษาจิตวิทยาในการเรียนรู้จิตวิทยาการอ่านของนักเรียนในแต่ละชั้นว่าเด็กแต่ละวัยมีความสนใจเรื่องอะไร ตัวอย่างเช่น จิตวิทยาการอ่านที่นำมาใช้ในการสร้างแบบฝึกทักษะในการอ่านและเขียนประกอบด้วย

๔.๑ ความใกล้ชิด คือ ถ้าใช้สิ่งเร้าและการตอบสนองให้เกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกันจะสร้างความพอใจให้แก่นักเรียน

๔.๒ การฝึกหัด คือ การให้ผู้เรียนได้ทำซ้ำๆ เพื่อช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจแม่นยำ

๔.๓ กฎแห่งผล คือ การที่ผู้เรียนได้รับถึงผลการทำงานของตนด้วยการเฉลยคำตอบ จะช่วยให้ผู้เรียนทราบข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไขและเป็นการสร้างความพอใจให้แก่ผู้เรียน

๔.๔ การจูงใจ คือ การจัดทำแบบฝึกเสริมทักษะที่เรียงลำดับจากง่ายไปหายากและยาวขึ้นควรมีภาพประกอบและมีหลายรูปแบบเป็นต้น

๕. กำหนดกรอบการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะว่าควรประกอบด้วยเรื่องอะไรบ้างแต่ละเรื่องควรมีลักษณะอย่างไรมีกิจกรรมอะไรบ้าง มีความยาวเพียงใดจะนำเสนอโดยใช้รูปภาพประกอบหรือไม่

๖. ลงมือเขียนแบบฝึกเสริมทักษะแต่ละชุด

๗. นำแบบฝึกเสริมทักษะนั้นไปให้ผู้ชำนาญการตรวจสอบความถูกต้องความตรงตามเนื้อหาเช่นครูผู้สอนภาษาไทยที่มีประสบการณ์ศึกษานิเทศก์เป็นต้นหรือนำไปทดลองใช้กับนักเรียน ๑ – ๕ คนเพื่อรวบรวมข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

๘. จัดพิมพ์หรืออัดสำเนาแบบฝึกเสริมทักษะเพื่อให้นักเรียนนำไปใช้เสริมการเรียนรู้ การสอนภาษาไทยจากแนวคิดดังกล่าวผู้เขียนได้ดำเนินการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะตามขั้นตอนการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะ ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ วิเคราะห์ผลจากการสำรวจความต้องการและข้อมูลพื้นฐานในชั้น

ตอนที่ ๑ นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทยโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ ๒ กำหนดเนื้อหาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทยโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ ๓ ดำเนินการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทยโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นโดยมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ ๑) คำนำ ๒) สารบัญ ๓) เนื้อเรื่องโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น ๔) แบบฝึกอ่านพยัญชนะสระฝึกประสมคำฝึกทักษะอ่านเป็นคำ ๕) แบบฝึกหัดการเขียนคำประโยคและการเขียนตอบคำถามเมื่อได้องค์ประกอบของแบบฝึกเสริมทักษะแล้วจึงดำเนินการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทยที่สอดคล้องกับข้อมูลท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ ๔ นำแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทยที่สร้างขึ้น ไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ ๕ นำแบบฝึกเสริมทักษะที่ได้รับการปรับปรุงแล้วมาประเมินผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยจำนวน ๓ ท่านประเมินเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม IOC (Index of Item Objective Congruence)

ขั้นตอนที่ ๖ การทดลองแบบฝึกเสริมทักษะเพื่อหาประสิทธิภาพการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมควรไปทดลองกลุ่มเล็กๆก่อนเพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่องและการแก้ไขปรับปรุงให้ดีแล้วจึงนำไปทดลองกับเด็กทั้งชั้นหรือกลุ่มใหญ่

การประเมินผลแบบฝึกเสริมทักษะ

อริพร ศรียมก (๒๕๔๖) การประเมินแบบฝึกเสริมทักษะคือการตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกเสริมทักษะว่ามีคุณภาพดีเพียงใดช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ถ้าไม่เป็นเพราะเหตุใดข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะสามารถนำมาปรับปรุงแบบฝึกเสริมทักษะซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นครูลงทุนลงแรงสร้างขึ้นให้มีคุณภาพเป็นที่น่าพอใจของครูผู้บริโภคนักเรียน) ก็มีความยินดีและพอใจที่ครูเลือกใช้แบบฝึกเสริมทักษะนั้น

การหาคุณภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ

การหาคุณภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ โดยนำแบบฝึกเสริมทักษะที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญอย่างน้อย ๓ ท่านตรวจสอบเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ IOC (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งแต่ละท่านพิจารณาลงความเห็นและให้คะแนนดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, ๒๕๔๐)

- + ๑ เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น
- ๐ เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้นหรือไม่
- ๑ เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่เป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้นนำคะแนนที่ได้มาแทนค่าในสูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึงดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรม

$\sum R$ หมายถึงผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาทั้งหมด

N หมายถึงจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ถ้าค่าดัชนี IOC ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ ๐.๕ ข้อคำถามนั้นก็เป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรมนั้นถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีต่ำกว่า ๐.๕ ข้อคำถามนั้นก็ถูกตัดออกไปหรือต้องนำไปปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้ดีขึ้น (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, ๒๕๔๐)

การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (๒๕๒๑; อ้างถึงใน อธิพร ศรียมก, ๒๕๔๒) ได้กล่าวถึง การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ (Developmental Testing) หมายถึง การนำแบบฝึกเสริมทักษะไปทดลองใช้ (Try out) คือ การนำไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงแล้วนำไปทดลองสอนจริง ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะจะกำหนดเป็นเกณฑ์ ที่ผู้สอนคาดหวังว่า ผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นที่พึงพอใจโดยกำหนดให้เป็นเปอร์เซ็นต์ ผลเฉลี่ยของคะแนนการทำงานและการประกอบกิจกรรมของผู้เรียนทั้งหมดต่อเปอร์เซ็นต์ของผล การสอนหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมดนั้นคือ E_1/E_2 หรือประสิทธิภาพของกระบวนการ / ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ประสิทธิภาพของกระบวนการ คือ การประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง (Transitional Behavior) ของผู้เรียนได้แก่การประกอบกิจกรรมกลุ่มงานที่มอบหมายและกิจกรรมอื่นๆ ที่ผู้สอนกำหนดไว้ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์คือการประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (Terminal Behavior) โดยพิจารณาจากการสอนหลังเรียนและการสอบได้ระดับประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเป็นระดับที่ผู้ทำแบบฝึกเสริมทักษะพอใจว่าหากแบบฝึกเสริมทักษะมีประสิทธิภาพถึงระดับนั้นแล้ว แบบฝึกเสริมทักษะนั้นก็มีความน่าพอใจเรียกระดับประสิทธิภาพที่น่าพอใจนั้นว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (๒๕๒๕) เกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หากแบบฝึกเสริมทักษะถึงระดับนั้นแล้วแบบฝึกเสริมทักษะนั้นจะมีความน่าพอใจที่จะนำไปสอนนักเรียนการกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพกระทำได้โดยการประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียน ๒ ประเภทคือพฤติกรรมต่อเนื่องและพฤติกรรมขั้นสุดท้าย โดยกำหนดการหาประสิทธิภาพเป็น E_1 คือประสิทธิภาพของกระบวนการ E_2 คือประสิทธิภาพของผลลัพธ์ซึ่งคิดเป็นร้อยละของผลเฉลี่ยของคะแนนที่ได้ดังนั้น E_1/E_2 คือประสิทธิภาพของกระบวนการ / ประสิทธิภาพของผลลัพธ์เช่น $๘๐/๘๐$ หมายความว่า เมื่อเรียนชุดกิจกรรมแล้วผู้เรียนจะสามารถทำแบบฝึกหรืองานที่ผลเฉลี่ยร้อยละ ๘๐ และทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ผลเฉลี่ยร้อยละ ๘๐ การกำหนดเกณฑ์ E_1/E_2 โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำมักจะตั้งไว้ $๘๐/๘๐:๘๕/๘๕$ หรือ $๘๐/๘๐$ ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะมักจะตั้งต่ำกว่านี้ เช่น $๗๕/๗๕$ เกณฑ์มาตรฐานของแบบฝึกเสริมทักษะที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ที่ระดับ $๘๐/๘๐$

๘๐ ตัวแรกคือค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนจากแบบฝึกเสริมทักษะคิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกระหว่างเรียนของแต่ละกิจกรรม

๘๐ ตัวหลังคือค่าประสิทธิภาพของการเรียนที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะคิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่คิดจากการทำแบบทดสอบย่อยประจำแบบฝึก หลังเรียน การทดลองหาประสิทธิภาพ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์และรัชนี ศรีไพรวรรณ, ๒๕๒๕)

เมื่อผลิตแบบฝึกเสริมทักษะได้แล้วต้องนำแบบฝึกเสริมทักษะไปทดลองหาประสิทธิภาพตามขั้นตอน ดังนี้

๑. การทดลองแบบเดี่ยว (Individual tryout) หรือแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (๑: ๑) คือ ทดลองกับผู้เรียน ๑ คน โดยใช้เด็กที่มีระดับสติปัญญาสูงค่าและปานกลางดำเนินตามขั้นตอน ดังนี้

๑.๑ ทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest)

๑.๒ เรียนจากแบบฝึกเสริมทักษะ

๑.๓ ทำแบบฝึกในบทเรียนไปพร้อมกันในขณะที่เรียน

๑.๔ ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest)

แล้วนำผลที่ได้รับมาพิจารณาปรับปรุงส่วนที่เห็นว่ายังบกพร่อง เช่น เนื้อหาภาษาที่ใช้รูปภาพแบบทดสอบต่างๆ ให้ดียิ่งขึ้นนำผลที่ได้คำนวณหาประสิทธิภาพก่อนปรับปรุงให้ดีขึ้นโดยปกติคะแนนที่ได้จากการทดลองแบบเดี่ยวจะมีค่าต่ำกว่าเกณฑ์ในขั้นนี้ E_1/E_2 ที่ได้มีค่าประมาณ ๖๐/๖๐

๒. การทดลองแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Tryout ๑:๑๐) คือ ทดลองกับผู้เรียน ๖—๑๐ คน (ละผู้เรียนที่เก่งกับอ่อน) นำผลที่ได้มาคำนวณหาค่าประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้นในขั้นนี้ E_1/E_2 ที่ได้มีค่าประมาณ ๗๐/๗๐

๓. การทดลองภาคสนามหรือกลุ่มใหญ่ (Field Tryout ๑: ๑๐๐) คือ ทดลองกับผู้เรียนทั้งชั้น ๓๐—๑๐๐ คนนำผลที่ได้คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้สมบูรณ์อีกครั้งผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้หากต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกินร้อยละ ๒๕ ก็ยอมรับแต่ถ้าแตกต่างกันมากต้องกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะใหม่โดยยึดหลักความเป็นจริง

ประโยชน์ของแบบฝึกเสริมทักษะ

รัชนี ศรีไพรวรรณ(๒๕๑๗) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกเสริมทักษะ ดังนี้

๑. ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนยิ่งขึ้น

๒. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนอันเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป ตลอดจนสามารถช่วยให้นักเรียนเรียนได้ดีที่สุดตามความสามารถของเขาด้วย

๑. ฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นและสามารถประเมินผลงานที่ได้รับมอบหมาย
๔. ฝึกให้นักเรียนได้ทำงานตามลำพังโดยมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
ยูพา ยัมพงษ์ (๒๕๒๒) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ ดังนี้
 ๑. เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะเป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระครูได้มากเพราะแบบฝึกเป็นสิ่งที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบและมีระเบียบ
 ๒. ช่วยเสริมทักษะแบบฝึกหัดเป็นเครื่องมือที่ช่วยเด็กในการฝึกทักษะแต่ทั้งนี้จะต้องอาศัยการส่งเสริมและความเอาใจใส่จากครูผู้สอนด้วย
 ๑. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลเนื่องจากเด็กมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกันการให้เด็กทำแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความสามารถของเขาจะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในด้านจิตใจมากขึ้นเป็นแหล่งประสบการณ์เฉพาะสำหรับเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ และเป็นเครื่องช่วยที่มีค่าของครูที่สนองความต้องการเป็นรายบุคคลในชั้นเรียน
 ๔. แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะคงทน ลักษณะการฝึกเพื่อช่วยให้เกิดผลดังกล่าวนี้ได้แก่
 - ๑) ฝึกทันทีหลังจากเด็กได้เรียนรู้ในเรื่องนั้น
 - ๒) ฝึกซ้ำหลายๆ ครั้ง
 - ๓) เน้นเฉพาะในเรื่องที่ฝึก
 ๕. แบบฝึกที่ใช้จะเป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้ง
 ๖. แบบฝึกที่จัดทำขึ้นเป็นรูปเล่ม เด็กสามารถเก็บรักษาไว้ใช้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนด้วยตนเองได้ต่อไป
 ๗. การให้เด็กทำแบบฝึกช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่างๆ ของเด็กได้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นๆ ได้ทันทั่วถึง
 ๘. แบบฝึกที่จัดทำขึ้นนอกเหนือจากที่มีอยู่ในหนังสือแบบเรียนจะช่วยให้เด็กได้ฝึกฝนอย่างเต็มที่
 ๙. แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้วจะช่วยให้ครูประหยัดทั้งแรงงาน และเวลาในการที่จะต้องเตรียมสร้างแบบฝึกอยู่เสมอในด้านผู้เรียนก็ไม่ต้องเสียเวลาในการลอกแบบฝึกจากตำราเรียนหรือกระดานดำ ทำให้มีเวลาและโอกาสได้ฝึกฝนทักษะต่างๆ มากขึ้น
 ๑๐. แบบฝึกช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายเพราะการจัดพิมพ์ขึ้นเป็นรูปเล่มที่แน่นอนย่อมลงทุนต่ำกว่าการใช้วิธีพิมพ์ลงกระดาษไปทุกครั้งไป นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ในการที่ผู้เรียนสามารถบันทึกและมองเห็นความก้าวหน้าของตนเองได้อย่างมีระบบและเป็นระเบียบ

อมรรัตน์ คงสมบูรณ์ (๒๕๓๖) สุวีริยา สุกุณา (๒๕๔๑) และพนม วันวรคุลย์ (๒๕๔๒) กล่าวว่าประโยชน์ของแบบฝึกเสริมทักษะได้แก่ ๑) เป็นส่วนเพิ่มหรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะ ๒) ช่วยเสริมทักษะทางการใช้ภาษา ๓) ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ๔) ช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาของตน ๕) ใช้เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียน ๖) ครูมองเห็นจุดบกพร่องของนักเรียน ๗) ช่วยประหยัดแรงงานและเวลาในการสร้าง

นิคม สีลาสูงเนิน (๒๕๓๘) ประสิทธิ์ เดชครอง (๒๕๓๙) อุดลย์ ภูปลื้ม (๒๕๓๙) และ ปทุม หนูนา (๒๕๔๒) กล่าวว่าประโยชน์ของแบบฝึกเสริมทักษะมี ดังนี้ แบบฝึกที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการเรียนทักษะทางภาษามากเพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้นในการพัฒนาทักษะทางภาษาในทุกๆด้านสามารถจดจำเนื้อหาในบทเรียนและคำศัพท์ต่างๆได้ของตนทำให้เกิดความสนุกสนานในการเรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาไทยทำให้รู้สึกที่ได้กว้างขวางขึ้นทราบความก้าวหน้าของตนเองสามารถนำแบบฝึกมาทบทวนเนื้อหาเดิมด้วยตนเองได้ใช้แก้ปัญหา การอ่าน การเขียนเป็นรายบุคคลและกลุ่มเป็นอุปกรณ์ทดสอบความรู้ประเมินผลทำให้ครูทราบข้อบกพร่องของนักเรียน ครูประหยัดเวลาค่าใช้จ่ายและภาระลงได้มากช่วยให้เห็นนักเรียนทราบความสามารถในการเรียนตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนและสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

สมศักดิ์ คงแก้ว (๒๕๓๘) และสงบมั่นคง (๒๕๔๒) กล่าวว่าแบบฝึกเสริมทักษะ มีประโยชน์ดังนี้ ๑) ทำให้เด็กเข้าใจบทเรียนดีขึ้น ๒) ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน ๓) ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่นและประเมินผลงานของตนเองได้ ๔) ฝึกให้เด็กทำงานตามลำพังมีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

จากแนวคิดดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่าแบบฝึกเสริมทักษะมีประโยชน์ดังนี้ ๑) เป็นส่วนเพิ่มเติมในการเรียนทักษะทำให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนได้ดีขึ้น ๒) ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษา ๓) ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียน ๔) ช่วยในด้านความแตกต่างระหว่างบุคคล ๕) สามารถนำมาทบทวนเนื้อหาเดิมได้ ๖) เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียน ๗) ช่วยให้เห็นปัญหาของนักเรียนได้ชัดเจน ๘) ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนอย่างเต็มที่ ๙) ช่วยให้ครูประหยัดเวลาค่าใช้จ่ายและแรงงานในการสร้างแบบฝึกให้แก่ นักเรียน ๑๐) นักเรียนนำภาษาไปใช้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (๒๕๕๒) อธิบายถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกไว้ ดังนี้

๑. ศึกษาปัญหาและความต้องการ โดยศึกษาจากการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากเป็นไปได้ควรศึกษาความต่อเนื่องของปัญหาในทุกระดับชั้น

๒. วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาออกเป็นเนื้อหรือทักษะย่อยๆ เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบและแบบฝึกหัด

๓. พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบ และขั้นตอนการใช้การฝึก เช่น จะนำแบบฝึกไปใช้อย่างไร ในแต่ละชุดจะประกอบด้วยอะไรบ้าง

๔. สร้างแบบทดสอบ ซึ่งอาจมีแบบทดสอบเชิงสำรวจ แบบทดสอบเพื่อวินิจฉัย ข้อบกพร่อง แบบทดสอบความก้าวหน้าเฉพาะเรื่อง เฉพาะตอน แบบทดสอบที่สร้างจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหา หรือทักษะที่วิเคราะห์ไว้ในข้อ ๒

๕. สร้างบัตรฝึกหัด เพื่อใช้พัฒนาทักษะย่อยแต่ละทักษะ ในแต่ละบัตรจะมีคำถามให้นักเรียนสอบ การกำหนดรูปแบบ ขนาดของบัตรพิจารณาตามความเหมาะสม

๖. สร้างบัตรอ้างอิง เพื่อใช้อธิบายคำตอบหรือแนวทางการตอบแต่ละเรื่อง การสร้างบัตรอ้างอิงนี้อาจทำเพิ่มเติมเมื่อนำบัตรฝึกหัดไปทดลองใช้แล้ว

๗. สร้างแบบฝึกหัดความก้าวหน้า เพื่อใช้บันทึกผลการทดสอบหรือผลการเรียน โดยจัดทำเป็นขั้นตอนเพื่อให้เห็นความก้าวหน้าเป็นระยะๆ สอดคล้องกับแบบทดสอบความก้าวหน้า

๔. ทฤษฎีการเรียนรู้

๔.๑ ทฤษฎีสร้างความรู้ใหม่โดยผู้เรียนเอง

ทฤษฎีสร้างความรู้ใหม่โดยผู้เรียนเอง (Constructivism) เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีฐานทางจิตวิทยา ปรัชญา และมานุษยวิทยา เป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงการได้มาซึ่งความรู้ และนำมาสร้างเป็นความรู้ของตน constructivism คือ การที่ผู้เรียนไม่รับเอาหรือเก็บเอาไว้แต่เฉพาะข้อมูลที่ได้รับ แต่ต้องเชื่อมโยงข้อมูลเหล่านั้นจากประสบการณ์เดิมและเสริมขยายตลอดจนทดสอบการแปลความนั้น

ในทฤษฎีการสร้างความรู้ใหม่โดยผู้เรียนเอง การเรียนรู้จะเกิดขึ้น โดยผ่านประสบการณ์ และวัฒนธรรมของแต่ละคน ศักยภาพในการเรียนรู้ตามระดับต่างๆ ที่ก้าวหน้าขึ้นนั้นจะเป็นไปตามผู้เรียนได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม หรือสิ่งแวดล้อมที่มีมากขึ้นเป็นลำดับนั่นเอง การเรียนรู้ตามทฤษฎีนี้ จะเป็นไปตามหลักการพัฒนาการทางปัญญา คือระยะเวลาตั้งแต่วัยทารกจนถึงวัยรุ่น เราจะค่อยๆสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมมากขึ้น เรียกได้ว่าเป็นพัฒนาการทางปัญญานั่นเอง

หลักการทางทฤษฎีสร้างความรู้ใหม่โดยผู้เรียนเอง ซึ่งมีหลักการว่าการเรียนรู้ คือ การแก้ปัญหา ซึ่งขึ้นอยู่กับการณ์พบของแต่ละบุคคล และผู้เรียนจะมีแรงจูงใจจากภายในผู้เรียนจะเป็นผู้ที่กระตือรือร้น (active) มีการควบคุมตนเอง (Self – Regulation) และเป็นผู้ที่มีการตอบสนองด้วย (Reflective Learner) จุดมุ่งหมายของการสอนจะมีการยืดหยุ่น โดยที่ยึดหลักว่า ไม่มีวิธีการสอนใดที่ดีที่สุด ดังนั้น เป้าหมายของการออกแบบการสอน ก็ควรจะต้องพิจารณาเกี่ยวกับ การสร้างความคิดหรือปัญญา (Mental Construction) ให้เป็นเครื่องมือสำหรับนำเอาสิ่งแวดล้อมของการเรียนที่มีประโยชน์มาช่วยให้เกิดการสร้างความรู้ให้แก่ผู้เรียน อย่างไรก็ตาม การนำเอาทฤษฎีการเรียนรู้ การสร้างความรู้ใหม่โดยผู้เรียนเองมาใช้จะต้องคำนึงถึงเครื่องมืออุปกรณ์การสอน (physical technology) ด้วย เพราะทฤษฎีนี้เหมาะสำหรับเครื่องมือในการหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น คอมพิวเตอร์ ดังนั้น เครื่องมือ ทั้งฮาร์ดแวร์ (hardware) และซอฟต์แวร์ (software) จะต้องเหมาะสมสำหรับทฤษฎีนี้

แนวคิดของทฤษฎีสร้างความรู้ใหม่โดยผู้เรียนเอง

๑. ผู้เรียนจะมีการปะทะสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคล เหตุการณ์ และสิ่งอื่นๆ และผู้เรียนจะปรับตนเองโดยวิธีการดูดซึม การปรับโครงสร้างทางปัญญา และกระบวนการของความสมดุลเพื่อรับสิ่งแวดล้อม หรือความจริงใหม่เข้าสู่ความคิดของตนเองได้

๒. ในการนำเสนอหรืออธิบายความจริงที่ผู้เรียนสร้างขึ้นนั้น ผู้เรียนจะสร้างรูปแบบหรือตัวแทนของสิ่งของ ปรัชญาการณ และเหตุการณ์ขึ้นในสมองของผู้เรียนเอง ซึ่งอาจแตกต่างกันไปแต่ละบุคคล

๓. ผู้เรียนอาจมีผู้ให้คำปรึกษา (Mentor) เช่น ครูผู้สอนหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยให้ได้สร้าง ความหมายต่อความจริงหรือความรู้ที่ผู้เรียนได้รับเอาไว้ แต่อย่างไรก็ตามความหมายเหล่านั้นจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้

๔. ผู้เรียนจะควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Regulated Learning)

การออกแบบการสอนตามทฤษฎีสร้างความรู้ใหม่โดยผู้เรียนเอง

๑. ผู้สอนต้องให้บริบทการเรียนรู้มีความหมาย เพื่อสนับสนุนแรงจูงใจภายในของผู้เรียน และการควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนเช่น การท้าทายความกระหายอยากรู้ เป็นต้น

๒. สร้างรูปแบบการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสิ่งที่รู้แล้ว ไปสู่สิ่งที่ไม่รู้คือให้เรียนรู้จากสิ่งที่มีประสบการณ์มาก่อน ไปสู่สิ่งที่เป็นเรื่องใหม่

๓. ให้เกิดความสมดุลระหว่างการเรียนรู้แบบอนุมาน (Deductive) และอุปมาน (Inductive) คือ เรียนจากเรื่องทั่วไป ไปสู่เรื่องเฉพาะเจาะจง และเรียนจากเรื่องเฉพาะรู้ในหรือตัวอย่างต่างๆ ไปสู่หลักการ ให้มีอย่างสมดุลไม่มากน้อยกว่ากัน เพื่อให้วิธีการเรียนรู้ในการแก้ปัญหาทั้ง ๒ ทาง

๔. เน้นประโยชน์ของความผิดพลาด แต่ทั้งนี้การผิดพลาดนั้นจะเกิดประโยชน์ก็ต่อเมื่อเข้าประสงค์ของกิจกรรมนั้นชัดเจน เพื่อผู้เรียนจะได้หาวิธีการแก้ไขข้อผิดพลาดไปสู่เป้าประสงค์นั้นได้ถูกต้อง

๕. ให้ผู้เรียนคาดการณ์ล่วงหน้าและรักษาไว้ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตามโอกาสอันวายนี้อาจเกิดจากทฤษฎีการเรียนรู้ไม่ได้มีการกำหนดแนวทางความคิดแน่นอนตายตัว ดังนั้นผู้เรียนอาจแสวงหาประสบการณ์การเรียนรู้ได้ตามสภาพแวดล้อม หรือเหตุการณ์ที่อันวายให้หลักการนี้จะเหมาะสมสำหรับการออกแบบการสอนที่ให้ผู้เรียนรู้ผ่านคอมพิวเตอร์ (วารินทร์ รัศมีพรหม, ๒๕๔๑)

จากหลักการทฤษฎีที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของทฤษฎี Constructivism มาใช้การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ในลักษณะของการกำหนดบทบาทของผู้เรียนการกำหนดบทบาทของผู้สอน และการออกแบบบทเรียนที่จะต้องนำเสนอทั้งข้อความภาพลักษณะต่างๆ ในเวลาเดียวกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนและสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๒ การเรียนรู้ด้วยตนเอง

การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Learning) โนลส์ (Knowles, ๑๙๗๕ ;อ้างถึงใน นฤมล ศิริวงษ์, ๒๕๔๘) กล่าวว่าการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นกระบวนการซึ่งผู้เรียนแต่ละคน มีความคิดริเริ่มด้วยตนเอง (โดยอาศัยความช่วยเหลือจากผู้อื่น หรือไม่ต้องก็ได้) ผู้เรียนจะทำการวิเคราะห์ความต้องการที่จะเรียนรู้ของตน กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ แยกแยะ แจกแจง แหล่งข้อมูลในการเรียนรู้ ทั้งที่เป็นคนและอุปกรณ์คัดเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสม และประเมินผลการเรียนรู้ นั่นๆ การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นการเรียนที่เกิดจากความสมัครใจของเด็ก มิใช่การบังคับ

คุณลักษณะของผู้ซึ่งเรียนรู้ด้วยตนเองมีลักษณะอย่างไร

ลักษณะของคนซึ่งมีความที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเองนั้นมีผู้อธิบายหลายลักษณะ กุกลิเอลมีโน (Guglielmino, ๑๙๗๘ ;อ้างถึงใน นฤมล ศิริวงษ์, ๒๕๔๘) อธิบายของคนซึ่งมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเองดังนี้

๑. เปิดโอกาสต่อการเรียนรู้ ได้แก่ ความสนใจในการเรียนชอบศึกษาจากห้องสมุด มีความพยายามทำความเข้าใจในเรื่องที่ยาก

๒. มองตนเองว่าเป็นผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ ความสามารถที่จะเรียนเมื่อต้องการเรียนรู้ว่าเมื่อไรจะเรียน สามารถหาวิธีการเรียน และรู้ว่าจะไปหาข้อมูลที่ต้องการได้ที่ไหน

๑. มีความคิดริเริ่ม และสามารถเรียนรู้ได้โดยอิสระ
 ๔. มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง
 ๕. มีความรักในการเรียน ได้แก่ ความสนุกสนานในการค้นคว้า หรือมีความปรารถนาที่จะเรียนรู้

๖. มีความคิดสร้างสรรค์
 ๗. มองอนาคตในแง่ดี ได้แก่ มีความต้องการที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต คิดว่าปัญหาเป็นสิ่งที่ท้าทายและรู้ว่าตนเองต้องการอะไรเพิ่มเติม

๘. สามารถใช้ทักษะหาความรู้ และทักษะการแก้ปัญหา
 นอกจากนี้ สมคิด อิศระวัฒน์ (๒๕๓๘) ได้เสนอแนะลักษณะของคนซึ่งเรียนรู้ ด้วยตนเองว่าควรมีลักษณะดังนี้คือ

๑. สมารถใจที่จะเรียนด้วยตนเอง ผู้เรียนเรียนเพราะความสนใจ ความอยากรู้อยากเห็น เรียนเพราะมีใครบังคับหรือเพราะความจำใจ

๒. ตนเองต้องเป็นข้อมูลของตนเอง (Self – Resourceful) นั่นคือ ผู้เรียนสามารถบอกได้ว่าสิ่งที่ตนจะเรียนคืออะไร รู้ว่าทักษะและข้อมูลที่ต้องการหรือจำเป็นต้องใช้มีอะไรบ้าง สามารถกำหนดเป้าหมาย วิธีการรวบรวมข้อมูลที่ต้องการ และวิธีการประเมินผลการเรียน ผู้เรียนต้องเป็นผู้จัดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ด้วยตนเอง (Manager of Change) ผู้เรียนต้องมีความตระหนักในความสามารถ สามารถตัดสินใจได้ มีการรับผิดชอบต่อหน้าที่และบทบาทในการเป็นผู้เรียนที่ดี

๓. ผู้เรียนต้องรู้ “วิธีการที่เรียน” (know how learn) ผู้เรียนจะทราบขั้นตอนของการเรียนรู้ตนเอง รู้ว่าเขาจะไปจุดที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างไร

สเคเจอร์ (Skager, ๑๙๗๘ ;อ้างถึงใน นฤมล ศิริวงษ์, ๒๕๔๘) ได้อธิบายลักษณะของผู้ซึ่งเรียนด้วยตนเองดังนี้

๑. ยอมรับตนเองหรือมีทัศนคติในทางบวก
 ๒. สามารถวางแผนการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ซึ่งต้องรู้ถึงความต้องการในการเรียนรู้ของตน กำหนดจุดมุ่งหมายที่เหมาะสม และรู้แผนงานที่มีประสิทธิภาพที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด

๑. มีแรงจูงใจภายใน
๔. มีการประเมินผลตนเอง
๕. เปิดกว้างต่อประสบการณ์
๖. ยึดหยุ่นในการเรียนรู้

สมคิด อิศระวัฒน์ (๒๕๓๘) พบว่า ลักษณะของคนที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองจึงต้องเป็นคนช่างคิด ช่างสังเกต ช่างวิเคราะห์ มีความสนใจรู้ สามารถวางแผนการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รู้วิธีที่จะหาข้อมูลเปิดกว้างต่อประสบการณ์ มีการประเมินผลตนเอง มีความคิดริเริ่ม และมีความรับผิดชอบ การเรียนรู้ด้วยตนเอง มีหลักการดังนี้ (Knowles,๑๙๗๘ ;อ้างถึงใน นฤมล ศิริวงษ์ , ๒๕๔๘)

๑. การเรียนรู้โดยพึ่งตนเองถือหลักว่ามนุษย์มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนสู่ความเป็นผู้มี วุฒิภาวะสูงซึ่งสามารถพึ่งพาตนเองได้

๒. ประสบการณ์ของผู้เรียนจะมีมากขึ้น ถ้าผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

๓. ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนในสิ่งที่เห็นว่าจำเป็นและนำไปแก้ปัญหของตนได้ และผู้เรียนแต่ละคนมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่างกัน

๔. การเรียนรู้ขึ้นอยู่กับงานหรือปัญหาหลัก ดังนั้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จึงอยู่ในลักษณะของโครงการหรือหน่วยการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหา (Problem – Solving Learning Project or Unit)

๕. การเรียนรู้มาจากแรงจูงใจภายใน เช่น ความต้องการบรรลุผลสำเร็จ (Self-Esteem) ความอยากรู้อยากเห็นของผู้เรียนเป็นต้น

ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเองประกอบด้วย (Candy,๑๙๕๑;อ้างถึงใน นฤมล ศิริวงษ์ , ๒๕๔๘)

๑. ก้าวไปตามความสะดวก โดยผู้เรียนเป็นผู้กำหนดเวลา สถานที่ที่เห็นว่าสะดวกและเหมาะสมกว่า

๒. มีการเลือก ผู้เรียนเป็นผู้วางแผนการเรียน กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามที่ตนต้องการ

๓. ผู้เรียนกำหนดวิธีการเรียนด้วยตนเอง เช่น การศึกษาด้วยตนเอง การเข้าฟังการบรรยาย การอ่านหนังสือ การใช้สื่อการเรียนการสอน ชุดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ การสอน บทเรียน โปรแกรม โปรแกรมคอมพิวเตอร์

๔. ผู้เรียนกำหนดเนื้อหา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน

การเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนมีบทบาทในการรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง โดยเริ่มจากการวางแผนการเรียนรู้ ปรึกษาผู้สอนเพื่อให้ผู้สอนตรวจสอบแผน การขอคำแนะนำในเรื่องวิธีการ และแหล่งความรู้ที่ไปศึกษาค้นคว้า โดยผู้เรียนทำสัญญาการเรียนรู้ (Learning Contract) เพื่อเป็นหลักประกันแก่ผู้สอนว่า ผู้เรียนจะดำเนินการตามแผนการเรียนรู้ และเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบตามที่สัญญาไว้กับผู้สอน (Buzzell and Roman. ๑๙๕๘ ;อ้างถึงใน นฤมล ศิริวงษ์ ,๒๕๔๘)

๕. หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอนก็เป็นภารกิจที่สำคัญของครูผู้สอนทำให้ผู้สอนทราบล่วงหน้าว่าจะสอนอะไร เพื่อจุดประสงค์ใด สอนอย่างไร ใช้สื่ออะไรและวัดผลประเมินผล โดยวิธีใดเป็นการเตรียมตัวให้พร้อมก่อนสอน การที่ผู้สอนได้วางแผนการสอนอย่างถูกต้องตามหลักการย่อมช่วยให้เกิดความมั่นใจในการสอนทำให้สอนได้ครอบคลุมเนื้อหาสอนอย่างมีแนวทาง และมีเป้าหมายและเป็นการสอนที่ทำให้คุณค่าแก่ผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ ลักษณะ ขั้นตอนการจัดทำและหลักการวางแผนการสอน ตลอดจนลักษณะของแผนการสอนที่ดีเพื่อส่งผลให้การเรียนการสอนดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๑ ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการวางแผนการสอนไว้ในแนวทางเดียวกัน ดังนี้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (๒๕๔๒) กล่าวว่า แผนการสอน หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์ เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่งเป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบ และเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูได้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ และจุดหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

สมคิด สร้อยน้ำ (๒๕๔๒) ให้ความหมายว่า แผนการสอน หมายถึงการนำรายวิชาที่จะสอนมากำหนดรายละเอียดของการสอนไว้ สำหรับสอนแต่ละคาบเวลาที่ได้พัฒนามาจากกำหนดการสอน และแนวการวัดผลประเมินผล ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้สภาพของผู้เรียนและความพร้อมของโรงเรียนหรืออาจกล่าวได้ว่าแผนการสอน คือ การเตรียมการสอนที่เป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้า

ลำลี รักสุทธิ (๒๕๔๔) ให้ความหมายว่า แผนการสอน คือการนำรายวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่จะต้องทำการสอนตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน การใช้สื่ออุปกรณ์การสอนและการวัดผลประเมินผล เพื่อใช้สอนในช่วงเวลาหนึ่งๆ โดยกำหนดเนื้อหาสาระและจุดประสงค์ของการเรียนย่อยๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สภาพของผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (๒๕๔๕) ให้ความหมายของแผนการสอน คือแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า แผนการสอนเป็นแผนที่ผู้สอนจัดทำขึ้นจากคู่มือครูหรือแนวการสอนของกรมวิชาการทำให้ผู้สอนทราบว่าสอนในเนื้อหาใด เพื่อจุดประสงค์ใด สอนอย่างไร ใช้สื่ออะไร และวัดผลประเมินผลโดยวิธีใด

รุจิรี ภูสาระ (๒๕๔๕) ให้ความหมายว่า เป็นเครื่องมือ แนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้ผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่ม

เอกรินทร์ สีมหาศาล (๒๕๔๕) ให้ความหมายว่า แผนการเรียนรู้ (Lesson Plan) เป็นวัสดุหลักสูตรที่ควรพัฒนามาจากหน่วยงานการเรียนรู้ (Unit Plan) ที่กำหนดไว้เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุเป้าประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้ จึงเปรียบเสมือนโครงร่าง หรือพิมพ์เขียวที่กล่าวถึงประสบการณ์การเรียนรู้ตามหัวข้อกิจกรรมการเรียนรู้ และกระบวนการวัดผลที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน ส่วนแผนการเรียนรู้จะแสดงการจัดการเรียนการสอนตามบทเรียน (Lesson) และประสบการณ์การเรียนรู้เป็นรายวัน หรือรายสัปดาห์

ถวัลย์ มาศจรัส (๒๕๔๖) ให้ความหมายว่า เป็นการนำมวประสบการณ์สำหรับ การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมากำหนดเป็นสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับระยะเวลาใน การจัดการเรียนรู้ที่เป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ

ผู้ศึกษาได้ศึกษาความหมายของแผนการสอนดังกล่าว แล้วสรุปได้ว่าแผนการสอน คือการวางแผนที่เป็นลายลักษณ์อักษร ที่ได้จัดทำไว้ล่วงหน้าอย่างละเอียดชัดเจนเพื่อปฏิบัติการสอนให้ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และผู้อื่นสามารถนำไปใช้ในการสอนได้

๕.๒ ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

วัฒนาพร ระวังบุทช์ (๒๕๔๒) กล่าวถึงความสำคัญของแผนการสอนได้ ดังนี้

๑. ก่อให้เกิดการวางแผนและการเตรียมการล่วงหน้า เทคนิควิธีการสอน การเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยีและจิตวิทยาการเรียนการสอนมาผสมผสานประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานะแวดล้อมด้านต่างๆ

๒. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการเรียนการสอน การเลือกใช้สื่อ การวัดและประเมินผล ตลอดจนประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและจำเป็น

๓. เป็นคู่มือการสอนสำหรับตัวครูผู้สอนและครูที่สอนแทน นำไปใช้ปฏิบัติการสอนอย่างมั่นใจ

๔. เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนต่อไป

๕. เป็นหลักฐานแสดงความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน ซึ่งสามารถนำไปเสนอเป็นผลงานทางวิชาการได้

สำลี รักสุทธี (๒๕๔๔) กล่าวว่า แผนการสอนมีความสำคัญ ดังนี้

๑. ช่วยให้ครูได้มีโอกาสศึกษาหลักสูตร แนวการสอน วิธีวัดผลประเมินผล ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการบูรณาการกับวิชาอื่น

๒. ช่วยให้ครูผู้สอนสามารถจัดเตรียมกระบวนการเรียนการสอน ได้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงทั้งในเรื่องทรัพยากรของโรงเรียน ทรัพยากรท้องถิ่น ค่านิยม ความเชื่อ และสภาพ ที่เป็นจริงของท้องถิ่น ตลอดจน การเชื่อมโยงสัมพันธ์กับวิชาอื่น

๓. เป็นเครื่องมือของครูในการจัดการเรียนการสอน ได้อย่างมีคุณภาพมีความมั่นใจในการสอนมากขึ้น

๔. ผู้สอนสามารถใช้เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง เทียบตรง เสนอแนะแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเพื่อนครูที่สอนวิชาอื่น

๕. ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่สามารถสอนแทนกันได้

๖. เป็นการพัฒนาวิชาชีพ และมาตรฐานวิชาชีพครู ที่แสดงว่า งานสอนต้องได้รับการฝึกฝน โดยเฉพาะเครื่องมือและเอกสารที่สามารถสอนแทนกันได้

๕.๓ ลักษณะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

สมคิด สร้อยน้ำ (๒๕๔๒) กล่าวว่า แผนการสอนที่ดีต้องมีลักษณะ ดังนี้

๑. เหมาะสมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้

๒. พิจารณากำหนดจุดประสงค์ให้เหมาะสมกับนักเรียนและท้องถิ่น

๓. จัดเนื้อหาที่สอนให้เหมาะสมกับกาลเวลาและสภาพความเป็นจริงของท้องถิ่น
 ๔. ลำดับหัวข้อ เนื้อเรื่องให้เหมาะสมกลมกลืนพร้อมทั้งเชื่อมโยงประสบการณ์ใหม่ให้สัมพันธ์สอดคล้องกันโดยตลอด

๕. พิจารณากำหนดการใช้เวลาทำการสอนแต่ละเรื่องแต่ละหัวข้อให้เหมาะสม ใช้วิธีวิเคราะห์

๖. วิเคราะห์หลักสูตรเป็นแนวในการกำหนด

๗. กำหนดกิจกรรมและประสบการณ์โดยคำนึงถึง

๗.๑ วัยของนักเรียน

๗.๒ สภาพแวดล้อม

๗.๓ กาลเวลา ความสนใจของนักเรียนการนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ของนักเรียน

๗.๔ การใช้แหล่งวิทยาการของท้องถิ่น

๕.๔ ประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้

สมคิด สร้อยน้ำ (๒๕๔๒) กล่าวว่า การทำแผนการสอนมีประโยชน์ต่อครูผู้สอน โดยสรุป ดังนี้

๑. ทำให้เกิดการวางแผน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มีความหมายยิ่งขึ้นเพราะจะเป็นการผสมผสานเนื้อหาสาระ จุดประสงค์การเรียนรู้จากหลักสูตร เข้ากับจิตวิทยาการศึกษา หรือนวัตกรรมการเรียนการสอนใหม่ๆ โดยพิจารณาสิ่งอำนวยความสะดวกของโรงเรียนสภาพปัญหา ความสนใจ ความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและทรัพยากรในท้องถิ่นประกอบด้วย

๒. ช่วยให้ผู้มีคู่มือการสอนที่ทำโดยตนเองล่วงหน้า เพื่อให้เกิดความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรฉบับปรับปรุง ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนกับระยะเวลา

๓. สามารถจัดทำเป็นผลงานทางวิชาการอย่างหนึ่งที่แสดงความชำนาญการพิเศษหรือเชี่ยวชาญของผู้ทำแผนการสอน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๓) กล่าวถึง ประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้ (แผนการสอน) ไว้ดังนี้

๑. ครูรู้วัตถุประสงค์การสอน

๒. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความมั่นใจ

๓. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

๔. ครูจัดกิจกรรมการสอนอย่างมีคุณภาพตรงตามเจตนาคณะหลักสูตร

๕. ถ้าครูประจำวิชาไม่ได้สอน ผู้ที่สอนแทนสามารถสอนแทนได้ ตามจุดประสงค์ที่กำหนด

๕.๕ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

ในการจัดทำแผนการสอน ผู้สอนมีอิสระในการออกแบบแผนการสอนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งมีได้หลากหลายรูปแบบ แต่อย่างไรก็ตามผู้สอนควรปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียนที่กำหนดไว้ให้ใช้รูปแบบใด ถ้าโรงเรียนไม่ได้กำหนดรูปแบบไว้ จึงเลือกแบบที่ตนเองเห็นว่าสะดวกต่อการนำไปใช้ สรุบบันทึกขั้นตอนการจัดทำแผนการสอนได้ดังนี้

ขั้นตอนการทำแผนการสอน การทำแผนการสอนมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ศึกษาเวลาที่จะใช้งานจริงหรือกำหนดปฏิทินงาน โดยเมื่อได้รับทราบว่าจะสอนวิชาใดแล้ว ต้องศึกษาว่าสอนสัปดาห์ละกี่คาบ ในหนึ่งภาคเรียนมีกี่สัปดาห์ มีวันหยุดหรือวันที่ใช้กิจกรรมของโรงเรียนเท่าใด เหลือเวลาที่ใช้สอนจริงเท่าใด จดบันทึกไว้

๒. ศึกษาหลักสูตร โดยเฉพาะในกลุ่มประสบการณ์ หรือวิชาที่ทำแผนการสอน เช่น ศึกษาจุดหมายของหลักสูตร เป้าหมายที่สำคัญของหลักสูตร จุดประสงค์ของกลุ่มประสบการณ์หรือรายวิชานั้น ศึกษาเนื้อหากิจกรรมเสนอแนะจากคำอธิบายรายวิชาในหลักสูตร คู่มือหลักสูตร คู่มือการสอน ศึกษาเนื้อหาว่ามีความสัมพันธ์กับวิชาใดได้บ้าง เพื่อจะได้นำมาบูรณาการ

๓. กำหนดโครงสร้างของเนื้อหา สาระ จุดประสงค์ของการสอน ตลอดภาคเรียนของกลุ่มประสบการณ์ หรือรายวิชานั้น โดยใช้จุดประสงค์ในคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตรเป็นจุดประสงค์ปลายทาง ใช้คำอธิบายเชิงเนื้อหาโดยใช้เอกสารอื่นประกอบด้วย เช่น หนังสือเรียน หนังสืออ้างอิง ข้อมูลทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมในท้องถิ่น มากำหนดเป็นเนื้อหาย่อย

๔. กำหนดโครงสร้างของวิชาที่สอน โดยนำจำนวนคาบหรือจำนวนชั่วโมงสอนที่มีจริงในแต่ละภาคเรียนมากำหนด

๕. กิจกรรมการเรียนการสอน สื่ออุปกรณ์ให้สอดคล้องกับเนื้อหาจุดประสงค์ของการเรียนรู้ โดยให้มีการบูรณาการกับวิชาอื่นๆ รวมทั้งกำหนดวิธีวัดผลและประเมินผลด้วย ซึ่งอาจจะทำเป็นรายชั่วโมง หรือรายหัวข้อเรื่องก็ได้ให้มีการบูรณาการกับวิชาอื่นด้วย (สำลีสุทธิ, ๒๕๔๔)

รูปแบบของแผนการสอนแผนการสอนอาจมีหลายรูปแบบ แต่โดยปกติแล้วจะมีอยู่ ๒ รูปแบบ คือ

๑. แบบตาราง คือ แบบที่กำหนดรายละเอียดลงในตาราง หรือในช่องและอาจจะมี ส่วนประกอบจัดไว้ในส่วนภาคผนวก หรือจัดไว้ในส่วนท้ายของแผนการสอน

๒. แบบลำดับหัวข้อหรือแบบรายงาน เป็นรูปแบบที่กำหนดรายละเอียดตามลำดับหัวข้อ และอาจจะมีส่วนประกอบจัดไว้ในภาคผนวก หรือจัดไว้ในส่วนท้ายของแผนการสอน

เทคนิคในการจัดทำแผนการสอน ในการจัดทำแผนการสอนควรจัดทำ ดังนี้

๑. ศึกษาหลักสูตร และระยะเวลาในการสอน โดยศึกษาว่า

- สอนวิชาใด
- หลักสูตรเป็นอย่างไร
- บูรณาการกับวิชาใดได้บ้าง
- ระยะเวลาเรียนกี่สัปดาห์
- มีการสอนกี่ครั้ง มีวันหยุดกี่วัน
- ศึกษาเอกสารต่างๆ ประกอบเพื่อจัดทำแผนการสอน

๒. จัดแบ่งเนื้อหา โดยกำหนดโครงสร้างของเนื้อหาการบูรณาการกับวิชาอื่นและ จุดประสงค์ของรายวิชานั้นตลอดจนภาคเรียนหรือตลอดปี แล้วมากำหนดเป็นโครงสร้างแผน การสอนรายวิชาแบ่งออกเป็นกี่เรื่อง

๓. วางแผนการสอน โดยกำหนดแผนการสอน โดยกำหนดเป็นเรื่องๆ ไปหรือเป็น จำนวนครั้ง หรือกำหนดเป็นรายคาบก็สุดแล้วแต่ผู้สอนกำหนด

การวางแผนการสอนนั้น ปกติจะต้องวางแผนตลอดหลักสูตร แต่ในหลายกรณีครูอาจทำ ไม่ทันก็อาจจัดทำวางแผนไว้ล่วงหน้าเป็นรายสัปดาห์

๔. การจัดเตรียมการสอนอันที่จริงการวางแผนการสอนเป็นการเตรียมการสอนขั้นตอน หนึ่งแต่ปกติแผนการสอนจะเป็นเพียงกำหนดการเท่านั้น ในการสอนจะต้องเตรียมการสอนในส่วน อื่นๆ ด้วยเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอนส่วนที่จะต้องจัดเตรียมได้แก่

๑) สื่อและอุปกรณ์ จะต้องจัดทำหรือจัดหาใช้ในการเรียนการสอน ดังนั้น ครูจะต้องจัดเตรียมสื่อที่จะต้องจัดทำขึ้น ครูก็ต้องบอกด้วยว่าจัดทำอย่างไรและใช้อย่างไร สื่อ ที่จะนำมาใช้ให้ระบุว่าใช้อย่างไร

๒) แบบวัดผลและแบบประเมินผล จะต้องจัดทำแบบหรือแนวทางในการวัดผลและ การประเมินผลที่สำคัญ คือ จะต้องเน้นที่การวัดตามสภาพที่แท้จริงด้วย และนักเรียนจะต้องปฏิบัติ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

๓) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ คือ การกำหนดวิธีการวัดผลและการประเมินผล เช่น การสังเกต การตรวจผลงาน การทดสอบเป็นต้น การวัดและประเมินผลจะกำหนดเกณฑ์ การสังเกต การตรวจงาน และพฤติกรรมการเรียน ซึ่งเป็นการประเมินจากสภาพจริง

๔) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ จะกำหนดหนังสือประกอบการเรียน สถานที่ที่จะศึกษา วิทยาการ เป็นต้น (กรมวิชาการ ,๒๕๔๔)

๕.๖ หลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (๒๕๔๖) ได้สรุป หลักการเขียนแผนจัดกิจกรรม การเรียนรู้ ดังนี้

๑. มาตรฐานการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นจุดมุ่งหมาย ในการพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จะกำหนด มาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้น ผู้สอนจะต้องวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นออกมาเป็นผล การเรียนที่คาดหวังไว้ในแต่ละปี และเตรียมการเรียนรู้ให้เป็นไปตามผลการเรียนที่คาดหวัง

๒. ผลการเรียนรู้การเขียนผลการเรียนรู้เป็นการเขียนในสิ่งที่คาดหวังว่าผู้เรียน จะมีความรู้ หรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หรือทักษะหรือเจตคติที่เกิดขึ้นอย่างไรซึ่งผู้สอนอาจจะ กำหนดผลการเรียนรู้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบหน่วยการเรียนรู้

๓. สาระการเรียนรู้การเขียนสาระการเรียนรู้ เนื้อหาสาระในเรื่องต่างๆ จะเขียนเฉพาะ ขอบข่ายเนื้อหาเป็นประเด็นสำคัญสั้นๆ หรืออาจเขียนเป็นหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อย ๆ ตาม ความเหมาะสม

๔. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนควรใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนหลายๆ วิธี เพื่อ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียนทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย และดำเนินกระบวนการเรียนรู้โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญ เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ ผู้สอนจะต้องศึกษาความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนและเทคนิคการสอนหลายๆ วิธีที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๔.๑ ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เป็นการสร้างความสนใจให้แก่นักเรียนซึ่งมีวิธีการหลายอย่าง เช่น ให้ดูรูปภาพ ตั้งคำถาม ถาม-ตอบ ฟังนิทาน ปริศนาทำนาย สุภาษิต คำพังเพย คำขวัญ คำกลอน วิเคราะห์ข่าวประจำวัน วิเคราะห์กรณีตัวอย่าง เล่าความประทับใจ ชมวีดิทัศน์ ชมสไลด์ เป็นต้น ผู้สอนต้องมีสื่อการสอนประเภทต่างๆ มาเร้าความสนใจผู้เรียน พร้อมทั้งจะต้องป้อนคำถามให้ ผู้เรียนได้รู้จักคิดวิเคราะห์ตามอย่างมีเหตุผล เพื่อกระตุ้นเข้าสู่บทเรียน คำถามที่ผู้สอนควรใช้มักจะ ขึ้นต้นด้วยคำว่า ทำไม อย่างไร อะไร เมื่อไร ที่ไหน เป็นต้น

๔.๒ ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้ เมื่อผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนแล้วผู้สอนจะต้องแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นการชี้แนะให้ผู้เรียนได้รู้ทิศทาง หรือเป้าหมายของการเรียนรู้ให้ชัดเจนซึ่งขั้นตอนกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดว่าเป็นหัวใจสำคัญ ผู้สอนจะต้องเตรียมจัดกิจกรรมการเรียนรู้มาเป็นอย่างดี การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะมีกระบวนการต่างๆ การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ดำเนินไปตามขั้นตอนของวิธีการสอนและเทคนิคการสอนที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงหลักสำคัญ คือ

๔.๒.๑ เน้นผู้เรียนให้รู้จักคิดวิเคราะห์ตามลำดับซึ่งมีความยากง่ายเหมาะสมกับวัย

๔.๒.๒ ผู้เรียนมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม มีกิจกรรมร่วมกันในกระบวนการเรียนรู้

๔.๒.๓ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน ตลอดจนร่วมกันแก้ปัญหาและปฏิบัติงานร่วมกัน

๔.๒.๔ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง

๔.๒.๕ จัดกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัวและจากสภาพแวดล้อมเพื่อสร้างประสบการณ์ตรงและผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

๔.๒.๖ จัดกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางกาย สติปัญญา และอารมณ์โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน ทั้งด้านความสามารถทางสติปัญญา สังคม และอารมณ์

๔.๒.๗ เนื้อหาสาระของการเรียนรู้เหมาะสมกับวัย และความต้องการของผู้เรียน

๔.๒.๘ มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และเพียงพอต่อการค้นคว้าความรู้ตาม ความถนัดและสนใจของผู้เรียน

๔.๒.๙ มีการจัดการเรียนการสอนโดยให้มีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับครอบครัว ชุมชน องค์กรต่างๆ เป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้สอน ผู้เรียน และบุคคลภายนอก ซึ่งอยู่ในสังคม เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเรียนรู้

๔.๓ ขั้นสรุป เป็นการสรุปผลจากการดำเนินกิจกรรมตั้งแต่เริ่มต้นจนจบแผน การเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้หรือไม่และผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ที่คาดหวังหรือไม่

๕. สื่อการเรียน / แหล่งการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้เป็นส่วนสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องวางแผนว่าจะใช้สื่อใดประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอน สื่อการเรียนรู้อาจจะมีทั้งสื่อวัสดุ สื่อเอกสาร และสื่อบุคคล ผู้สอนจะเขียนชื่อประเภทของสื่อ ทุกชนิด ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ในหัวข้อนี้ สื่อการเรียนรู้ที่ใช้กันอยู่ทั่วไป ได้แก่ วีดิทัศน์ สไลด์

CAI หุ่นจำลอง รูปภาพ เอกสารประกอบการสอน เอกสารประกอบการเรียน บทเรียนสำเร็จรูป ชุด การสอน ใบความรู้ ใบงาน ข่าว หนังสือสำหรับค้นคว้าถ้าเป็นสื่อบุคคลก็มักจะเป็นผู้ที่เชิญมาเป็น วิทยากรให้ความรู้เฉพาะเรื่อง บุคคลตัวอย่าง บุคคลที่ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนไปสัมภาษณ์เพื่อ เพิ่มความรู้ และประสบการณ์ เป็นต้น สำหรับแหล่งการเรียนรู้นั้น มีความสำคัญต่อผู้เรียนมาก ซึ่ง ผู้สอนควรจัดแหล่งการเรียนรู้ให้มากพอที่จะให้ผู้เรียน ไปเรียนรู้และหาประสบการณ์ตรง

๖. การวัดและประเมินผลการวัดผลและประเมินผลเป็นการประเมินเพื่อมุ่งเน้น การ พัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญมีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนในด้านพฤติกรรม การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับมีรูปแบบ การวัดผลและประเมินผลที่สามารถตรวจสอบว่า กระบวนการเรียนรู้ได้พัฒนาผู้เรียนตาม จุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นเป้าหมายสำคัญ การ ประเมินผลจะต้องครอบคลุม ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะโดยมีกระบวนการด้านทัศนคติควรมีการวัด และประเมินตามสภาพจริง โดยเน้นการวัดจากการปฏิบัติ แฟ้มสะสมงาน โดยการประเมินผลนั้น สามารถประเมินได้ทั้งในระหว่างการเรียนการสอนและประเมินสรุปรวม ผู้สอนควรเตรียมการ สำหรับการวัดผลและประเมินผล ซึ่งอาจเลือกใช้เทคนิคและเครื่องมือใน การประเมินผล หลากหลายให้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ และมีการกำหนดวิธีการประเมินให้ชัดเจน เช่น การทดสอบ การบันทึกพฤติกรรม การสัมภาษณ์ การสำรวจ ความคิดเห็น การบันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง แฟ้มสะสมงาน เป็นต้น

ผู้สอนควรกำหนดเวลาและสถานที่ประเมิน ซึ่งอาจประเมินระหว่างผู้เรียนทำกิจกรรม ระหว่างการทำงานกลุ่ม ระหว่างการทำงานตามโครงการ หรือวันใดวันหนึ่งของสัปดาห์ เมื่อได้ผล การประเมินทั้งหมดตามวิธีการที่กำหนดไว้แล้ว ผู้สอนจะต้องนำผลมาวิเคราะห์และสรุปผล การประเมินเพื่อพัฒนาและปรับปรุงข้อบกพร่องของการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ตลอดจนปรับปรุง กิจกรรมการเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้นั้น ควรจะได้นำผลการประเมินระหว่างเรียนมาประกอบ การพิจารณาด้วยในการประเมินผล โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมกำหนดตัวบ่งชี้การประเมินและเกณฑ์ การประเมินด้วยนั้น จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าตนเองมีส่วนร่วม และให้ความสำคัญและร่วมมือใน กิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินตนเองด้วยจะทำให้ผู้เรียนทราบจุดบกพร่องของตนเอง เพื่อจะได้พัฒนาตนเองได้อย่างถูกต้อง ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ จุดประสงค์และกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละเรื่องว่าจะสามารถวัดผลและประเมินผลได้โดยวิธีการ ไດจึงจะเกิดประสิทธิผล

๖.๑ วิธีการวัดผล/ประเมินผล ได้แก่ วิธีการทดสอบ วิธีการสังเกตพฤติกรรม วิธีการประเมินโครงการ ฯลฯ

๖.๒ เครื่องมือวัดผล/ประเมินผล ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสังเกตพฤติกรรม การร่วมกิจกรรมกลุ่ม แบบประเมินผลงานกลุ่ม แบบประเมินโครงการ ฯลฯ

๖.๓ เกณฑ์การวัดผล / ประเมินผล ในกรณีที่ใช้วิธีการวัดผลจากแบบทดสอบมีเครื่องมือคือ แบบทดสอบ ครูผู้สอนอาจตั้งเกณฑ์

ในกรณีที่ใช้การประเมินโดยวิธีการสังเกตพฤติกรรม การร่วมกิจกรรมกลุ่มในรายการต่างๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก ความรับผิดชอบ การแบ่งงานกันทำความร่วมมือกันในกลุ่ม ความเอาใจใส่ในงาน ฯลฯ ครูผู้สอนอาจจะกำหนดเกณฑ์ การประเมินผล

นอกจากนั้น ผู้สอนอาจกำหนดแบบประเมินในรูปแบบต่างๆ เช่น แบบประเมินผล การทำงานกลุ่ม แบบประเมินคุณภาพของชิ้นงานที่มอบหมาย โดยมีรายการเฉพาะตามที่ต้องการประเมิน ซึ่งอาจจะเป็นข้อตกลงระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

๖. การหาประสิทธิภาพและค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกเสริมทักษะ

๖.๑ เกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ

๖.๑.๑ ความหมายของการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ

ในการหาประสิทธิภาพชุดของแบบฝึกเสริมทักษะมีความจำเป็นเพราะในการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะจำเป็นต้องมีการตรวจสอบ เพื่อเป็นหลักประกันว่าแบบฝึกเสริมทักษะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพจริงตามความมุ่งหมาย ในการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะผู้ให้ความหมายดังนี้

Baum and Chastain (๑๙๗๒ ; อ้างถึงใน นฤมล ศิริวงษ์, ๒๕๔๘) ได้กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะเป็นการให้ทราบว่าผลการเรียนตรงกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เนื้อหาของแบบฝึกเสริมทักษะมีความสัมพันธ์กับสถานการณ์ที่ต้องการให้เรียนรู้หรือไม่ พฤติกรรมขั้นสุดท้ายเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต (๒๕๒๘) กล่าวถึง การสร้างสื่อก่อนที่จะนำไปใช้จริงควรจะมีการทดลอง แก้ไขปรับปรุงให้ได้มาตรฐานเสียก่อน เพื่อให้ทราบว่าสื่อนั้นมีคุณภาพเพียงใด มีสิ่งใดที่ยังบกพร่องอยู่ โดยการนำแบบฝึกเสริมทักษะไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่จะใช้จริงในการประเมินประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะนั้น เราถือการศึกษาแบบสมรรถฐานคือ เกณฑ์มาตรฐาน ๘๐/๘๐

อชิพร ศรียมก (๒๕๒๕) กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะคือ การตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกเสริมทักษะนั้นๆ ว่ามีคุณภาพดีเพียงใด ข้อมูลที่ได้จากการประเมินแบบฝึกเสริมทักษะจะสามารถนำมาปรับปรุงแบบฝึกเสริมทักษะให้มีคุณภาพต่อไป

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (๒๕๓๑) กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพแบบฝึกเสริมทักษะว่าเป็นการประเมินหรือพิจารณาคุณค่าด้านต่างๆ ของแบบฝึกเสริมทักษะนั้นๆ เพื่อจะได้แก้ไขปรับปรุงให้ได้ผลตามจุดมุ่งหมายก่อนที่จะใช้ในระบบการเรียนการสอนและการเผยแพร่ต่อไป

บุญชม ศรีสะอาด (๒๕๓๑) กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะว่าเป็นการประเมินผลของแบบฝึกเสริมทักษะว่ามีคุณภาพ และมีค่าหรือไม่ในระดับใด

จากผู้ให้ความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะเป็นกระบวนการตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ เพื่อพิจารณาคุณค่าด้านต่างๆ และแก้ไขปรับปรุงให้ตรงตามจุดมุ่งหมายก่อนที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

๖.๒ ความสำคัญของการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ

ในการจัดการเรียนการสอนทุกประเภทที่จะนำมาประกอบการเรียน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการหาประสิทธิภาพก่อนเรียน ความจำเป็นที่จะต้องหาประสิทธิภาพเพราะในการผลิตระบบดำเนินงานทุกประเภทจำเป็นต้องมีการตรวจสอบระบบนั้น การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะจึงมีความจำเป็นด้วยประการ ดังนี้

Eric and Curl (๑๙๖๒ ; อ้างถึงใน นฤมล ศิริวงษ์, ๒๕๔๘) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายสำคัญของการหาชุดประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าเรียนรู้ได้มากขนาดไหน และภายหลังที่ได้เรียนรู้จากแบบฝึกเสริมทักษะผู้เรียนได้เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้กว้างขวางออกไปอีก

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (๒๕๒๑) ได้ให้เหตุผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะไว้หลายประการคือ

๖.๒.๑ สำหรับหน่วยงานผลิตแบบฝึกเสริมทักษะการหาประสิทธิภาพเป็นประกันคุณภาพของแบบฝึกเสริมทักษะว่าอยู่ในระดับสูงเหมาะสม ที่จะลงทุนผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก ถ้าไม่มีการหาประสิทธิภาพเสียก่อนแล้ว หากผลิตออกมาใช้ประโยชน์ไม่ได้ก็ต้องทำใหม่เป็นการสิ้นเปลืองเวลาและเงินทอง

๖.๒.๒ สำหรับผู้ใช้แบบฝึกเสริมทักษะจะทำหน้าที่สอนโดยที่ช่วยสร้างสภาพการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมตามความมุ่งหวังบางครั้งต้องสอนแทนผู้สอน (อาทิในโรงเรียนที่มีผู้สอนคนเดียว) ดังนั้นผู้สอนควรมั่นใจว่าแบบฝึกเสริมทักษะนั้นมีประสิทธิภาพในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จริง การหาประสิทธิภาพตามลำดับชั้น จะช่วยให้เราใช้แบบฝึกเสริมทักษะที่มีคุณค่าทางการสอนตามเกณฑ์ที่กำหนด

๖.๒.๓ สำหรับผู้ผลิตแบบฝึกเสริมทักษะการทดสอบประสิทธิภาพจะทำให้ผู้ผลิตมั่นใจได้ว่าเนื้อหาสาระที่บรรจุลงในแบบฝึกเสริมทักษะเหมาะสม ง่ายต่อการเข้าใจอันจะช่วยให้ผู้ผลิตมีความชำนาญสูงขึ้น เป็นการประหยัดแรงงานสมอง แรงงาน เวลาและเงินทองในการเตรียมต้นแบบ

อชิพร ศรียมก (๒๕๒๕) กล่าวถึงความสำคัญของการหาประสิทธิภาพของ ชุดแบบฝึกเสริมทักษะว่า แบบฝึกเสริมทักษะที่จัดทำขึ้นนั้นมีความมั่นใจว่ามีคุณภาพหรือไม่และมีความแน่ใจว่าแบบฝึกเสริมทักษะที่ผลิตขึ้นสามารถทำให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ได้ อย่างแท้จริงหรือไม่การผลิตแบบฝึกเสริมทักษะออกมาจำนวนมาก การทดสอบหาประสิทธิภาพจะเป็นหลักประกันว่าผลิตออกมาแล้วใช้ได้ มิฉะนั้นจะเสียเวลาเปล่า เพราะผลิตออกมาแล้วใช้ประโยชน์อะไรไม่ได้

ฉลองชัย สุรวฒนสมบูรณ์ (๒๕๒๘) กล่าวถึงความสำคัญของการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะที่ผลิตว่าแบบฝึกเสริมทักษะที่ผลิตได้แล้วจำเป็นต้องนำไปทดสอบหาประสิทธิภาพ เพื่อเป็นหลักประกันว่าแบบฝึกเสริมทักษะนั้นมีประสิทธิผลในการเรียนการสอนโดยใช้เกณฑ์ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะสำหรับพิจารณา

ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (๒๕๓๓) กล่าวถึงความสำคัญของการประเมินแบบฝึกเสริมทักษะว่าเป็นการพิจารณาหาประสิทธิภาพและคุณภาพของแบบฝึกเสริมทักษะดังนั้น การประเมินแบบฝึกเสริมทักษะจึงเริ่มด้วยการกำหนดปัญหา หรือคำถามเช่นเดียวกับการวิจัย ด้วยเหตุนี้ การประเมินแบบฝึกเสริมทักษะจึงเป็นการวิจัยอีกแบบหนึ่งที่เรียกว่า การวิจัยการประเมิน (Evaluation Research)

จากความสำคัญของการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ สรุปได้ว่าในการสร้างและพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะนั้นจำเป็นต้องมีการหาประสิทธิภาพและประเมินแบบฝึกเสริมทักษะให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์

๖.๓ แนวทางการประเมินประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ

การประเมินแบบฝึกเสริมทักษะมีแนวทางการประเมินดังนี้ บุญชม ศรีสะอาด (๒๕๓๓) จำแนกวิธีประเมินผลแบบฝึกเสริมทักษะเป็น ๓ วิธี ดังนี้

๑. การประเมินผลโดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้สอน โดยจะใช้แบบประเมินผลให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้สอนพิจารณาทั้งด้านคุณภาพ เนื้อหาสาระ และเทคนิคการจัดทำแบบฝึกเสริมทักษะนั้นแบบประเมินอาจเป็นสัดส่วนประมาณค่า (Rating Scale) หรือเป็นแบบเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย สรุปผลเป็นความถี่แล้วอาจทดสอบความแตกต่างระหว่างความถี่ด้วยไคสแคว์

๒. ประเมินผลโดยผู้เรียนมีลักษณะเช่นเดียวกับการประเมินผลโดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้สอนแต่เน้นการรับรู้คุณค่าเป็นสำคัญ

๓. การประเมินโดยการตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน เป็นการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะที่มีความเที่ยงตรงที่จะพิสูจน์คุณภาพและคุณค่าของแบบฝึกเสริมทักษะโดยจะวัดว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อะไรบ้าง เป็นการวัดเฉพาะที่เป็นวัตถุประสงค์ของการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะนั้น อาจจำแนกเป็น ๒ วิธี คือ

๓.๑ กำหนดเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ เช่น เกณฑ์ ๘๐/๘๐ หรือ ๕๐/๕๐

๓.๒ ไม่ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานไว้ล่วงหน้าแต่พิจารณาจากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนว่าสูงกว่าก่อนเรียนอย่างน้อยสำคัญหรือไม่ หรือ เปรียบเทียบว่าผลสัมฤทธิ์จากการเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะนั้นสูงกว่าหรือเท่ากับสื่อ หรือเทคนิคการสอนอย่างไรหรือไม่ โดยใช้สถิติทดสอบ t-test

ส่วน ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (๒๕๓๓) กล่าวถึงการประเมินแบบฝึกเสริมทักษะว่า อาจทำได้ด้วยวิธีการดังนี้ การประเมินผู้สอน การประเมินโดยผู้ชำนาญการ การประเมินโดยคณะกรรมการเฉพาะกิจ การประเมินโดยผู้เรียน การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ

สำหรับการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะนั้น ได้จำแนกออกเป็น ๒ วิธี กล่าวคือ ประเมินโดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐาน ๘๐/๘๐ หรือ ๕๐/๕๐ และประเมินโดยไม่ได้ตั้งเกณฑ์ไว้ล่วงหน้า แต่จะเปรียบเทียบผลการสอบของผู้เรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน (Pretest – Posttest)

เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต (๒๕๒๘) กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะนั้น จะถือหลักแบบสมรรถฐานคือ มาตรฐาน ๕๐/๕๐ ผลลัพธ์ค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ E_1/E_2 หมายความว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในแบบฝึกเสริมทักษะ คิดเป็นร้อยละจากการประเมินกิจกรรมการเรียน (E_1) ประสิทธิภาพของผลลัพธ์คิดเป็นร้อยละจากการประกอบกิจกรรมหลังเรียน (E_2)

ฉลองชัย สุรวัฒนสมบูรณ์ (๒๕๒๘) กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะจะต้องมีเกณฑ์ของประสิทธิภาพ ซึ่งทำได้จากการประเมินผลพฤติกรรมต่อเนื่อง ซึ่งเป็นกระบวนการกับพฤติกรรมขั้นสุดท้าย ซึ่งเป็นผลลัพธ์ โดยกำหนดค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะเป็น E_1/E_2 ซึ่งหมายความว่า จะต้องกำหนดเป็นเปอร์เซ็นต์ของผลเฉลี่ยของคะแนนการทำงานหรือประกอบกิจกรรมของผู้เรียนทั้งหมด (E_1) ต่อเปอร์เซ็นต์ของผลการสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด (E_2)

จากแนวทางการประเมินผลแบบฝึกเสริมทักษะสามารถสรุปได้ว่า การตรวจสอบหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะสามารถทำได้หลายวิธี แต่วิธีมาตรฐานและใช้กันอย่างแพร่หลาย คือ การหาจากประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในแบบฝึกเสริมทักษะ คิดเป็นร้อยละจากการประเมินกิจกรรมการเรียน (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์คิดเป็นร้อยละจากการประกอบกิจกรรมหลังเรียน (E_2) โดยมีเกณฑ์มาตรฐาน ๘๐/๘๐

๖.๔ การหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.) ของนวัตกรรมทางการศึกษา การหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) โดยใช้วิธีของกู๊ดแมน , เฟรทเชอร์และชไนเดอร์ (Goodman, Fletcher and Schneider, ๑๙๘๐; อ้างถึงใน เพลชกู กิจระการ. ๒๕๔๕) เป็นค่าที่แสดงถึงพัฒนาการเรียนรู้เพิ่มขึ้นของผู้เรียน โดยค่าดัชนีประสิทธิผลที่ใช้ได้ควรมีค่า ๐.๕๐ ขึ้นไป

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{คะแนนเต็ม} \times \text{จำนวนนักเรียน}) - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$$

๗. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (learning achievement)

๗.๑ ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (leaning achievement) เป็นผลที่เกิดจากปัจจัยต่างๆ ในการจัดการศึกษา นักศึกษาได้ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นดัชนีประการหนึ่งที่สามารถบอกถึงคุณภาพการศึกษาดังที่กู๊ด (Good ,๑๙๗๓ ; อ้างถึงใน อรรถนุ นามแก้ว, ๒๕๓๘) กล่าวถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสรุปได้ว่า หมายถึง ความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ที่ได้เรียนมาแล้วที่ได้จากผลการสอนของครูผู้สอนซึ่งอาจพิจารณาจากคะแนนสอบที่กำหนดให้คะแนนที่ได้จากงานที่ครูมอบหมายให้หรือทั้งสองอย่างซึ่งสอดคล้องกับไพศาล หวังพานิช (๒๕๓๖) ที่ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการฝึกอบรมหรือการสอบจึงเป็นการตรวจสอบระดับ

ความสามารถของบุคคลว่าเรียนแล้วมีความรู้เท่าใด สามารถวัดได้โดยการใช้แบบทดสอบต่างๆ เช่น ใช้ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ข้อสอบวัดภาคปฏิบัติ เป็นต้น

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง ผลการวัดการเปลี่ยนแปลงและประสบการณ์การเรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่เรียนมาแล้วว่าเกิดการเรียนรู้เท่าใด มีความสามารถชนิดใด โดยสามารถวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในลักษณะต่างๆ และ การวัดผลตามสภาพจริงเพื่อบอกถึงคุณภาพการศึกษา

๗.๒ ความหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สุรชัย ขวัญเมือง (๒๕๒๒) กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การตรวจสอบว่าผู้เรียนได้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายทางการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนดไว้แล้วเพียงใด ทั้งนี้ยกเว้นในทางด้านอารมณ์สังคมและการปรับตัวนอกจากนี้แล้วยังหมายรวมถึง การประเมินผลความสำเร็จต่างๆ ทั้งที่เป็นการวัด โดยใช้แบบทดสอบแบบให้ปฏิบัติการและแบบที่ไม่ใช่แบบทดสอบด้วย

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และอนเนก กุลกริแสง (๒๕๒๒) ให้ความหมายการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าเป็นกระบวนการวัดปริมาณของผลการศึกษาล่าเรียนว่าเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใดคำนึงถึงเฉพาะการทดสอบเท่านั้น

ไพศาล หวังพานิช (๒๕๒๖) กล่าวว่าไว้ว่าการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกฝนอบรมหรือจากการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถ หรือถามสัมฤทธิ์ผลของบุคคลว่าเรียนแล้วรู้เท่าใด

สรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง กระบวนการวัดผลการศึกษาล่าเรียนว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากน้อยเพียงใดหลังจากเรียนในเรื่องนั้นๆ

๗.๓ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(achievement tests) นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายดังนี้

สุรชัย ขวัญเมือง (๒๕๒๒) ได้กล่าวไว้ว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่วัดความรู้ทักษะและสมรรถภาพสมองต่างๆที่เด็กได้รับจากประสบการณ์ทั้งปวง จากทางโรงเรียนและจากทางบ้านยกเว้นการวัดทางร่างกายความถนัดและทางบุคคลสังคมได้แก่อารมณ์และการปรับตัว เป็นต้น

ภัทรา นิคมานนท์ (๒๕๖๔) ได้กล่าวไว้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดปริมาณความรู้ ความสามารถทักษะเกี่ยวกับด้านวิชาการ ที่เด็กได้เรียนรู้มาในอดีตว่ารับรู้ได้มากน้อยเพียงใดโดยทั่วไปแล้วมักใช้หลังจากทำกิจกรรมเรียบร้อยแล้วเพื่อประเมินการเรียนการสอนว่าได้ผลเพียงใด

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (๒๕๖๘) และพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (๒๕๔๑) ได้กล่าวถึง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทำนองเดียวกันว่า หมายถึง แบบทดสอบ ที่วัดความรู้ของนักเรียนที่ได้เรียนไปแล้วซึ่งมักจะเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบด้วยกระดาษและดินสอกับให้นักเรียนปฏิบัติจริง

จากความหมาย ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงแบบทดสอบที่วัดความรู้ ความสามารถทางการเรียนด้านเนื้อหา ด้านวิชาการ และทักษะต่างๆ ของวิชาต่างๆ

๗.๔ หลักเกณฑ์ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เยาวดี วิบูลย์ศรี (๒๕๒๘) และวิญญา วิศาลาภรณ์ (๒๕๒๒) กล่าวถึง หลักเกณฑ์ไว้สอดคล้องกันดังนี้

๑. เนื้อหาหรือทักษะที่ครอบคลุมในแบบทดสอบนั้นจะต้องเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้

๒. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ใช้แบบทดสอบวัดนั้น ถ้านำไปเปรียบเทียบกันจะต้องให้ทุกคนมีโอกาสเรียนรู้ในสิ่งต่างๆเหล่านั้นได้ครอบคลุมและเท่าเทียมกัน

๓. วัดให้ตรงกับจุดประสงค์การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควร จะวัดตามวัตถุประสงค์ทุกอย่างของการสอนและจะต้องมั่นใจว่าได้วัดสิ่งที่ต้องการจะวัดได้จริง

๔. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการวัดความเจริญงอกงามของนักเรียน การเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าไปสู่วัตถุประสงค์ที่วางไว้ ดังนั้นครูควรจะทราบมาก่อนเรียน นักเรียนมีความรู้ความสามารถอย่างไรเมื่อเรียนเสร็จแล้วมีความรู้แตกต่างจากเดิมหรือไม่โดยการทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน

๕. การวัดผลเป็นการวัดผลทางอ้อมเป็นการยากที่จะใช้ข้อสอบแบบเขียนตอบ วัดพฤติกรรมตรงๆ ของบุคคลได้สิ่งที่วัดได้ คือการตอบสนองต่อข้อสอบ ดังนั้นการเปลี่ยน วัตถุประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่จะสอบจะต้องทำอย่างรอบคอบและถูกต้อง

๖. การวัดการเรียนรู้เป็นการยากที่จะวัดทุกสิ่งทุกอย่างที่สอนได้ภายในเวลาจำกัด สิ่งที่วัดได้เป็นเพียงตัวแทนของพฤติกรรมทั้งหมดเท่านั้น ดังนั้นต้องมั่นใจว่าสิ่งที่วัดนั้นเป็นตัวแทน แท้จริงได้

๙. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเครื่องช่วยพัฒนาการสอนของครู และเป็นเครื่องช่วยในการเรียนของเด็ก

๑๐. ในการศึกษาที่สมบูรณ์นั้น สิ่งสำคัญไม่ได้อยู่ที่การทดสอบแต่เพียงอย่างเดียว การทบทวนการสอนของครูก็เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง

๑๑. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรจะเน้นในการวัดความสามารถในการใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ หรือการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ

๑๒. ควรใช้คำถามให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวัตถุประสงค์ที่วัด

๑๓. ให้ข้อสอบมีความเหมาะสมกับนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น ความยากง่าย พอเหมาะมีเวลาพอสำหรับนักเรียนในการทำข้อสอบ

จากที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ในการสร้างแบบทดสอบให้มีคุณภาพวิธีการสร้างแบบทดสอบที่เป็นคำถามเพื่อวัดเนื้อหาและพฤติกรรมที่สอนไปแล้วต้องตั้งคำถามที่สามารถ วัดพฤติกรรมการเรียนการสอนได้อย่างครอบคลุมและตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

๑.๕ ชนิดของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษาหลายท่านได้แบ่งชนิดของแบบทดสอบไว้ดังนี้

ชวาล แพร์ตกุล (๒๕๔๖) แบ่งแบบทดสอบออกเป็น ๒ ชนิดใหญ่ๆคือ

๑. แบบทดสอบที่ผู้สอนสร้างขึ้นเอง (teacher - made test) เป็นแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ในวิชาต่างๆ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ หรือภาษา เป็นต้น โดยแบ่งได้เป็น ๒ แบบคือ แบบให้ตอบเสรี และแบบจำกัดคำตอบซึ่งคุณประโยชน์ของแบบทดสอบชนิดนี้อยู่ที่สามารถพลิกแพลงให้เหมาะกับสภาพและเหตุการณ์ได้

๒. แบบทดสอบมาตรฐาน (standardized test) แบบทดสอบมาตรฐานเป็นตัวอย่างของการกระทำหรือความรู้ของบุคคลแต่ละคนของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งซึ่งรับมาภายใต้สภาพการณ์ที่กำหนดการให้คะแนนเป็นไปตามกฎเกณฑ์และการตีความหมายก็เป็นไปตามตารางเกณฑ์ปกติ (norm) แบบทดสอบมาตรฐานผู้สอนใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคล หรือรายห้องได้อย่างมั่นใจและประหยัดถูกต้องตามหลักวิชามากกว่าการวัดด้วยวิธีอื่นๆใช้สำหรับ วัดพิสัยความรู้ของผู้เรียนของแต่ละชั้นและแต่ละกลุ่มว่ามีระดับความรู้ทัดเทียมกันหรือแตกต่างกัน เพื่อจะได้ปรับปรุงการสอนให้เหมาะสมกับสภาพการณ์นั้นๆได้ใช้สำหรับแยกประเภทผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยๆ ตามความสามารถของเขาเพื่อจะได้เรียนอย่างมีความสุขใช้ในการวินิจฉัยสมรรถภาพว่าแต่ละคนเก่ง - อ่อนในวิชาใดบ้าง มากน้อยเพียงใด และเพราะสาเหตุใด ใช้สำหรับเปรียบเทียบความงอกงามของผู้เรียนแต่ละคนแต่ละห้องว่ามีพัฒนาการขึ้นจากเดิมในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆมากน้อยเพียงใดใช้ตรวจประสิทธิภาพของการเรียนใช้พยากรณ์ความสำเร็จในการศึกษาว่ามี

โอกาสจะประสบความสำเร็จในทางใดระดับใดใช้ในการแนะแนวโดยพิจารณาผลสอบจากแบบทดสอบมาตรฐานหลายฉบับว่าเขามีสมรรถภาพทางสมองหรือหัวโน้มน้ำแข็งหรือมีความถนัดในด้านใดเพื่อจะได้แนะแนวอาชีพที่เหมาะสมใช้ในการประเมินการศึกษาใช้ในการวิจัยในฐานะที่เป็นแบบทดสอบมาตรฐานมีประสิทธิภาพในการวัดสูงมากการสำรวจค้นคว้าและการวิจัยต่างๆ จึงต้องอาศัยแบบทดสอบชนิดนี้เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการเก็บข้อมูลในการทดลองและเปรียบเทียบความสามารถ

สมบุญ ภู่นวล (๒๕๒๕) แบ่งแบบทดสอบออกเป็น ๖ ชนิด ดังนี้

๑. แบบทดสอบรายบุคคลและสอบเป็นกลุ่ม (individual and group tests) เป็นแบบทดสอบที่ให้นักเรียนตอบครั้งละคน เช่น ต้องการให้นักเรียนตอบปากเปล่าผู้สอบถามตามแบบทดสอบเมื่อนักเรียนตอบก็ให้คะแนนทีละข้อคำถามทันที การสอบเป็นรายบุคคลนี้โดยทั่วไปผู้สอบต้องได้รับการฝึกหัด และมีประสบการณ์มากแบบทดสอบเป็นกลุ่มโดยทั่วไป ครูทุกคนเคยมีประสบการณ์มาแล้วในชั้นเรียน ผู้กำกับการสอบได้รับการฝึกหัดเพียงเล็กน้อยก็ดำเนินการสอบได้อย่างไรก็ตามการดำเนินการสอบต้องมีทักษะและความรู้ในการดำเนินการสอบมากด้วย

๒. แบบทดสอบปรนัยและอัตนัย (objective and subjective tests) ข้อสอบปรนัยเป็นข้อสอบที่ไม่ต้องใช้ความคิดเห็นของผู้ตรวจแต่ให้ตามแบบหรือกฎเกณฑ์ที่ผู้ออกข้อสอบกำหนดไว้คะแนนของแบบทดสอบปรนัยมีประโยชน์และจำเป็นมากในการวัดผลการศึกษาข้อทดสอบที่มีโอกาสเป็นปรนัยได้ดีคือข้อทดสอบเลือกตอบถูก - ผิดและจับคู่เพราะการให้คะแนนเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่ได้พิจารณาไว้ก่อนแล้ว

แบบทดสอบอัตนัยได้แก่แบบทดสอบที่ให้ตอบยาวๆ หรือแบบความเรียงยากที่จะให้คะแนนได้ชัดเจนเที่ยงตรงและเที่ยงธรรมผู้ตรวจมีอิสระในการให้คะแนนอย่างไรก็ตามการให้คะแนนโดยวิธีจัดอันดับคุณภาพจะช่วยให้การให้คะแนนมีความเที่ยงธรรมดีขึ้นได้ในเนื้อหาวิชาจดหมายเรียงความแต่งความเป็นต้น

๓. แบบทดสอบไม่จำกัดเวลาและจำกัดเวลา (power and speed tests) แบบทดสอบไม่จำกัดเวลาให้เวลาทำข้อสอบมาก เพื่อว่านักเรียนส่วนมากจะสามารถทำได้หมดทุกข้อซึ่งค่อนข้างยากหรือมีความยาวมากนักเรียนทำไปจนหมดแรงแล้วก็หยุดทำเองในทางตรงกันข้ามแบบทดสอบจำกัดเวลากำหนดเวลาให้น้อยแต่ข้อสอบค่อนข้างง่ายนักเรียนส่วนน้อยจะทำผิดและเด็กเก่งๆ เท่านั้นที่จะทำได้ทันตามเวลาที่กำหนด แบบทดสอบไม่จำกัดเวลาต้องการทราบว่านักเรียนแต่ละคนมีความรู้มากน้อยเพียงใด แบบทดสอบจำกัดเวลาต้องการทราบว่านักเรียนสามารถทำได้รวดเร็วเพียงใดในเวลาที่กำหนดให้น้อยๆ เช่น แบบทดสอบวัดการเป็นเสมียนจึงเน้นถึงความสามารถในการทำงานได้รวดเร็วเพียงใด เช่น การเขียนหนังสือหรือพิมพ์ดีด

๔. แบบทดสอบตัวหนังสือไม่เป็นตัวหนังสือและไม่ใช้ภาษา (verbal, nonverbal, and no language tests) แบบทดสอบตัวหนังสือเน้นการอ่าน การเขียนไว้กัน โดยทั่วไปเป็นส่วนมากแบบทดสอบไม่เป็นตัวหนังสือเน้นบทบาทของภาษาโดยใช้ภาพภาพร่างหรือสัญลักษณ์ของสิ่งต่างๆ เช่น ให้นักเรียนเลือกภาพร่างหลายๆภาพที่เหมือนกับตัวอย่างหรือให้นักเรียนคำนวณการบวกจำนวนจากภาพโดยทั่วไปแบบทดสอบนี้ใช้กับผู้คนที่อ่านหนังสือไม่ได้หรือเด็กอนุบาลแบบทดสอบนี้อาจใช้วัดปัญญาของเด็กได้เช่นให้นักเรียนบอกลักษณะของสิ่งต่างๆ จากภาพเช่นภาพนกบินภาพนกหลับนกคุ้ยกัน ให้นักเรียนดูรูปภาพแล้วตอบการกระทำของนกเป็นต้น

แบบทดสอบที่ไม่เป็นตัวหนังสือครูจะต้องอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟังทีละข้อเมื่อนักเรียนทำเสร็จหมดทุกคนจึงอ่านคำชี้แจงข้อต่อไป คำชี้แจงควรเขียนไว้ในแบบทดสอบทุกตอนหรือทุกข้อเพื่อว่าผู้กำกับการสอบจะสามารถให้ข้อความแก่นักเรียนได้ตรงกันในกรณีทดสอบหลายๆห้อง หรือหลายๆโรงเรียน โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกัน

แบบทดสอบไม่ใช้ภาษาผู้กำกับการสอบจะไม่สื่อความหมายกับผู้สอบโดยใช้การเขียน การอ่าน หรือการพูดใดๆทั้งสิ้นแต่จะใช้การเคลื่อนไหวของร่างกายและภาษาใบ้เป็นการบอกให้ทราบนักเรียนตอบโดยการชี้หรือทำด้วยมือข้อสอบจะเป็นวัตถุทรงเหลี่ยมรูปภาพหรือการเคลื่อนไหวที่เป็นปริศนาข้อสอบนี้ใช้กับ คนใบ้ หูหนวกหรือไม่อาจสื่อด้วยภาษาธรรมดาได้

๕. แบบทดสอบการปฏิบัติจริงและข้อเขียน(Performance and pencil – paper test) แบบทดสอบแบบปฏิบัติจริงเป็นการสอบที่ผู้สอบทำงานแทนการตอบคำถามอาจจะสอบทีละคนหรือเป็นกลุ่มก็ได้ เช่น การสอบปฏิบัติร้องเพลง เล่นดนตรี พลศึกษาอาจสอบทีละคนสอบเขียนภาพทำงานหัตถ์อาจจะสอบเป็นกลุ่มก็ได้เป็นต้นผู้ตรวจจะนับจำนวนที่ทำผิดหรือพิจารณาคุณภาพทั้งหมดเป็นส่วนรวมแล้วนำมาจัดอันดับคุณภาพและสามารถวัดเวลาที่ผู้สอบใช้ในการปฏิบัติงานจนเสร็จ

แบบทดสอบการปฏิบัติจริงมีหลายชนิดหลายแบบเนื้อหาวิชาแผนที่อยู่ให้เห็นตำแหน่งของเมืองแหล่งทรัพยากร ใครจะชี้ได้ถูกและรวดเร็ว วิชาประวัติศาสตร์ อาจให้เรียงภาพผู้นำของประเทศตามลำดับก่อนหลังให้ชี้ส่วนที่หายไปในภาพให้เขียนเรียงความจดหมาย เป็นต้นลักษณะทั่วไปของแบบทดสอบปฏิบัติจริงเป็นการเน้นความสามารถในเนื้อหาวิชาให้สามารถปฏิบัติได้จริงๆ มากกว่าตอบคำถาม

แบบทดสอบข้อเขียนส่วนมากจะถามเนื้อหาวิชาให้นักเรียนตอบในกระดาษสามารถตอบได้ครั้งละหลายๆ คนข้อสอบจะเป็นตัวหนังสือหรือรูปภาพสัญลักษณ์ก็ได้

๖. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง และแบบทดสอบมาตรฐาน แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเองใช้สำหรับทดสอบนักเรียนที่ครูสอนเองแบบทดสอบจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับครูมีความรู้ในการสร้างข้อทดสอบหรือไม่และมีทักษะเพียงใดแบบทดสอบมาตรฐานสร้างขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญในการทดสอบร่วมกับผู้ชำนาญการหลักสูตรและครูผู้สร้างแบบทดสอบนี้ จะต้องมีมาตรฐานในการดำเนินการสอบคะแนนเป็นมาตรฐาน เป็นการทดสอบที่มีแบบแผนและสามารถนำแบบทดสอบนี้ไปใช้กับนักเรียนต่างห้องต่างโรงเรียนได้

อำนวยการ เลิศขยันดี (๒๕๓๓) แบ่งแบบทดสอบออกเป็น ๑๘ ชนิดดังนี้

๑. แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ (multiple choice) แบบทดสอบชนิดนี้มีลักษณะประกอบด้วยคำถามคำถามมีตัวเลือก ๔ – ๕ ตัวเลือกถ้าเป็นระดับประถมศึกษาควรมี ๔ ตัวเลือกระดับ ป. ๑ ควรสร้างให้มี ๓ ตัวเลือกและควรมีรูปภาพประกอบหลายๆระดับมัธยมศึกษาจึงควรมี ๕ ตัวเลือก

๒. แบบทดสอบถูก – ผิด (true – false) แบบทดสอบชนิดนี้จัดว่าเป็นแบบเลือกตอบอีกอย่างหนึ่งแต่มีเพียงถูกหรือผิดหรือมีสองตัวเลือก

๓. แบบทดสอบแบบจับคู่ (matching) ลักษณะของแบบทดสอบจัดว่าเป็นแบบเลือกตอบอีกชนิดหนึ่งแต่มีตัวเลือกจำนวนคงที่และภายหลังการคัดเลือกตัวเลือกที่ถูกไปแล้วจำนวนตัวเลือกนี้จะลดน้อยลงไปเรื่อยๆ

๔. แบบทดสอบให้เขียนตอบ (free response) แบบทดสอบชนิดนี้มีหลายลักษณะเช่นให้เป็นแบบเติมคำหรือเติมข้อความสั้นๆหรือให้เขียนบรรยายแสดงความคิดเห็น

๕. แบบทดสอบความเร็วในการคิด (speed test) ลักษณะของแบบทดสอบความเร็วจะประกอบด้วยข้อคำถามง่ายๆแต่มีข้อคำถามจำนวนมากๆให้เวลาในการทำข้อสอบน้อยมากคะแนนที่ได้จะเป็นตัวเลขที่ชี้ให้เห็นถึงความเร็วในการคิดการทำข้อสอบ

๖. แบบทดสอบแบบไม่จำกัดเวลา (power test) แบบทดสอบชนิดนี้ ประกอบด้วยข้อคำถามที่ค่อนข้างยากต้องใช้เวลาในการคิดทำข้อสอบเป็นเวลานาน ดังนั้น จะไม่จำกัดเวลาในการทำข้อสอบให้ผู้สอบคิดจนกว่าจะสำเร็จ

๗. แบบทดสอบที่วัดความสามารถขั้นสูงสุด (maximum performance) แบบทดสอบลักษณะนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดความสามารถขั้นสูงสุดของผู้สอนผู้สอนต้องพยายามคิดทำข้อสอบให้ได้คะแนนมากที่สุดคะแนนจะเป็นตัวชี้ถึงความสามารถขั้นสูงสุด เช่น การสอบวัดทางด้านสติปัญญา หรือการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

๘. แบบทดสอบที่วัดคุณลักษณะเฉพาะอย่าง (typical performance) แบบทดสอบลักษณะนี้มีจุดหมายวัดความสามารถบางอย่างบางประการ หรือคุณลักษณะที่ต้องการวัดเพียงบางลักษณะเท่านั้น เช่น แบบทดสอบวัดความสนใจในวิชาชีพ หรือแบบวัดบุคลิกภาพ เป็นต้น

๙. แบบทดสอบแบบปรนัย (objective tests) แบบทดสอบแบบปรนัยเป็นแบบทดสอบที่ประกอบด้วยคุณลักษณะ ๓ ประการคือ

๙.๑ คำถามที่ใช้ถามเป็นคำถามที่ชัดเจนถามตรงจุดอ่านแล้วรู้ว่าถามอะไร

๙.๒ เกณฑ์การตรวจให้คะแนนได้กำหนดไว้ชัดเจนใครๆ ตรวจก็ได้คะแนนตรงกันเท่ากัน

๙.๓ การแปลผลทุกคนที่แปลผลย่อมแปลได้ตรงกัน เช่น ใครทำข้อสอบได้ คือ คนเก่งใครทำข้อสอบไม่ได้ คือ คนเรียนอ่อน

๑๐. แบบทดสอบแบบอัตนัย (subjective) แบบทดสอบแบบอัตนัยเน้นที่คนออกข้อสอบเป็นคนตรวจ และให้คะแนนการให้คนตรวจก็ย่อมมีข้อยุ่งยากหลายๆ ประการเกี่ยวกับกิเลสในตัวคน

๑๑. การทดสอบที่ใช้การเขียน – ตอบ (paper – pencil test) การทดสอบลักษณะนี้อาจใช้เป็นแบบลักษณะของแบบทดสอบในข้อ ๑ ข้อ ๒ ข้อ ๓ ข้อ ๔ ดังที่กล่าวมา เรียกว่าแบบทดสอบที่เป็นการทดสอบที่ใช้เขียนตอบ

๑๒. การทดสอบที่ไม่ใช่การเขียน (performance) การทดสอบลักษณะนี้ไม่ใช่การเขียนตอบแต่เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมจากการกระทำโดยตรง เช่น การทดสอบพลศึกษา การทดสอบด้านการปฏิบัติในวิชาช่างประเภทต่างๆ

๑๓. การทดสอบที่ใช้นักเรียนเป็นกลุ่ม (group tests) การทดสอบที่ใช้ลักษณะนักเรียนทดสอบเป็นกลุ่ม ส่วนมากมักใช้ paper – pencil test เพราะสามารถสอบนักเรียนได้พร้อมๆ กันถึงแม้นักเรียนจะมีจำนวนมาก

๑๔. แบบทดสอบที่ต้องสอบครั้งละ ๑ คน (individual tests) การทดสอบที่สอบกับนักเรียนเพียง ๑ คนมักเป็นแบบการสอบเพื่อตรวจสอบข้อบกพร่องทางการเรียนหรือเป็นการสอบความพร้อมทางการเรียนความพร้อมด้านการฟัง ความพร้อมด้านการอ่าน และโดยเฉพาะการสอบด้านการปฏิบัติงานฯลฯซึ่งต้องดูพฤติกรรมอากัปกริยาของผู้เข้าสอบด้วยการสอบเป็นกลุ่มทำให้ไม่สามารถสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนโดยตรงได้

๑๕. แบบทดสอบที่ใช้ภาษา (language) แบบทดสอบที่ใช้ภาษานั้นที่การใช้ภาษาเป็นการสื่อความหมายเหมาะสำหรับนักเรียนที่สามารถอ่านหนังสือได้เร็วแบบทดสอบที่ใช้ภาษาจึงเหมาะสำหรับนักเรียนที่อ่านคล่องเช่นระดับชั้น ป. ๔,ป. ๕,ป. ๖ และระดับชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไป

๑๖. แบบทดสอบที่ไม่ใช้ภาษา (non - language) แบบทดสอบชนิดนี้จะเหมาะกับเด็กเล็กๆ และเหมาะกับเด็กที่ไม่สามารถสื่อความหมายด้วยการพูดหรือเขียนได้

๑๗. แบบทดสอบที่ต้องการเฉพาะกระบวนการคิดตอบ (process) แบบทดสอบลักษณะนี้ผู้สอบไม่สนใจว่าใครคิดได้หรือไม่แต่มีความสนใจที่ผู้เข้าสอบคิดอย่างไร

๑๘. แบบทดสอบแบบการสร้างจินตภาพ (projective) ลักษณะแบบทดสอบ การสร้างจินตภาพ เป็นการเน้นให้ผู้เข้าสอบแสดงความรู้ความคิดต่อสิ่งเร้าต่างๆ (stimuli) ที่ตนได้พบเห็นผู้เข้าสอบจะแสดงอาการตอบสนองออกมาเป็นความรู้สึกนึกคิดทัศนคติต่างๆต่อสิ่งเร้า ที่ปรากฏอยู่ตัวแบบทดสอบที่ใช้เป็นสิ่งเร้าจะมีลักษณะไม่ชัดเจน เพราะต้องการเป็นตัวการที่จะให้ผู้สอบแสดงพฤติกรรมความรู้สึกในตนตอบสนองออกมาเท่านั้นเมื่อไรที่ตัวแบบทดสอบมีความชัดเจนไม่ถือว่าเป็นการสอบเพื่อวัดการสร้างจินตภาพการสอบลักษณะนี้จึงเหมาะกับบุคคลที่มีจิตไม่สมประกอบคนเหล่านี้เมื่อพบเห็นภาพสั้วๆ ไม่ชัดเจนก็จะระบายความรู้สึกนึกคิดที่เป็นปัญหาออกมาผู้วัดผลก็จะแปลพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นให้เขารู้ว่าเป็นคนอย่างไรมีปัญหาหรือไม่

จะเห็นได้ว่า ชนิดของแบบทดสอบมีหลายชนิดด้วยกันไม่ว่าจะเป็นแบบทดสอบปรนัย อัตนัย แบบเลือกตอบแบบจำกัดเวลาที่ผู้สอนสร้างขึ้นเองหรือแบบทดสอบมาตรฐานอย่างไรก็ตามการสร้างแบบทดสอบชนิดต่างๆ นั้นผู้สร้างจะต้องสร้างให้เหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้และเลือกใช้ให้เหมาะสมกับผู้สอบด้วย

๘. ความหมายแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

๘.๑ ความหมายของความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้ดังนี้

ดิเรก ฤกษ์หรัย (๒๕๒๘) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทัศนคติทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นความรู้สึกหรือทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำของบุคคลที่มีต่องานในทางบวก ความสุขของบุคคลอันเกิดจากการปฏิบัติงานและได้รับผลเป็นที่พึงพอใจทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกดีหรือรื่นรมีความสุขความมุ่งมั่นที่จะทำงานมีขวัญ และมีกำลังใจมีความผูกพันกับหน่วยงานมีความภาคภูมิใจในความสำเร็จของงานที่ทำและสิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการทำงานส่งผลต่อถึงความก้าวหน้า และความสำเร็จขององค์กรอีกด้วย

สนิท เหลืองบุตรนาค (๒๕๒๕) ได้ให้ความหมาย ความพึงพอใจ หมายถึง ท่าทีความรู้สึก ความคิดเห็นที่มีผลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งภายหลังจากที่ได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้นมาแล้วในลักษณะทางบวก คือ พอใจนิยมชอบสนับสนุนหรือมีเจตคติที่ดีต่อบุคคลเมื่อได้รับตอบสนองความต้องการในทางเดียวกันหากไม่ได้รับการตอบสนองตามความต้องการจะเกิดความไม่พอใจเกิดขึ้น

ชรินิ เดชจินดา (๒๕๓๕) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องความรู้สึกพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองหรือบรรลุจุดหมายในระดับหนึ่งความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงและไม่เกิดขึ้นหากความต้องการหรือจุดหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง

สง่า ภูธรรงค์ (๒๕๔๐) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับความสำเร็จตามความมุ่งหมายหรือเป็นความรู้สึกขั้นสุดท้ายที่ได้รับผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

บัณฑิต แทนพิทักษ์ (๒๕๔๐) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของปัจเจกบุคคลที่มีต่องานของตนซึ่งเกิดจากการประเมินงาน หรือประสบการณ์ในการทำงานของบุคคลนั้น และมักเกี่ยวข้องกับคุณค่าและความคาดหวังของแต่ละบุคคลว่าจะมีความพึงพอใจ ในงานเพียงใดอย่างไรก็ตามระดับความคาดหวังของบุคคลก็แปรเปลี่ยนอยู่เสมอ

วิรุฬ พรรณเทวี (๒๕๔๒) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ที่ไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าจะคาดหวังสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างไร ถ้าคาดหวัง หรือมีความตั้งใจมากและได้รับการตอบสนองด้วยดี ก็จะมี ความพึงพอใจมาก แต่ในทางตรงกันข้ามอาจผิดหวังหรือไม่พึงพอใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตนตั้งใจไว้ว่าจะมีมากหรือน้อย

กาญจน์ เรืองมนตรี (๒๕๔๓) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก เช่น ความรู้สึกรัก ความรู้สึกชอบ ภูมิใจ สุขใจเต็มที่ ยินดี ประทับใจ เห็นด้วย อันจะมีผลให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน มีการเสียสละ อุทิศร่างกาย แรงใจและสติปัญญาให้แก่งานอย่างแท้จริง

เชลลี (Shelly, ๑๙๗๓; อ้างถึงใน ประสพ มาศฤทธิ์, ๒๕๔๓) ได้ให้ความหมายว่า เป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือความรู้สึกในทางบวกและความรู้สึกในทางลบ ความรู้สึกในทางบวกเป็นความรู้สึกเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข ความสุขนี้เป็นความรู้สึกที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่นๆ กล่าวคือ เป็นความรู้สึกทางบวกที่เพิ่มขึ้นได้อีกจะเห็นได้ว่าความสุขเป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อนและความรู้สึกนี้จะส่งผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกทางบวกอื่น ความรู้สึกทางลบกับความรู้สึกทางบวก มีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อนและระบบความสัมพันธ์กันของความรู้สึกทั้งสองนี้ เรียกว่า ระบบความพึงพอใจ โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อระบบความพึงพอใจมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบ

บังอร ประทุมเทา (๒๕๔๖) กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกที่ผู้ปฏิบัติงาน มีทัศนคติที่ดีต่องาน ความรู้สึกนี้จะจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานรักงานที่รับผิดชอบอยากทำงาน คิดค้นวิธี

ทำงานให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติงานที่ดี และจะทำให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ตามความต้องการ

พิศิษฐ์ ขาวจันทร์ (๒๕๔๖) กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นสิ่งที่ดีหรือความรู้สึกในทางบวกที่ผู้ปฏิบัติงานมีต่องานความรู้สึกนี้จะช่วยจูงใจให้เกิดความรักในงานมีความกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานมีขวัญกำลังใจที่ดีส่งผลให้งานนั้นมีประสิทธิภาพแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จขององค์กร

ประทุม สระทองยอด (๒๕๔๗) กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีความชอบใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับสิ่งที่ต้องการหรือบรรลุจุดหมายในระดับหนึ่ง และความรู้สึกนั้นจะลดลงหรือไม่เกิดขึ้น หากความต้องการหรือจุดหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง

อุดม สว่างวงศ์ (๒๕๔๘) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดี ความรู้สึกรักชอบในสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง ความพึงพอใจก่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจ ความเข้าใจอันดีต่อกัน และเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ ความรู้สึกนี้จะช่วยจูงใจให้เกิดความรักในงาน โดยเฉพาะเมื่อบุคคลนั้น ได้มีส่วนร่วมในนโยบาย วัตถุประสงค์ของการทำงาน ในองค์กร ซึ่งทำให้รู้สึกมีความภาคภูมิใจมีความกระตือรือร้น มีความรู้สึกมั่นคง และมีความมุ่งมั่นที่จะอุทิศตนและทุ่มเทให้กับการทำงานอย่างเต็มที่แล้วงานทุกอย่างจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นทัศนคติอย่างหนึ่งที่มีลักษณะเป็นนามธรรมไม่สามารถมองเห็นรูปร่างได้เป็นความรู้สึกส่วนตัวที่เป็นสุขเมื่อได้รับการตอบสนองตามความต้องการของตนในสิ่งที่ขาดหายไปและเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมในการแสดงออกของบุคคลที่มีผลต่อการเลือกที่จะปฏิบัติในกิจกรรมนั้นๆ

๘.๒ แนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

วิชัย เหลืองธรรมชาติ (๒๕๓๑) ได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจมีส่วนเกี่ยวข้องกับความต้องการของมนุษย์คือความพึงพอใจจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อความต้องการของมนุษย์ได้รับการตอบสนองซึ่งมนุษย์ไม่ว่าอยู่ในที่ใดย่อมมีความต้องการ ขึ้นพื้นฐานไม่ต่างกัน

พิทักษ์ ตรุษทิม (๒๕๓๘) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นเพียงปฏิกริยาด้านความรู้สึกต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นที่แสดงผลออกมาในลักษณะของผลลัพธ์สุดท้ายของกระบวนการประเมิน โดยบ่งบอกทิศทางของผลการประเมินว่าเป็น ไปในลักษณะทิศทางบวกหรือทิศทางลบหรือไม่มีปฏิกริยาคือเฉยๆต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งที่มากระตุ้น

สุเทพ พานิชพันธุ์ (๒๕๔๑) ได้สรุป ถึงสิ่งจูงใจที่ใช้เป็นเครื่องมือกระตุ้นให้บุคคลเกิดความพึงพอใจไว้ ดังนี้

๑. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ (material inducement) ได้แก่ เงินสิ่งของหรือสภาวะทางกาย ที่ให้แก่ผู้ประกอบการต่างๆ

๒. สภาพทางกายที่พึงปรารถนา (desirable physical condition) คือ สิ่งแวดล้อมในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งอันก่อให้เกิดความสุขทางกาย

๓. ผลประโยชน์ทางอุดมคติ (ideal benefaction) หมายถึง สิ่งต่างๆที่สนองความต้องการของบุคคล

๔. ผลประโยชน์ทางสังคม (association attractiveness) คือ ความสัมพันธ์อันดีมิตรกับผู้ร่วมกิจกรรมอันจะทำให้เกิดความผูกพันความพึงพอใจและสภาพการอยู่ร่วมกันอันเป็นความพึงพอใจของบุคคลในด้านสังคมหรือความมั่นคงในสังคมซึ่งจะทำให้รู้สึกมีหลักประกันและมีความมั่นคงในการประกอบกิจกรรม

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (๒๕๓๕) ได้สรุปว่า ปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ใช้เป็นเครื่องมือซึ่งบ่งถึงปัญหาที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงานนั้นมี ๓ ประการ คือ

๑. ปัจจัยด้านบุคคล (personal factors) หมายถึง คุณลักษณะส่วนตัวของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงาน ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงานเพศจำนวนสมาชิกในความรับผิดชอบอายุเวลาในการทำงานการศึกษาเงินเดือนความสนใจ เป็นต้น

๒. ปัจจัยด้านงาน (factor in the job) ได้แก่ ลักษณะงานทักษะในการทำงานฐานะทางวิชาชีพขนาดของหน่วยงานความห่างไกลของบ้านและที่ทำงานสภาพทางภูมิศาสตร์ เป็นต้น

๓. ปัจจัยด้านการจัดการ (factors controllable by management) ได้แก่ ความมั่นคงในงานรายรับผลประโยชน์โอกาสก้าวหน้าอำนาจตามตำแหน่งหน้าที่สภาพการทำงานเพื่อร่วมงานความรับผิดชอบการสื่อสารกับผู้บังคับบัญชาความศรัทธาในตัวผู้บริหารการนิเทศงาน เป็นต้น

๘.๓ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

อุกกฤษฎ์ ทรงชัยสงวน (๒๕๔๓) ได้รวบรวมกลุ่มแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในรูปแบบของแรงจูงใจไว้เป็น ๔ กลุ่ม ดังนี้

๑. ทฤษฎีการจูงใจของ มาสโลว์ (Maslow's theory motivation) ทฤษฎีนี้เขาได้เสนอความต้องการในด้านต่างๆ กันของมนุษย์เรียงลำดับจากความต้องการขั้นพื้นฐานเพื่อการอยู่รอดไปจนถึงความต้องการทางสังคมและความต้องการยอมรับนับถือจากกลุ่มว่าตนมีคุณค่า และ

การพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น มาสโลว์ ถือว่าการเรียงลำดับความต้องการนี้มีความสำคัญโดยมนุษย์จะมีความต้องการในระดับสูงๆได้ก็ต่อเมื่อความต้องการขั้นพื้นฐานได้รับการตอบสนองแล้ว

๒. ทฤษฎีการจูงใจการบำรุงรักษาของ Herzberg ได้กล่าวถึง ปัจจัยการจูงใจซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานด้านความพึงพอใจได้แก่โอกาสความสำเร็จการยอมรับความรับผิดชอบความเจริญก้าวหน้าและปัจจัยการบำรุงรักษาซึ่งเป็นตัวขัดขวางความพึงพอใจได้แก่นโยบายขององค์การสภาพการทำงานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

๓. ทฤษฎีแรงจูงใจของ McClelland ซึ่งแบ่งความต้องการของมนุษย์เป็น ๓ ประเภท คือ ความต้องการความสำเร็จ ความต้องการมีอำนาจ และความต้องการความสัมพันธ์โดยความต้องการความสำเร็จหรือที่เรียกว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นถ้าบุคคลใดมีสูงจะมีความปรารถนาที่จะทำสิ่งหนึ่งให้ลุล่วงไปด้วยดีและแข่งขันกันมาตรฐานอันดีเยี่ยม

๔. ทฤษฎีการคาดหวังของ Vroom ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงานของบุคคลจะประเมินความเป็นไปได้ของผลที่จะบังเกิดขึ้นแล้วจึงดำเนินการปฏิบัติที่ตนคาดหวังไว้ การจูงใจขึ้นอยู่กับ การคาดหวังของมนุษย์ต่อผลที่เกิดขึ้น ทฤษฎีการคาดหวังของ Vroom นี้ทำนายว่าบุคคลจะร่วมกิจกรรมที่เขาคาดหวังว่าจะได้รับรางวัลหรือสิ่งต่างๆที่เขาปรารถนา

๕. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วชิระ จันทาทออ่อน (๒๕๓๒) ศึกษาเรียนการพัฒนาารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อสร้างความเข้าใจในการอ่าน การเขียนสะกดคำ และความคงทนในการจำ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนบ้านสว่าง จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มทดลองมีความเข้าใจในการอ่าน การเขียน และความคงทนในการจำทั้งในด้านความเข้าใจในการอ่านและการเขียนสะกดคำสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ขนิษฐา แสงภักดี (๒๕๔๐) ได้ศึกษาการใช้แบบฝึกการพัฒนาการเขียนสรุปความจากบทร้อยกรองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนบ้านหม้อพัฒนากูล จังหวัดสระบุรี พบว่าคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จักรกฤษณ์ จันทะคุณ และคณะ (๒๕๔๗) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นทุกชุดมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

มีค่าเฉลี่ยคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญอยู่ที่ระดับ ๐.๖๐ – ๑.๐๐ และมีประสิทธิภาพเท่ากับ ๘๐.๕๕ / ๘๕.๖๕ เมื่อนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๓๐ คน พบว่าความสามารถด้านการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

เสวียง ผละผล (๒๕๔๕) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่เน้น การพัฒนาการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน โดยใช้บทเรียนและแผนการจัดการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้จากการทำแบบทดสอบท้ายวงจร โดยใช้บทเรียนและแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นพบว่า ในวงจรที่ ๑ วงจรที่ ๒ วงจรที่ ๓ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวม คือ ร้อยละ ๗๓.๔๒ ร้อยละ ๗๕.๘๗ และร้อยละ ๗๗.๐๑ สูงขึ้นตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ ๗๐ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีพัฒนาการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนเพิ่มขึ้น

ชูเกียรติ กาวรรณ (๒๕๕๐) ได้ทำวิจัยในชั้นเรียน เรื่องการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน ฝึกทักษะ การคิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ พบว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีความเหมาะสมสอดคล้องในระดับมาก และมีประสิทธิภาพเป็น ไปตามเกณฑ์ ๗๕/๗๕ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ ๒๖.๔๗ และผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ที่มีต่อหนังสือส่งเสริมการอ่าน ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ และการเขียนสื่อความ อยู่ในระดับความพึงพอใจระดับมาก

รัชนิกร ซาหมู (๒๕๕๑) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะภาษาไทยด้านการอ่าน คิด เขียน เชิงบูรณาการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ผลการศึกษาพบว่าผลการประเมินการพัฒนาทักษะการอ่าน คิด เขียน เชิงบูรณาการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ได้คะแนนเฉลี่ยโดยรวมร้อยละ ๖๖.๒๖ การกระจายของคะแนน ๔.๕๕ โดยมีนักเรียนทั้งหมด ได้คะแนนร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป ซึ่งไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดคือ นักเรียนร้อยละ ๗๐ ของนักเรียนทั้งหมดผ่านเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป ทั้งนี้เนื่องจาก ๑) นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ต่ำ ซึ่งพบได้จากการประเมินสภาพการอ่าน ก่อนการวิจัย และ ๒) กระบวนการวิจัยมีข้อจำกัดด้านเวลา ซึ่งจากการสังเกตผลการเรียนรู้ของนักเรียน

สิริรัตน์ อะโน (๒๕๕๓) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ผลการศึกษาพบว่าแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีประสิทธิภาพ ๘๕.๑๘ / ๘๔.๓๓ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ๘๐ / ๘๐ ค่าดัชนีประสิทธิผลของ แบบ

ฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เท่ากับ ๐.๗๒๗๐ แสดงว่าหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ ๗๒.๗๐ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่เรียนด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๖

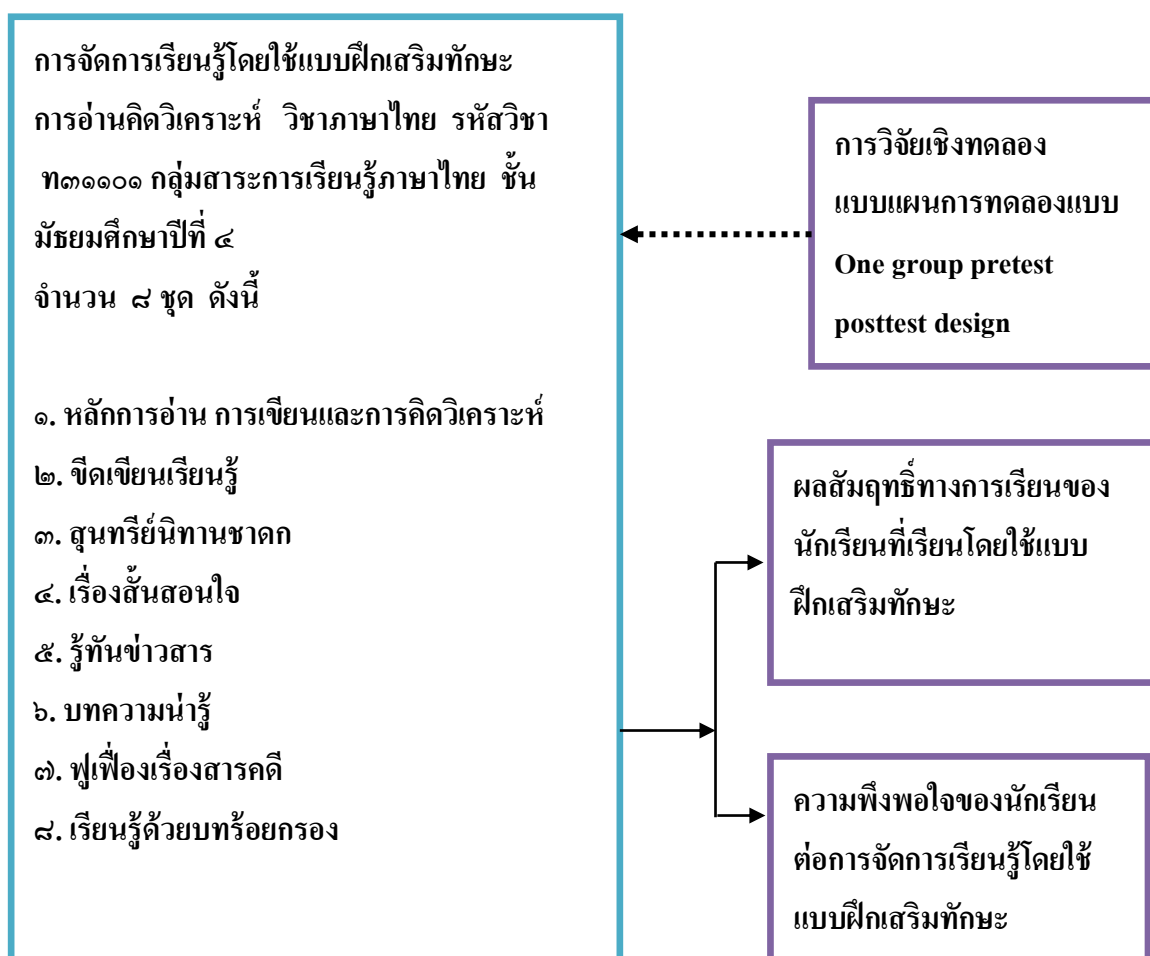
ธีรพิพัชร ทะนุพันธ์ (๒๕๕๔) ศึกษาผลการใช้ชุดการสอนแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ปราสาทบ้านเบญจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนทุ่งศรีอุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต ๒ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ชุดการสอนแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ปราสาทบ้านเบญจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ๘๐/๘๐ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียน โดยใช้ชุดการสอนแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ปราสาทบ้านเบญจ ก่อนเรียนสูงกว่าหลังเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน โดยใช้ ชุดการสอนแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ปราสาทบ้านเบญจอยู่ในระดับมาก

สมพร นามไพโร (๒๕๕๔) ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน และการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ PSQ5R ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ PSQ5R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ มีประสิทธิภาพเท่ากับ ๘๖.๘๗ / ๘๔.๔๗ ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ ๐.๗๖๘๒ แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน ร้อยละ ๗๖.๘๒ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอ่าน และคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ที่เรียน โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ PSQ5R มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๒

ไกรสร ศรีภูวงศ์ (๒๕๕๔) ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่าน คิด เขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่าน คิด และเขียน สูงขึ้นและ มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ความคิดเห็นของนักเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน คิด เขียน อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง

๑๐. กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษานี้ เป็นการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาตามรูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One group pretest posttest design โดยมีกรอบแนวคิดดังภาพที่ ๒

ภาพที่ ๒ กรอบแนวคิดในการศึกษา

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest Posttest Design ซึ่งมีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ให้มีประสิทธิภาพ ๘๐/๘๐ ศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ตามเกณฑ์ที่กำหนด เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ และเพื่อศึกษา ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการศึกษาในประเด็นต่างๆ ดังนี้

๑. กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา
๒. แบบแผนการศึกษา
๓. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
๔. การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ
๕. การเก็บรวบรวมข้อมูล
๖. การวิเคราะห์ข้อมูล
๗. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๑. กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา

กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๔ โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม ตำบลกุเวียง อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๕ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ จำนวน ๔๔ คน

๒. แบบแผนการศึกษา

การศึกษาค้างนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest Posttest Design โดยมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (มาเรียม นิลพันธุ์ , ๒๕๔๕) ซึ่งมีแบบแผนการศึกษา ดังตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ แสดงแบบแผนการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย	ทดสอบก่อนเรียน	แบบฝึกเสริมทักษะ	ทดสอบหลังเรียน
E	T ₁	X	T ₂

เมื่อ	E	แทน	กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา
	T ₁	แทน	การทดสอบก่อนเรียน (Pre test)
	X	แทน	การจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะ
	T ₂	แทน	การทดสอบหลังเรียน (Post test)

๓. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ประกอบด้วย

- ๓.๑ แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๘ ชุด ดังนี้
 - ๓.๑.๑ หลักการอ่าน การเขียนและการคิดวิเคราะห์
 - ๓.๑.๒ จิตเขียนเรียนรู้
 - ๓.๑.๓ สุนทรีย์นิทานชาดก
 - ๓.๑.๔ เรื่องสั้นสอนใจ
 - ๓.๑.๕ รู้ทันข่าวสาร
 - ๓.๑.๖ บทความน่ารู้
 - ๓.๑.๗ ฟุ่เฟื่องเรื่องสารคดี
 - ๓.๑.๘ เรียนรู้ด้วยบทร้อยกรอง

๓.๒ แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๘ แผนการเรียนรู้

๓.๓ แบบทดสอบย่อยท้ายแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก จำนวน ๘ ชุด

๓.๔ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๑ ฉบับ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก จำนวน ๒๐ ข้อ

๓.๕ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี ๕ ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, ๒๕๔๕) จำนวน ๑๐ ข้อ

๔. การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

๔.๑ แบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้

๔.๑.๑ ศึกษาหลักสูตรและวิเคราะห์เนื้อหา นำมาสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ และเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ขอบข่ายเนื้อหาที่เกี่ยวกับการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีการสอนและการวัดผลประเมินผล

๔.๑.๒ กำหนดขอบข่ายการนำเสนอเนื้อหาในแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นเรื่องจัดตามลำดับ กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน กำหนดรูปแบบในการนำเสนอเนื้อหาแบบฝึกเสริมทักษะ

๔.๑.๓ นำเนื้อหาที่ได้วิเคราะห์แล้วจัดทำเป็นแผน โครงสร้างการเรียนลำดับเนื้อหา แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ทำการตรวจสอบการใช้ภาษาในการเขียนยังไม่ถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validities) และจุดประสงค์การเรียนรู้ยังไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

และการใช้ภาษายังไม่ถูกต้องผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำข้อบกพร่องมาแก้ไข โดยได้เพิ่มจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและได้แก้ไขสำนวนภาษาให้ถูกต้องเหมาะสม แล้วนำไปใช้จริง

๔.๑.๔ พัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๔.๑.๕ ตรวจสอบแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ที่พัฒนาเสร็จเรียบร้อยแล้ว แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม ในแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ด้านเนื้อหา ด้านการสื่อการนำเสนอ พบว่า ควรเพิ่มเนื้อหาให้มากขึ้นในบางส่วน พร้อมกับยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจยิ่งขึ้นแล้วนำไปปรับปรุงตามคำแนะนำ

๔.๑.๖ นำแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียนและการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ทำการประเมินแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ตามแบบประเมิน ดังนี้

๔.๑.๖.๑ แบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ประเมินความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษา และการสรุป

๔.๑.๖.๒ แบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการนำเสนอ ประเมินด้านโครงสร้างเนื้อหา และด้านสื่อการนำเสนอแล้วนำฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ที่ได้แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๒ ด้าน ก่อนนำไปใช้ทดลอง ผู้เชี่ยวชาญได้แก่

๑. ดร. อภารัตน์ ราชพัฒน์ ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา
ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนาอ้อวิทยา อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

๒. นางอรพินท์ จิตรรัตน์พิพัฒน์ ตำแหน่งครู ชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น

๓. นางสุนิสา สำราญวงษ์ ตำแหน่งครู ชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น

๔.นางนงนุช ฐากุลธนศ ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียน
ภูเวียงวิทยาคม อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น

๕. ดร.นิภัฏชลา ลั่นเหลือ ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น

การประเมินคุณภาพแบบฝึกเสริมทักษะ โดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้
ปรับปรุงแบบประเมินตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating
Scale) และแบบปลายเปิดในส่วนท้ายของแบบประเมิน เพื่อถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
ต่างๆโดยกำหนดค่าคะแนนเป็น ๕ ระดับ ตามวิธี Likert โดยผู้ศึกษาค้นคว้าปรับปรุงจากแนวคิดของ
ไชยยศ เรืองสุวรรณ (๒๕๓๗) ดังนี้

ระดับการประเมินคุณภาพ	ระดับ
ดีมาก	๕
ดี	๔
ปานกลาง	๓
พอใช้	๒
ควรปรับปรุง	๑

ในการประเมินคุณภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน
และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ ๔ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ใช้เกณฑ์ในการยอมรับคุณภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ การ
อ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จะพิจารณาคำถามแต่ละข้อหาค่าเฉลี่ย ดังนี้ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ
,๒๕๓๗)

ค่าเฉลี่ย	หมายถึง	มีคุณภาพอยู่ในระดับ
๔.๕๐ – ๕.๐๐	หมายถึง	มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก
๓.๕๐ – ๔.๔๕	หมายถึง	มีคุณภาพอยู่ในระดับดี
๒.๕๐ – ๓.๔๕	หมายถึง	มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง
๑.๕๐ – ๒.๔๕	หมายถึง	มีคุณภาพควรปรับปรุง
๑.๐๐ – ๑.๔๕	หมายถึง	มีคุณภาพควรปรับปรุงอย่างยิ่ง

๔.๑.๗ นำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาคุณภาพของแบบฝึกเสริม
ทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระ การ

เรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยยึดหลักการว่า ค่าเฉลี่ยที่ยอมรับได้ คือ ตั้งแต่ ๓.๕๐ – ๕.๐๐ ซึ่งผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง ๕ ท่าน พบว่าค่าเฉลี่ยรวมคุณภาพของ แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เท่ากับ ๔.๕๓ นั้นย่อมแสดงว่าแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

๔.๑.๘ นำแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ที่ผ่าน การประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแล้วว่ามีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การสอนได้ ไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อประเมินหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ กับนักเรียนที่ไม่เคยเรียน เนื้อหานี้มาก่อน ในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ จำนวน ๔๔ คน คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๒ โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น แบ่งเป็นการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One to One Testing) จำนวน ๓ คน การทดลองแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Testing) จำนวน ๑๐ คนและการทดลองแบบกลุ่มใหญ่(Field Testing) จำนวน ๓๐ คน

๔.๑.๘.๑ การทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One to One Testing) นำแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๒ โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่นที่ไม่เคยเรียนเนื้อหานี้มาก่อนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูง ปานกลางและต่ำ จำนวน ๓ คนเพื่อหาประสิทธิภาพของ แบบฝึกเสริมทักษะโดยพิจารณาในเรื่องความยากง่ายในการใช้ ความสะดวกในการเข้าถึงแบบฝึกเสริมทักษะ ความเหมาะสมของกิจกรรม แล้วนำแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองกับกลุ่มเล็กต่อไป

๔.๑.๘.๒ การทดลองแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Testing) โดยนำแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๔ โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่นที่ไม่เคยเรียนเนื้อหานี้มาก่อนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูง ปานกลางและต่ำ จำนวน ๑๐ คนเพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียนและการคิดวิเคราะห์ โดยทำการทดสอบก่อนเรียนโดยใช้

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน ๒๐ ข้อ เวลา ๔๕ นาที ให้นักเรียนเรียนด้วย แบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๑๐๑๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๘ ชุด เป็นระยะเวลา ๑๖ ชั่วโมง ตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ หลังจากเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๑๐๑๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน ๒๐ ข้อ เวลา ๔๕ นาที วิเคราะห์ข้อมูลจากคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบท้ายแบบฝึกเสริมทักษะแต่ละเรื่อง เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๑๐๑๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข และดำเนินการทดลองกับกลุ่มใหญ่ต่อไป

๔.๑.๘.๑ การทดลองภาคสนาม (Field Testing) โดยนำแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๑๐๑๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๔ โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่นที่ไม่เคยเรียนเนื้อหาใหม่นี้มาก่อนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับ สูง ปานกลางและต่ำ จำนวน ๓๐ คน เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๑๐๑๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยทำการทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน ๒๐ ข้อ เวลา ๔๕ นาที ให้นักเรียนเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๑๐๑๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๘ ชุดเป็นระยะเวลา ๑๖ ชั่วโมง ตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ หลังจากเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๑๐๑๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน ๒๐ ข้อ เวลา ๔๕ นาที และให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่จัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๑๐๑๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ข้อมูลจากคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบท้ายแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๑๐๑๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ แต่และเรื่อง เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๑๐๑๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ วิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข และดำเนินการทดลองกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

๔.๑.๕ นำแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาต่อไป

๔.๒ แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๘ แผนการเรียนรู้ มีขั้นตอนการสร้างและหาประสิทธิภาพดังนี้

๔.๒.๑ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ ๓
- แนวคิดพื้นฐานของการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย
- หลักการและเทคนิคการสอนวิชาภาษาไทย
- การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๔.๒.๒ ศึกษาสาระและหน่วยการเรียนรู้ จากหนังสือการจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๔.๒.๓ วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาและเวลาเรียน แบ่งออกเป็น ๘ แผนการจัดการเรียนรู้ ดังแสดงในตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา เวลาเรียน ของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และ การคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

แผนการจัดการ จัดการ เรียนรู้ที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	เวลา เรียน (ชั่วโมง)
๑ หลักการ อ่าน การเขียน และ การคิด วิเคราะห์	๑.๑ บอกความหมายของหลักการอ่าน คิดวิเคราะห์ได้ ๑.๒ สรุปประเด็นความรู้จากการอ่าน ได้ ๑.๓ เขียนเชิงสร้างสรรค์จากการอ่านได้ ๑.๔ คิดวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น จากการอ่านได้ ๑.๕ สามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้ ๑.๖ สามารถนำความรู้ความเข้าใจไป ปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้	หลักการอ่านจับใจความ สำคัญ เป็นหลักและวิธีการ อ่านเพื่อเป็นแนวทางในการ ค้นหาสาระสำคัญหรือแก่น ของเรื่องจากงานเขียน ประเภทต่าง ๆ แล้วสรุป ใจความสำคัญมาคิดวิเคราะห์ และเขียน รวมถึงการแสดง ความคิดเห็นด้วยเหตุและผล อย่างมีวิจารณญาณ	๒
๒ ขีดเขียน เรียนรู้	๒.๑ สามารถบอกความหมายของ หลักการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ ๒.๒ สามารถสรุปประเด็นความรู้จาก การเขียนได้ ๒.๓ สามารถแสดงความคิดเห็นจากการ เขียนได้สามารถเขียนสรุปจากการเขียน ได้ ๒.๔ สามารถทำงานร่วมกับหมู่คณะได้ ๒.๕ สามารถนำความรู้ ความเข้าใจไป ปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้	หลักการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับ การเขียนแนะนำตนเอง	๒

ตารางที่ ๓ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา เวลาเรียน ของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์
 วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ (ต่อ)

แผนการ จัดการ เรียนรู้ที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	เวลา เรียน (ชั่วโมง)
๓ สุนทรีย์ นิทาน ชาดก	๓.๑ สามารถบอกความหมายและ ประเภทของนิทานได้ ๓.๒ สามารถวิเคราะห์เนื้อหาและตอบ คำถามจากการอ่านนิทานชาดกได้ ๓.๓ สามารถเขียนสรุปประเด็นความรู้ จากการอ่านนิทานชาดกได้ ๓.๔ สามารถแสดงความคิดเห็นจากการ อ่านนิทานชาดกได้ ๓.๕ สามารถทำงานร่วมกับหมู่คณะได้ ๓.๖ สามารถนำความรู้ ความเข้าใจไป ปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้	ความหมาย ความเป็นมาและ ประเภทของนิทาน	๒
๔ เรื่องสั้น สอนใจ	๔.๑ สามารถบอกความหมายและชนิด ของเรื่องสั้นได้ ๔.๒ สามารถวิเคราะห์เนื้อหาและตอบ คำถามจากการอ่านเรื่องสั้นได้ ๔.๓ สามารถเขียนสรุปประเด็นความรู้ จากการอ่านเรื่องสั้นได้ ๔.๔ สามารถแสดงความคิดเห็นจากการ อ่านเรื่องสั้นได้ ๔.๕ สามารถทำงานร่วมกับหมู่คณะได้ ๔.๖ สามารถนำความรู้ ความเข้าใจไป ปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้	ความหมายและชนิดของเรื่อง สั้น	๒

ตารางที่ ๓ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา เวลาเรียน ของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์
 วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ (ต่อ)

แผนการ จัดการ เรียนรู้ที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	เวลา เรียน (ชั่วโมง)
๕ รู้ทัน ข่าวสาร	๕.๑ สามารถบอกความหมาย องค์ประกอบและประเภทของข่าวได้ ๕.๒ สามารถวิเคราะห์เนื้อหาและตอบ คำถามจากการอ่านข่าวได้ ๕.๓ สามารถเขียนสรุปประเด็นความรู้ จากการอ่านข่าวได้ ๕.๔ สามารถแสดงความคิดเห็นจาก การอ่านข่าวได้ ๕.๕ สามารถทำงานร่วมกับหมู่คณะได้ ๕.๖ สามารถนำความรู้ ความเข้าใจไป ปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้	ความหมาย องค์ประกอบ และประเภทของข่าว	๒
๖ บทความ น่ารู้	๖.๑ สามารถบอกความหมายและ ประเภทของบทความได้ ๖.๒ สามารถวิเคราะห์เนื้อหาและตอบ คำถามจากการอ่านบทความได้ ๖.๓ สามารถเขียนสรุปประเด็นความรู้ จากการอ่านบทความได้ ๖.๔ สามารถแสดงความคิดเห็นจาก การอ่านบทความได้ ๖.๕ สามารถทำงานร่วมกับหมู่คณะได้ ๖.๖ สามารถนำความรู้ ความเข้าใจไป ปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้	ความหมายและประเภทของ บทความ	๒

ตารางที่ ๓ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา เวลาเรียน ของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์
 วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ (ต่อ)

แผนการจัดการ เรียนรู้ที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	เวลา เรียน (ชั่วโมง)
๓ ฟูเฟื่อง เรื่อง สารคดี	๓.๑ สามารถบอกความหมายและ ประเภทของสารคดีได้ ๓.๒ สามารถวิเคราะห์เนื้อหาและตอบ คำถามจากการอ่านสารคดีได้ ๓.๓ สามารถเขียนสรุปประเด็นความรู้ จากการอ่านสารคดีได้ ๓.๔ สามารถแสดงความคิดเห็นจากการ อ่านสารคดีได้ ๓.๕ สามารถทำงานร่วมกับหมู่คณะได้ ๓.๖ สามารถนำความรู้ ความเข้าใจไป ปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้	ความหมายและประเภทของ สารคดี หลักการอ่าน การเขียนเชิง สร้างสรรค์และการคิด วิเคราะห์ จากการอ่านสารคดี	๒
๔ เรียนรู้ ด้วยบท ร้อย กรอง	๔.๑ สามารถบอกความหมาย และความ เป็นมาของบทร้อยกรองได้ ๔.๒ สามารถวิเคราะห์เนื้อหาและตอบ คำถามจากการอ่านบทร้อยกรองได้ ๔.๓ สามารถเขียนสรุปประเด็นความรู้ จากการอ่านบทร้อยกรองได้ ๔.๔ สามารถแสดงความคิดเห็นจากการ อ่านบทร้อยกรองได้ ๔.๕ สามารถทำงานร่วมกับหมู่คณะได้ ๔.๖ สามารถนำความรู้ ความเข้าใจไป ปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้	ความหมาย และความเป็นมา ของบทร้อยกรอง	๒

๔.๒.๔ ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๘ แผนการเรียนรู้

๔.๒.๕ นำแผนการจัดการที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเหมาะสมและความถูกต้องของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนสื่อที่นำมาใช้

๔.๒.๖ ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมโดยรวมเท่ากับ ๔.๓๕ หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

๔.๒.๗ ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

๔.๓ แบบทดสอบท้ายแบบฝึกเสริมทักษะ

๔.๓.๑ แบบทดสอบท้ายแบบฝึกเสริมทักษะ การอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เป็นแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ ชนิดเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก ซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

๔.๓.๑.๑ วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ การอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๔.๓.๑.๒ สร้างข้อสอบเลือกตอบตามเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวน ๘ ชุด แต่ละชุดมีข้อคำถาม ชุดละ ๑๕ ข้อ ยกเว้นชุดที่ ๑ มี ๒๐ ข้อ

๔.๓.๑.๓ ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบทดสอบ จำนวน ๘ ชุด แต่ละชุดมีข้อคำถาม ชุดละ ๑๕ ข้อ ยกเว้นชุดที่ ๑ มี ๒๐ ข้อ

โดยพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อที่กำหนดไว้และพิจารณาให้คะแนนดังนี้

ให้ +๑ เห็นด้วยกับข้อคำถามที่วัดได้ตรงตามเนื้อหา

ให้ ๐ ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามที่วัดได้ตรงตามเนื้อหา

ให้ -๑ ไม่เห็นด้วยกับข้อคำถามที่วัดได้ไม่ตรงตามเนื้อหา

๔.๓.๑.๔ นำคะแนนการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ เลือกเฉพาะค่า IOC (Index of item Concurrence) ที่มีค่าตั้งแต่ .๖๐ ขึ้นไป คัดเลือกข้อสอบดังนี้ ๑) ค่า IOC ของแบบทดสอบท้ายแบบฝึกเสริมทักษะ ชุดที่ ๑ มีค่าตั้งแต่ ๐.๖๐ – ๑.๐๐๒) ค่า IOC ของแบบทดสอบท้ายแบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ ๒ มีค่าตั้งแต่ ๐.๖๐ – ๑.๐๐๓) ค่า IOC ของแบบทดสอบท้ายแบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ ๓

มีค่าตั้งแต่ ๐.๖๐ – ๑.๐๐๔) ค่า IOC ของแบบทดสอบท้ายแบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ ๔ มีค่า ๐.๖๐ – ๑.๐๐๕) ค่า IOC ของแบบทดสอบท้ายแบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ ๕ มีค่าตั้งแต่ ๐.๘๐ – ๑.๐๐๖) ค่า IOC ของแบบทดสอบแบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ ๖ มีค่า ๐.๖๐ – ๑.๐๐๗) ค่า IOC ของแบบทดสอบท้ายแบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ ๗ มีค่าตั้งแต่ ๐.๖๐ – ๑.๐๐ และ ๘) ค่า IOC ของแบบทดสอบท้ายแบบฝึกเสริมทักษะ ชุดที่ ๘ มีค่าตั้งแต่ ๐.๖๐ – ๑.๐๐

๔.๓.๑.๕ ผู้ศึกษาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยปรับภาษาในข้อคำถามให้ชัดเจน และตัวเลือกที่ผิดหรือถูกให้เห็นเด่นชัดมากยิ่งขึ้น

๔.๓.๑.๖ นำแบบทดสอบท้ายแบบฝึกเสริมทักษะแต่ละชุดมาปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียน (Try Out) ที่เคยเรียนมาแล้วในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ จำนวน ๓๐ คน เพื่อหาคุณภาพรายข้อในด้านความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก ผู้ศึกษาได้คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง ๐.๒๐ – ๐.๘๐ และค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ ๐.๒๐ ขึ้นไป ได้ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบท้ายแบบฝึกเสริมทักษะศึกษาได้ปรับปรุงทั้งข้อคำถามและตัวเลือกให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นและคัดเลือกแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้จำนวน ๘ ชุด แต่ละชุดมีข้อคำถาม ชุดละ ๑๐ ข้อ ยกเว้น ชุดที่ ๑ มีข้อคำถาม ๑๕ ข้อ ดังนี้ ชุดที่ ๑ ค่าความยากง่ายมีค่าตั้งแต่ ๐.๔๓ – ๐.๗๕ ค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ ๐.๓๕ – ๐.๘๕ ชุดที่ ๒ ค่าความยากง่ายมีค่าตั้งแต่ ๐.๒๘ – ๐.๖๔ ค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ ๐.๓๒ – ๐.๕๗ ชุดที่ ๓ ค่าความยากง่ายมีค่าตั้งแต่ ๐.๓๗ – ๐.๗๔ ค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ ๐.๔๐ – ๐.๕๖ ชุดที่ ๔ ค่าความยากง่ายมีค่าตั้งแต่ ๐.๓๗ – ๐.๗๗ ค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ ๐.๒๕ – ๐.๖๐ ชุดที่ ๕ ค่าความยากง่ายมีค่าตั้งแต่ ๐.๓๘ – ๐.๗๐ ค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ ๐.๓๕ – ๐.๖๑ ชุดที่ ๖ ค่าความยากง่ายมีค่าตั้งแต่ ๐.๔๘ – ๐.๗๐ ค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ ๐.๓๖ – ๐.๕๖ ชุดที่ ๗ ค่าความยากง่ายมีค่าตั้งแต่ ๐.๓๔ – ๐.๖๑ ค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ ๐.๔๖ – ๐.๖๕ และชุดที่ ๘ ค่าความยากง่ายมีค่าตั้งแต่ ๐.๔๑ – ๐.๗๓ ค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ ๐.๒๗ – ๐.๕๗ และคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ในแต่ละชุด โดยใช้วิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR – 20) (Kuder Richardson Method) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, ๒๕๔๐) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบท้ายแบบฝึกเสริมทักษะชุดที่ ๑ เท่ากับ ๐.๘๒ , ชุดที่ ๒ เท่ากับ ๐.๘๖ , ชุดที่ ๓ เท่ากับ ๐.๕๐ , ชุดที่ ๔ เท่ากับ ๐.๘๕ , ชุดที่ ๕ เท่ากับ ๐.๘๘ , ชุดที่ ๖ เท่ากับ ๐.๘๒ , ชุดที่ ๗ เท่ากับ ๐.๕๑ และชุดที่ ๘ เท่ากับ ๐.๘๓

๔.๓.๑.๗ นำแบบทดสอบท้ายแบบฝึกเสริมทักษะแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๑๑๑๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

แต่ละชุด ไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๔ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ จำนวน ๔๔ คนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาต่อไป

๔.๔ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

๔.๔.๑ การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบฝึกเสริมทักษะ การอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เป็นแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ ชนิดเลือกตอบ ๔ ตัวเลือก จำนวน ๒๐ ข้อ ซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

๔.๔.๑.๑ วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ในการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๔.๔.๑.๒ สร้างข้อสอบเลือกตอบตามเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวน ๔๐ ข้อ

๔.๔.๑.๓ ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของข้อสอบจำนวน ๔๐ ข้อ

โดยพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อที่กำหนดไว้และพิจารณาให้คะแนนดังนี้

ให้ +๑ เห็นด้วยกับข้อคำถามที่วัดได้ตรงตามเนื้อหา

ให้ ๐ ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามที่วัดได้ตรงตามเนื้อหา

ให้ -๑ ไม่เห็นด้วยกับข้อคำถามที่วัดได้ไม่ตรงตามเนื้อหา

๔.๔.๑.๔ นำคะแนนการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ เลือกเฉพาะค่า IOC (Index of item Concurrence) ที่มีค่าตั้งแต่ ๐.๖๐ ขึ้นไป พบว่าค่า IOC มีค่าตั้งแต่ ๐.๘๐ – ๑.๐๐ แล้วคัดเลือกได้ข้อสอบจำนวน ๒๐ ข้อ

๔.๔.๑.๕ ผู้ศึกษาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยปรับภาษาในข้อคำถามให้ชัดเจน และตัวเลือกที่ผิดหรือถูกให้เห็นเด่นชัดมากยิ่งขึ้น

๔.๔.๑.๖ นำแบบทดสอบที่คัดเลือกได้ จำนวน ๒๐ ข้อและปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียน (Try Out) ที่เคยเรียนมาแล้วในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๑ จำนวน ๓๐ คน เพื่อหาคุณภาพรายข้อ ในด้านความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก ผู้ศึกษาได้คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง ๐.๓๘ – ๐.๖๕ และค่าอำนาจจำแนกระหว่าง ๐.๔๒ – ๐.๗๔ ผู้ศึกษาได้ปรับปรุงทั้งข้อคำถามและตัวเลือกให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นและคัดเลือกแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้จำนวน ๒๐ ข้อ และคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธี

ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR – 20) (Kuder Richardson Method) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, ๒๕๕๐) ได้ค่าความเชื่อมั่น ๐.๕๐

๔.๔.๑.๗ นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปใช้กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๔ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ จำนวน ๔๔ คน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา

๔.๕ แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ จำนวน ๑๐ ข้อ

๔.๕.๑ ศึกษาเอกสารและงานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจและความคิดเห็นต่อการสอน นวัตกรรมการเรียนการสอน แบบฝึกเสริมทักษะ

๔.๕.๒ นิยามความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะ

๔.๕.๓ นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๒๐ ข้อ โดยแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต(Likert Scale)

๔.๕.๔ นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคุณลักษณะที่วัดรายข้อ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ ๑.๐๐ และคัดเลือกได้ข้อคำถามจำนวน ๑๐ ข้อ

๔.๕.๕ นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๒ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ จำนวน ๓๐ คนที่ผ่านการทดลองใช้การจัดการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะมาแล้ว

๔.๕.๖ นำข้อมูลไปวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ระหว่าง ๐.๔๒ – ๐.๖๕

คัดเลือกได้จำนวน ๑๐ ข้อ นำไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ได้ค่าเท่ากับ ๐.๘๕

๔.๕.๗ นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๑๐ ข้อ ไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๔ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ จำนวน ๔๔ คนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา

๕.การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๔ โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม ตำบลกุเวียง อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ จำนวน ๔๔ คน ตามลำดับ ดังนี้

๕.๑ ปฐมนิเทศ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๔ อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ จำนวน ๔๔ คนให้เข้าใจถึงจุดประสงค์ของรายวิชา เนื้อหา เกณฑ์การวัดและประเมินผล และขั้นตอนการเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๕.๒ ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน(ทดสอบก่อนเรียน T₁)

๕.๓ ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ จนครบ ๘ แผนการเรียนรู้ จำนวน ๑๖ ชั่วโมง

๕.๔ หลังจากเรียนเนื้อหาจบครบทุกเนื้อหาแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ทดสอบหลังเรียน T₂) และทำแบบสอบถามวัดความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๖. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

๖.๑ วิเคราะห์หาประสิทธิภาพแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยใช้ E_1/E_2 (บุญชม ศรีสะอาด, ๒๕๔๕)

๖.๒ วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index: EI) ของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ใช้วิธีของกูดแมน เฟลทเชอร์และชไนเดอร์ (เพชฌุกิจระการ, ๒๕๔๘)

๖.๓ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent-Sample (บุญชม ศรีสะอาด, ๒๕๔๕)

๖.๔ วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (บุญเชิดกัญญา โอนันตพงษ์, ๒๕๒๗)

๗. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๗.๑ สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

๗.๑.๑ วิเคราะห์ค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ หาค่า E_1/E_2 (บุญชม ศรีสะอาด, ๒๕๔๕)

$$E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนนักเรียนที่ได้ระหว่างเรียนทุกคน

A แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบท้ายแบบฝึกเสริมทักษะทุก

แบบฝึกเสริมทักษะรวมกัน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\sum X}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนนักเรียนที่ได้หลังเรียนทุกคน

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

๗.๑.๒ วิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยวิเคราะห์จากคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน เมื่อเทียบกับคะแนนเต็มตามวิธีของ กูดแมนและชไนเดอร์ (Goodman & Schnider) (เชนิญ กิจระการ, ๒๕๔๘)

ดัชนีประสิทธิผล = $\frac{\text{ผลรวมของคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{คะแนนเต็ม} \times \text{จำนวนนักเรียน}) - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$

๗.๑.๓ การหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์, ๒๕๒๗)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญเนื้อหา

๗.๑.๔ การหาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบโดยใช้สัดส่วนของคนตอบถูกในแต่ละข้อ (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์, ๒๕๒๗)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P คือค่าความยากง่ายของแบบทดสอบแต่ละข้อ

R คือจำนวนคนที่ทำข้อสอบนั้นถูก

N คือจำนวนคนที่ทำข้อสอบข้อนี้ทั้งหมด

๗.๑.๕ การหาค่าอำนาจจำแนกด้วยดัชนีบี (discrimination index B) ของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละข้อ โดยวิธีของเบรนนาน (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์, ๒๕๒๗)

$$B = \frac{U}{N_1} - \frac{L}{N_2}$$

เมื่อ B แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ (B-index)

U แทน จำนวนผู้ทำแบบทดสอบข้อนี้ถูกของกลุ่มที่ผ่านเกณฑ์

L แทน จำนวนผู้ทำแบบทดสอบข้อนี้ถูกของกลุ่มที่ไม่ผ่านเกณฑ์

N_1 แทน จำนวนผู้ที่สอบผ่านเกณฑ์

N_2 แทนจำนวนผู้ที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์

๗.๑.๖ การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total correlation) (บุญชม ศรีสะอาด, ๒๕๔๕)

$$\text{สูตร } r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ

กับคะแนนรวม

N แทน จำนวนนักเรียน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนรายข้อ

$\sum Y$ แทน ผลรวมของคะแนนรวมทุกข้อ

$\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนน

รวมทุกข้อของทุกคน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนรายข้อแต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum Y^2$ แทน ผลรวมของคะแนนรวมทุกข้อยกกำลังสอง

๗.๑.๗ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (Reliability) โดยใช้วิธีของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR - 20) (Kuder Richardson Method) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, ๒๕๔๐)

$$KR - 20 = \frac{K}{K - 1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right]$$

- เมื่อ K แทน จำนวนข้อสอบทั้งหมดของแบบทดสอบ
- S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนแบบทดสอบ
- p แทน สัดส่วนของผู้ทำข้อสอบถูกในข้อหนึ่งๆ
- q แทน สัดส่วนของผู้ทำข้อสอบผิดในข้อหนึ่งๆเท่ากับ $1 - p$

๓.๑.๘ การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามความพึงพอใจทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) คำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, ๒๕๔๕)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right)$$

- เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
- K แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
- $\sum s^2_i$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
- s^2_i แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

๓.๒ สถิติพื้นฐาน

๓.๒.๑ ร้อยละ (Percent) โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์, ๒๕๒๗)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

- เมื่อ P แทน ร้อยละ
- f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
- n แทน จำนวนคนทั้งหมด

๓.๒.๒ ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (บุญเชิดภิญโญนนตพงษ์, ๒๕๒๗)

$$\text{สูตร } \bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

- เมื่อ \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย
- $\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
- N แทน จำนวนคนทั้งหมด

๓.๒.๓ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์, ๒๕๒๗)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนเฉลี่ย

N แทน จำนวนคนทั้งหมด

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนน

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละค่ายกกำลังสอง

๓.๓ สถิติทดสอบสมมุติฐาน

เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยใช้ค่าที (t – test แบบ Dependent samples) ตามสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, ๒๕๔๕)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

D แทน ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

\sum แทน ผลรวม

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาคั้งนี้มีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ให้มีประสิทธิภาพ ๘๐/๘๐ ศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ตามเกณฑ์ที่กำหนด เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ผู้ศึกษาได้เสนอผลการศึกษาตามลำดับดังต่อไปนี้

๑. ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๒. ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: E.I) ของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๓. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๔. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๑. ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

การหาประสิทธิภาพแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ผู้ศึกษา ได้นำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ คือ ทดลองกับกลุ่มเดี่ยว ทดลองกับกลุ่มเล็ก และทดลองกับกลุ่มใหญ่ แล้วนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ผลการทดลองมีดังนี้

๑.๑ ชั้นทดลองใช้แบบหนึ่งต่อหนึ่ง

ผู้ศึกษาได้นำแบบฝึกเสริมทักษะไปทดลองใช้กับกลุ่มเดียว เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ รายละเอียด ดังตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔ แสดงประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จากการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง

รายการทดสอบ	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ	ประสิทธิภาพ (E ₁ / E ₂)
ระหว่างเรียน	๓	๘๕	๖๖.๖๖	๗๘.๔๓	๗๘.๔๓/๗๓.๓๓
หลังเรียน	๓	๒๐	๑๔.๖๗	๗๓.๓๓	

จากตารางที่ ๔ พบว่าประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จากการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่งค่า E_1/E_2 เท่ากับ ๗๘.๔๓/๗๓.๓๓ แสดงว่าคะแนนจากแบบทดสอบย่อยคิดเป็นร้อยละ ๗๘.๔๓ ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์คิดเป็น ร้อยละ ๗๓.๓๓ ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๒๕$ และ S.D. = ๐.๔๘) ในชั้นทดลองแบบรายบุคคลหนึ่งต่อหนึ่งนี้ แสดงว่าแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ยังไม่ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

๑.๒ ชั้นทดลองใช้กับกลุ่มเล็ก

ศึกษาได้นำแบบฝึกเสริมทักษะไปทดลองใช้กับกลุ่มเล็ก เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ รายละเอียด ดังตารางที่ ๕

ตารางที่ ๕ แสดงประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จากการทดลองกับกลุ่มเล็ก

รายการทดสอบ	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ	ประสิทธิภาพ (E ₁ / E ₂)
ระหว่างเรียน	๑๐	๘๕	๖๘.๑๐	๘๐.๑๑	๘๐.๑๑/๗๕.๕๐
หลังเรียน	๑๐	๒๐	๑๕.๑๐	๗๕.๕๐	

จากตารางที่ ๕ พบว่าประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จากการทดลองกับกลุ่มเล็ก ค่า E₁/E₂ มีค่าเท่ากับ ๘๐.๑๑/๗๕.๕๐ แสดงว่าคะแนนจากแบบทดสอบย่อยคิดเป็น ร้อยละ ๘๐.๑๑ ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดเพียงเล็กน้อย และคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์คิดเป็น ร้อยละ ๗๕.๕๐ ต่ำกว่าเกณฑ์เพียงเล็กน้อย และ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ อยู่ในระดับมีความพึงพอใจมาก ($\bar{X} = ๔.๔๕$ และ S.D. = ๐.๔๐) ในชั้นทดลองใช้กับกลุ่มเล็ก แสดงว่าแบบฝึกเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มีประสิทธิภาพดีขึ้นแต่ยังไม่ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และจากการสัมภาษณ์นักเรียนพบว่า แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มีการพิมพ์สื่อความหมายผิดทำให้นักเรียนเข้าใจผิด ในการหาคำตอบ

๑.๓ ชั้นทดลองใช้กับกลุ่มใหญ่

ศึกษาได้นำแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ไปทดลองใช้กับกลุ่มใหญ่เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ รายละเอียด ดังตารางที่ ๖

ตารางที่ ๖ แสดงประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จากการทดลองกับกลุ่มใหญ่

รายการทดสอบ	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ	ประสิทธิภาพ (E ₁ / E ₂)
ระหว่างเรียน	๓๐	๘๕	๓๕.๕๓	๘๕.๓๓	๘๕.๓๓/๘๑.๑๖
หลังเรียน	๓๐	๒๐	๑๖.๒๓	๘๑.๑๖	

จากตารางที่ ๖ พบว่าประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จากการทดลองกับกลุ่มใหญ่ค่า E₁/E₂ มีค่าเท่ากับ ๘๕.๓๓/๘๑.๑๖ และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๔$ และ S.D. = ๐.๕๘) แสดงว่าคะแนนทดสอบย่อยระหว่างเรียนคิดเป็นร้อยละ ๘๕.๓๓ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๑๖ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ในการทดลองกลุ่มใหญ่แสดงว่าแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ๘๐/๘๐

๑.๔ ชั้นทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

ผู้ศึกษานำแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ที่ได้ปรับปรุงและพัฒนาใช้กับกลุ่มเป้าหมาย คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๔ โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ จำนวน ๔๔ คน ปรากฏผล ดังตารางที่ ๗

ตารางที่ ๗ แสดงประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จากการทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย

รายการทดสอบ	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ	ประสิทธิภาพ (E ₁ / E ₂)
ระหว่างเรียน	๔๔	๘๕	๖๕.๖๕	๘๑.๕๔	๘๑.๕๔/๘๔.๘๕
หลังเรียน	๔๔	๒๐	๑๖.๕๗	๘๔.๘๕	

จากตารางที่ ๗ พบว่า คะแนนของนักเรียนทั้งหมดจากการทำแบบทดสอบย่อยทั้ง ๘ ชุด มีค่าเฉลี่ย ๖๕.๖๕ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๘๕ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๕๔ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๑๖.๕๗ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๘๕ ดังนั้น แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มีประสิทธิภาพ ๘๑.๕๔/๘๔.๘๕ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ที่ตั้งไว้

๒. ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ปรากฏผลดังตารางที่ ๘

ตารางที่ ๘ แสดงค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	ผลรวมคะแนน		ค่าดัชนีประสิทธิผล
		คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	
๔๔	๒๐	๔๓๘	๓๔๓	๐.๗๐

จากตารางที่ ๘ แสดงให้เห็นว่าค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มีค่าเท่ากับ ๐.๗๐ แสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนคิดเป็น ร้อยละ ๗๐.๐๐

๓. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนสอบก่อนเรียน และหลังเรียนของกลุ่มเป้าหมายโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ปรากฏผลดังตารางที่ ๙

ตารางที่ ๙ แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

คะแนน	จำนวน	คะแนนเฉลี่ย	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนเรียน	๔๔	๕.๕๖	๓๐๕	๒๒๘๕	๒๘.๐๑**
หลังเรียน	๔๔	๑๗.๐๐			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากตารางที่ ๙ แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน เท่ากับ ๕.๕๖ และมีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เท่ากับ ๑๗.๐๐ ซึ่งเมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทางสถิติพบว่า คะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ (ตาราง เท่ากับ ๒.๗๐) โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน

๔. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ ๑๐

ตารางที่ ๑๐ แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงมาตรฐานเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

รายการ	ความพึงพอใจ		แปลผล
	\bar{X}	S.D.	
๑. เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	๔.๔๘	๐.๔๘	มาก
๒. เนื้อหาในแบบฝึกเสริมทักษะเหมาะสมกับระดับการเรียนรู้ของนักเรียน	๔.๕๒	๐.๕๘	มากที่สุด
๓. มีลำดับขั้นตอนในการนำเสนอเนื้อหาอย่างต่อเนื่อง	๔.๕๖	๐.๕๖	มากที่สุด
๔. เนื้อหา มีความสมบูรณ์ชัดเจนเข้าใจง่าย	๔.๖๑	๐.๖๗	มากที่สุด
๕. มีการจัดขนาดและสีตัวอักษรที่ใช้ในการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม	๔.๕๘	๐.๕๔	มากที่สุด
๖. มีการจัดวางข้อความได้อย่างเหมาะสมในแต่ละหน้า	๔.๕๓	๐.๖๒	มากที่สุด
๗. หัวข้อสำคัญและเนื้อหาจัดได้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย	๔.๕๒	๐.๕๒	มากที่สุด
๘. การจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหามากขึ้นและสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง	๔.๖๑	๐.๕๐	มากที่สุด

ตารางที่ ๑๐ แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงมาตรฐานเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ (ต่อ)

รายการ	ความพึงพอใจ		แปลผล
	\bar{X}	S.D.	
๕. การจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากยิ่งขึ้น	๔.๖๕	๐.๖๐	มากที่สุด
๑๐. นักเรียนสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้จากการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง	๔.๖๘	๐.๕๔	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	๔.๕๗	๐.๕๖	มากที่สุด

จากตารางที่ ๑๐ พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๗$ และ S.D. = ๐.๕๖) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูง ไปหาค่าดังนี้ ข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือข้อที่ ๑๐ นักเรียนสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้จากการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง ($\bar{X} = ๔.๖๘$ และ S.D. = ๐.๕๔) รองลงมาคือข้อที่ ๕ การจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = ๔.๖๕$ และ S.D. = ๐.๖๐) และข้อที่ ๘ การจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหามากขึ้นและสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = ๔.๖๓$ และ S.D. = ๐.๕๐) ส่วนข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจน้อยกว่าทุกข้อคือ ข้อที่ ๑ เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้ ($\bar{X} = ๔.๔๘$ และ S.D. = ๐.๔๘)

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ให้มีประสิทธิภาพ ๘๐/๘๐ ศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ตามเกณฑ์ที่กำหนด เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ผู้ศึกษาได้สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับดังต่อไปนี้

๑. สรุปผล

๒. อภิปรายผล

๓. ข้อเสนอแนะ

๑. สรุปผล

จากการศึกษาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ สามารถสรุปผลการศึกษา ดังนี้

๑.๑ ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ที่ผู้ศึกษาได้พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ ๘๑.๕๔/๘๔.๘๕ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ที่ตั้งไว้

๑.๒ ค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มีค่าเท่ากับ ๐.๗๐ แสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนคิดเป็นร้อยละ ๗๐.๐๐

๑.๓ ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ พบว่าจะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน เท่ากับ ๕.๕๖ และมีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

หลังการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ ๑๗.๐๐ ซึ่งเมื่อทดสอบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยทางสถิติพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ โดยคะแนนเฉลี่ย หลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ย ก่อนเรียน

๑.๔ ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๗$ และ $S.D. = ๐.๕๖$)

๒. อภิปรายผล

จากการศึกษาการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มีประเด็นที่น่าสนใจที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

๒.๑ ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ที่ผู้ศึกษาได้พัฒนาขึ้นมี ๘๑.๕๔/๘๔.๘๕ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ที่ตั้งไว้หมายความว่า แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์นี้ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ระหว่างเรียนเฉลี่ยร้อยละ ๘๑.๕๔ ถือเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ และทำให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้หลังเรียนเฉลี่ย ๘๔.๘๕ ถือเป็นประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (เผชิญ กิจระการ , ๒๕๔๘) เป็นไปตามที่กำหนด ซึ่งผลการศึกษารายงาน ๘๐ ตัวแรก (E₁) คือผู้เรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบย่อยท้ายแบบฝึก เสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๘๑.๕๔ ถือว่าเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ ส่วน ๘๐ ตัวหลัง (E₂) คือ ผู้เรียนทั้งหมดทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ ๘๔.๘๕ ถือเป็นประสิทธิภาพของผลลัพธ์ แสดงว่า แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ๘๐/๘๐ ที่กำหนดไว้ซึ่งผลการศึกษาคัดคล้องกับ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (๒๕๔๐) กล่าวว่าเมื่อสร้างแบบฝึกเสริมทักษะเสร็จแล้วจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องไปทดสอบหาประสิทธิภาพเพื่อ เป็นหลักประกันว่าแบบฝึกนั้นมีประสิทธิภาพในการนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ จักรกฤษณ์ จันทะคุณ และคณะ (๒๕๔๗) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นทุกชุดมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญอยู่ที่ระดับ ๐.๖๐ – ๑.๐๐ และมีประสิทธิภาพเท่ากับ ๘๐.๕๕ / ๘๕.๖๕ และ ชูเกียรติ กาวรรณ (๒๕๕๐) ได้ทำ

วิจัยในชั้นเรียน เรื่องการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ พบว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีความเหมาะสมสอดคล้องในระดับมาก และมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ ๗๕/๗๕ อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริรัตน์ อะโน (๒๕๕๓) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ผลการศึกษาพบว่าแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีประสิทธิภาพ ๘๕.๑๘ / ๘๔.๓๓ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ๘๐ / ๘๐ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพร นามไพโร (๒๕๕๔) ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน และการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ PSQR ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ PSQR ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ มีประสิทธิภาพเท่ากับ ๘๖.๘๗ / ๘๔.๔๗

๒.๒ ค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๓๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มีค่าเท่ากับ ๐.๗๐ แสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนคิดเป็นร้อยละ ๗๐.๐๐ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนได้เรียนรู้ผ่านแบบฝึกเสริมทักษะ ซึ่งสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในเวลา ที่เหมาะสม และมีความพร้อมที่จะศึกษา รวมถึงการสร้างและพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะ ผู้ศึกษาได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบและผ่านการทดลอง ๓ กลุ่ม จึงให้ได้แบบฝึกเสริมทักษะที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อพัฒนาการในการเรียนรู้ของนักเรียนมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ของ Hovland (๑๙๖๑) ที่กล่าวไว้ว่าในการหาประสิทธิภาพของสื่อโดยการคำนวณหาค่าดัชนีประสิทธิผล ซึ่งค่าที่คำนวณได้จะเป็นทศนิยม ซึ่งค่าทศนิยมที่ได้ถ้ามีค่าใกล้ ๑ มากเท่าใด แสดงว่าสื่อนั้นมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพร นามไพโร (๒๕๕๔) ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน และการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ PSQR ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ PSQR ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ ๐.๗๖๘๒ แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน ร้อยละ ๗๖.๘๒ เช่นเดียวกับ สิริรัตน์ อะโน (๒๕๕๓) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้แบบฝึกการอ่าน จับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ผลการศึกษาพบว่าแบบฝึกเสริมทักษะ การอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เท่ากับ

๐.๗๒๒๐ แสดงว่าหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน ร้อยละ ๗๒.๒๐

๒.๓ ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ พบว่าคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน เท่ากับ ๕.๕๖ และมีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้เท่ากับ ๑๗.๐๐ ซึ่งเมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทางสถิติ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริรัตน์ อะโน (๒๕๕๓) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่เรียนด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ และยังสอดคล้องกับ ชีร์พีพัชร์ ทะนุพันธ์ (๒๕๕๔) ศึกษาผลการใช้ชุดการสอนแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ปราสาทบ้านเบญจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนทุ่งศรีอุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต ๒ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ปราสาทบ้านเบญจ ก่อนเรียนสูงกว่าหลังเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เช่นเดียวกับสมพร นามไพร (๒๕๕๔) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน และการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ PSQR ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอ่าน และคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .๐๕ อีกทั้งยังสอดคล้องกับ ไกรสร ศรีภูวงศ์ (๒๕๕๔) ศึกษาการจัดกิจกรรม การเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่าน คิด เขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่าน คิด และเขียน สูงขึ้นและมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .๐๕

๒.๔ ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะ การอ่านคิดวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๑๐๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๗$ และ S.D. = ๐.๕๖) ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไกรสร ศรีภูวงศ์ (๒๕๕๔) ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการอ่าน คิด เขียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมี ความคิดเห็นจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน คิด เขียน อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ สมพร นามไพร (๒๕๕๔) ศึกษาการพัฒนาความสามารถ ด้านการอ่าน และการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ PSQ5R ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ที่เรียนโดยใช้รูปแบบ การเรียนรู้ภาษาไทยแบบ PSQ5R มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๒ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วีร์พิพัทธ์ ทะนุพันธ์ (๒๕๕๔) ศึกษาผลการใช้ชุดการสอนแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ปราสาทบ้านเบญจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนทุ่งศรีอุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต ๒ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ปราสาทบ้านเบญจอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ สิรรัตน์ อะโน (๒๕๕๓) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๖

๓. ข้อเสนอแนะ

๓.๑ ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

๓.๑.๑ ผู้ศึกษาต้องทำการปฐมนิเทศนักเรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ เพื่อให้สามารถปฏิบัติถูกต้องและไม่เกิดปัญหา

๓.๑.๒ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะประกอบด้วยขั้นตอนและกิจกรรมที่หลากหลาย อาจต้องใช้เวลาในการจัดกิจกรรมนานกว่าที่กำหนดไว้ดังนั้นควรปรับเวลาให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม

๓.๑.๓ ควรมีการสร้างบรรยากาศ เสริมแรงทางบวกที่ให้อีกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

๓.๑.๔ ควรมีการแจ้งผลการทดสอบท้ายแบบฝึกเสริมทักษะเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับให้นักเรียนทราบผลการทำงานของตนเองซึ่งจะช่วยให้ให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและสนใจเรียนมากขึ้น

๓.๒ ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

๓.๒.๑ ควรศึกษาผลการประเมินทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ควบคู่ไปกับความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ ในการเรียนด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย เช่น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หรือ คั่นคว่าจากเว็บไซต์ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

๓.๒.๒ ควรนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ มาใช้จัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทยสาระการเรียนรู้อื่น ๆ โดยเลือกรื่องที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

๓.๒.๓ ควรศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้เนื้อหาที่หลากหลาย ไม่มีรูปภาพประกอบ หรือเนื้อหาในการอ่าน การเขียนและการคิดวิเคราะห์ที่ยากและซับซ้อนขึ้น เพื่อให้ นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ที่หลากหลายและสูงขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๔๔). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒. กรุงเทพฯ: [ม.ป.พ.].
- _____.(๒๕๔๔). คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: [ม.พ.ม.].
- _____. (๒๕๕๔). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____.(๒๕๔๖). การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ:คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรณีการ์ พวงเกษม. (๒๕๓๕). ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๔๔). สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: [ม.ป.พ.].
- _____.(๒๕๔๔). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔. กรุงเทพฯ: [ม.ป.พ.].
- _____.(๒๕๔๖).การจัดการสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: [ม.ป.พ.].
- _____.(๒๕๔๘). การวัดและประเมินผลอิงมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____.(๒๕๔๘). การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๘. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____.(๒๕๕๑).หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช๒๕๕๑. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (๒๕๕๒). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช๒๕๕๑.พิมพ์ครั้งที่๑. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กิตติคุณ รัตนเดชกำจาย. (๒๕๔๒). การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีกับการปฏิบัติ : ความคาดหวังกับความจริง. วารสารวิชาการสารสนเทศ. ๑(๕) : ๒-๗ ; กันยายน.
- กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. (๒๕๕๕). หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. ขอนแก่น : โรงเรียนภูเวียงวิทยาคม.
- ก่อ สวัสดิ์พานิชย์. (๒๕๓๕). แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนากระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ :

กระทรวงศึกษาธิการ.

กาญจนา นาคสกุล.(๒๕๕๕).เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการด้านการสอนภาษาไทย
ครั้งที่ ๑ ประจำปี ๒๕๕๕.คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

กาญจน์ เรืองมนตรี. (๒๕๔๓). เอกสารประกอบการบรรยายในชั้นเรียน. มหาสารคาม : ภาควิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ไกรสร ศรีภูวงศ์. (๒๕๕๔). ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
และ

ทักษะการอ่าน คิด เขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖.

วิทยานิพนธ์

ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ขนิษฐา แสงภักดี. (๒๕๔๐). การใช้แบบฝึกการพัฒนาการเขียนสรุปความจากบทร้อยกรองของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิต

วิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จรัสศรี มากสวัสดิ์. (๒๕๔๗). ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการอ่านออกเสียงควบกล้ำ ร ล
ว.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

จักรกฤษณ์ จันทะคุณ และคณะ. (๒๕๔๗).การพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน คิดวิเคราะห์
และการเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕.วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ฉลองชัย สุรวัฒนสมบูรณ์.(๒๕๒๘). การเลือกใช้สื่อการสอน.กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (๒๕๔๖). การอ่านและการสร้างความสามารถในการอ่าน. วารสาร
สารสนเทศ. ๔(๑) : ๑-๑๖ ; มกราคม – มิถุนายน.

ชรีณี เดชจินดา. (๒๕๓๕). ความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อศูนย์กำจัดกากอุตสาหกรรมแขวง
แสนคำ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตร
มหาบัณฑิต

สาขาสังแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

ชวน เพชรแก้ว. (๒๕๒๘). การใช้ภาษา. สงขลา : มงคลการพิมพ์.

ชวาล แพร์ตกุล. (๒๕๔๖). เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ชูเกียรติ กาวรรณ .(๒๕๕๐). **วิจัยในชั้นเรียน เรื่องการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านฝึกทักษะการ
คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖.คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.**

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (๒๕๓๓). **เทคโนโลยีการศึกษา ทฤษฎีและการวิจัย. กรุงเทพฯ :
โอเดียน
สโตร์.**

_____. (๒๕๕๓). **ทฤษฎีและวิจัยเทคโนโลยีทางการศึกษา.กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนา
พานิช.**

ชัยงค์ พรหมวงศ์. (๒๕๒๑). **นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช.**

_____. (๒๕๒๕). **สื่อการสอนกับประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษา.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพฯ : สามเจริญพานิชย์.**

_____.(๒๕๓๗). **การประเมินสื่อประสม เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับมัธยมศึกษา.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพฯ : สามเจริญพานิชย์.**

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (๒๕๕๒). **๘๐ นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.
กรุงเทพฯ :**

บริษัท แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตเออเรชั่น.

คนยา วงศ์ระชัย.(๒๕๔๒). **การอ่านเพื่อชีวิต. พิษณุโลก : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.**

ดิเรก ฤกษ์ห่วย. (2528). **การนำการเปลี่ยนแปลง : เน้นกระบวนการแพร่กระจาย
นวัตกรรม.**

กรุงเทพฯ : โครงการตำราพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ถนอมวงษ์ ล้ำยอดมรรคผล.(๒๕๓๘). **อ่านให้เก่ง. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพฯ : กระดาษสา.**

ถวัลย์ มาศจรัส. (๒๕๔๖). **นวัตกรรมการศึกษาชุดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อ
พัฒนาผู้เรียนและการจัดทำผลงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ๒๑ เซ็นจูรี่ .**

ถาวร เทียงแก้ว. (๒๕๔๓). **การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่าน
ควบคู่โดยใช้แบบฝึกทักษะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔. การศึกษา
ค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.**

ทิสนา แจมมณี และคณะ. (๒๕๔๐). **การคิดและการสอนเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิด.**

- กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกามนตรี.
 ทิศนา แวมมณี.(๒๕๔๕).ศาสตร์การสอน:องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
 ประสิทธิภาพ.กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 _____.(๒๕๔๗).ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้
 ที่มีประสิทธิภาพ.พิมพ์ครั้งที่ ๓.กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 _____.(๒๕๔๘).ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้
 ที่มีประสิทธิภาพ.พิมพ์ครั้งที่ ๔.กรุงเทพฯ : บริษัทด้านสุทธาการพิมพ์จำกัด.
 ทศนีย์ ศุภเมธี.(๒๕๔๒). การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏธนบุรี.
 ธีร์พิพัชร์ ทะนุพันธ์.(๒๕๕๔). การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องโคลงพระ
 ราชนกด้วยภาพยนตร์ เรื่องพระสุริโยทัย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
 โรงเรียนทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
 นฤมล ศิระวงษ์. (๒๕๔๘).การพัฒนารูปแบบบทเรียนออนไลน์ วิชาการเขียนหนังสือเพื่อการพิมพ์
 ในระดับอุดมศึกษา.ปริญญาานิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต.กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
 นพดล จันท์เพ็ญ.(๒๕๔๒). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : เลิฟแอนด์ลิฟเพรส.
 นวลจันทร์ มัครินทร์.(๒๕๔๕). การพัฒนาทักษะการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับ
 นักเรียน ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒) โดยกิจกรรม.วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
 นิคม ศิลาสูงเนิน. (๒๕๑๘).การสอนภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาความคิด
 สร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต
 สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
 นิภา ชวนะพานิช.(๒๕๑๘). การสร้างแบบฝึกทักษะเรื่องสระเสียงยาวสำหรับชั้นประถมศึกษา
 ตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 นิภาลัยณีย์ ขอดยิ่ง. (๒๕๑๕). แบบฝึกเสริมทักษะกิจกรรมขั้นตอนที่ ๕ ที่มีประสิทธิภาพ
 ประกอบการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เรื่องฉันรัก
 ต้นไม้.
 วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม.
 นันทิยา ดันศรีเจริญ.(๒๕๔๖).เส้นทางสู่นักอ่าน.บทความสานปฏิรูป:(กุมภาพันธ์ – มีนาคม) :
 ๒๖ – ๒๕.

ปัญญา เกียรติจรุงพันธ์. (๒๕๔๘). **สอนภาษาไทยอย่างไรให้คิดเป็น**. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บุญชม ศรีสะอาด.(๒๕๓๓). การประเมินผลสื่อการสอน. **จุดสาร คพศ.สพข.** ๑(๑๔): ๒๓-๒๕. _____.(๒๕๔๕). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

_____.(๒๕๔๖). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (๒๕๒๗). **การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ :แนวคิดและวิธีการ**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

บังอร แก่นจันทร์. (๒๕๔๔). **การสร้างหนังสือและแบบฝึกทักษะประกอบการเรียนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเรื่องที่ยาวานพนมรุ้ง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บังอร ประทุมเทา. (๒๕๔๖). **ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนคาทอลิกสิงห์มณฑล**

อุบลราชธานี. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ปัญญา เกียรติจรุงพันธ์. (๒๕๔๘). **สอนภาษาไทยอย่างไรให้คิดเป็น**. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

บันลือ พุกกะวัน. (๒๕๓๐). **อุปเทศการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา แนวบูรณาการทางการ**

สอน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

_____. (๒๕๓๔). **มิติใหม่ในการสอนอ่าน**. การอ่าน กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

_____. (๒๕๔๕). **แนวพัฒนาการอ่านเร็ว คิดเป็น**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ประทีป วาทิกทินกร. (๒๕๔๒). **ลักษณะและการใช้ภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ ๕ . กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ประทุม หนูมา. (๒๕๔๑). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเขียนสะกดคำควบกล้ำ ร ล ว**

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ที่ได้รับการสอนโดยใช้หลักการเรียนเพื่อรู้แจ้ง.

วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .

ประทุม สระทองยอด. (๒๕๔๗). **ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน**

เมตตาวิทยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

ประพนธ์ เรืองณรงค์. (๒๕๔๕). ชุดปฏิบัติการเรียนรู้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยช่วงชั้นที่ ๑ (ป.๑-๓). กรุงเทพฯ : ประสานมิตร.

ประสพ มาธฤทธิ. (๒๕๔๓). ความพึงพอใจของข้าราชการครูสายผู้บริหารโรงเรียนและสายผู้ปฏิบัติการสอนที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ประสิทธิ์ เดชครอง. (๒๕๓๘). การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะวิชาภาษาไทยเรื่องตัวสะกดมาตราแม่กน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (๒๕๓๕). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: สหมิตรออฟเซต.

ปรัชญนันท์ นิลสุข. (๒๕๔๖). รูปแบบของสื่อการเรียนการสอน. วารสารวิทยบริการ. ๕(๓) : (ก.ย. - ธ.ค. ๒๕๔๖).

เพ็ญ กิจระการ. (๒๕๔๘). ดัชนีประสิทธิผล. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เพ็ญ กิจระการ และสมนึก กัททิยธานี. (๒๕๔๕). ดัชนีประสิทธิผล. วารสารการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ๗(๑): ๓๑-๓๖ ; กรกฎาคม.

พนมวัน วรรณชัย. (๒๕๔๒). การสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พนิตนันท์ บุญพามี. (๒๕๔๒). เทคนิคการอ่านเบื้องต้นสำหรับบรรณารักษ์. นครราชสีมา : สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.

พลสันห์ โพธิ์ศรีทอง. (๒๕๔๑). การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในสถาบันราชภัฏ. เอกสารโรเนียว สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.

_____. (๒๕๔๒). ครูจะปฏิรูปการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้สำเร็จได้อย่างไร. วารสารข้าราชการครู. ๑๕(๓): ๑๐-๑๗; กุมภาพันธ์ - มีนาคม.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (๒๕๔๐). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

_____. (๒๕๔๓). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- พิทักษ์ ตรุษทิม. (๒๕๓๘). ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและกระบวนการให้บริการของ
กรุงเทพมหานคร : ศึกษากรณีสำนักงานเขตยานนาวา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต. สถาบันบัณฑิตพัฒนศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- พิศิษฐ์ ขาวจันทร์. (๒๕๔๖). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัด
อุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ไพพรรณ อินทนิล. (๒๕๔๖). การส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ไพศาล หวังพานิช. (๒๕๒๖). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
_____. (๒๕๓๖). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ภัทรา นิคมานนท์. (๒๕๓๔). การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
ทิพย์วิสุทธิ์.
- ภูมิภัทร ทิศร. (๒๕๔๓). "การอ่านมีประโยชน์โปรดมารักการอ่าน". วารสารวิชาการ. ๓(๓) : ๑๑ ;
กรกฎาคม.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (๒๕๔๘). วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ ๒ .
นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เขวลักษณ์ สุวรรณแข. (๒๕๔๖). "เด็กกับการอ่าน". วารสารวิทยบริการ. ๑๔(๓) : ๔๓ – ๔๖ ;
กันยายน – ธันวาคม.
- เขวดี วิบูลย์ศรี. (๒๕๒๘). หลักการวัดผลและการสร้างแบบทดสอบ. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
วิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุพา ยิ้มพงษ์. (๒๕๒๒). การสร้างแบบฝึกคำที่ใช้อักษรควบ "ร" "ล" และ "ว" สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๔. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รัชณี ศรีไพรวรรณ. (๒๕๑๓). แบบฝึกหัดทักษะวิชาภาษาไทยสำหรับเด็กแรกเรียน คู่มือครู
แนวความคิดและทักษะบางประการเกี่ยวกับகுศโลบายการสอนเด็กเริ่มเรียนที่พูดสอง
ภาษา. พิมพ์ครั้งที่ ๒ . นครราชสีมา : สำนักงานศึกษาธิการเขต ๑๑.
- รัชณี ศรีไพรวรรณ. (๒๕๒๐). "การสอนเรียงความ" . ประชากรศึกษา. ๒๐ – ๒๓ ; มกราคม.
- รัตนาภรณ์ เทพามาตย์. (๒๕๔๘). การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๓๐). พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๔๒).พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๕๔๒.

กรุงเทพฯ :นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์.

_____. (๒๕๔๖).พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๕๔๖.

กรุงเทพฯ :นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์.

รุจิรี ภู่อาระ. (๒๕๔๕).การเขียนแผนการเรียนรู้.กรุงเทพฯ :บุ๊คพอยท์.

รัชนิกร ซาหุมู่. (๒๕๕๑). การพัฒนาทักษะภาษาไทยด้านการอ่าน คิด เขียนเชิงบูรณาการ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม. (๒๕๕๔). รายงานการประเมินตนเอง.โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม
อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น.

_____. (๒๕๕๕). สารสนเทศงานบริหารวิชาการ.โรงเรียนกุเวียงวิทยาคม

อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น.

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ.(๒๕๓๘).เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ

ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

_____. (๒๕๔๑).เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ ๔.กรุงเทพฯ

: สุวีริยาสาส์น.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.(๒๕๓๕).เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้.กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

วชิระ จันทาทออ่อน. (๒๕๓๒). ศึกษาเรียนการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อสร้างความ
เข้าใจในการอ่าน การเขียนสะกดคำ และความคงทนในการจำ สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
ประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วรรณิ โสภประยูร. (๒๕๓๗). การสอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนา
พานิช.

_____. (๒๕๓๙). การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

_____. (๒๕๔๒). การสอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ ๓ กรุงเทพฯ :

ไทยวัฒนาพานิช.

วรศุดา บุญยะไวโรจน์. (๒๕๓๖). การพัฒนาทักษะทางภาษาไทยในระดับประถมศึกษาเรื่องน่ารู้
สำหรับครูภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

วารินทร์ รัศมีพรหม. (๒๕๔๑). การออกแบบและพัฒนาระบบการสอน. เอกสารประกอบการสอน.

ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- วิชัย เหลืองธรรมชาติ. (๒๕๓๑). ความพึงพอใจในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมใหม่ของประชากร
หมู่บ้านอพยพโครงการเขื่อนรัชชประภาจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (๒๕๔๕). เอกสารประกอบการสอน วิชาพัฒนาการเรียนการสอน.
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิรุฬ พรรณเทวี. (๒๕๔๒). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของหน่วยงานกระทรวงมหาดไทย
ในอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิัญญา วิศาลาภรณ์. (๒๕๒๒). ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของบุคลิกภาพกับคะแนน
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก. ปริญญา
นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัฒน์พร ระวังทุกข์. (๒๕๔๒). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: ต้นอ่อน.
- แวมยุรา เหมือนนิล. (๒๕๔๑). การอ่านจับใจความ. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- แหวววว โรงสะอาด. (๒๕๓๐). “ทักษะการอ่านและวิธีการ โคลง ตามทักษะของภาษาศาสตร์เชิง
จิตวิทยา.” ภาษาปริทัศน์. ๘(๑) : ๗๖ – ๘๒.
- ศรศักดิ์ ศรีตระกูล. (๒๕๔๑). การใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศศิธร สุทธิแพทย์. (๒๕๑๗). แบบฝึกสำหรับสอนเรื่องวลี ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร ลิมตระกูล. (๒๕๓๔). อ่านเร็วอย่างเข้าใจ. พิมพ์ครั้งที่ ๓. (ปรับปรุงแก้ไข) กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สกุณา เปลี้นกลาง. (๒๕๔๑). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสนใจในการเรียน
ภาษาไทยระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ที่ได้รับการฝึกด้วยกิจกรรมการเขียน
สรุป
ความการทำแบบฝึกหัดและการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง. ปริญญานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สงบ มั่นคง. (๒๕๔๒). แบบฝึกทักษะกิจกรรมชั้นตอนที่ ๕ เรื่องแม่ไก่ใจกล้าประกอบการสอน
ภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒. การศึกษาค้นคว้า
อิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สง่า ภู่อรงค์. (๒๕๔๐). ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์
ตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ และความพึงพอใจของข้าราชการ
สำนักงานศึกษานิเทศก์ในเขตการศึกษา ๗. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สถาบันราชภัฏเพชรบุรี.

สนิท เหลืองบุตรนาถ. (๒๕๒๕). ความพึงพอใจของนักศึกษาโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากร
ทางการศึกษาประจำการระดับปริญญาตรีครุศาสตรบัณฑิตวิชาเอกเกษตรศาสตร์ ที่มีต่อ
การเรียนวิชาการขยายพันธุ์พืชของสหวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สนิท สัตโยภาส. (๒๕๓๒). การสอนภาษาไทยแก่เด็กประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: บรรณกิจเทรดดิ้ง.
_____. (๒๕๔๕). การพัฒนากระบวนการสอน “สร้างอนาคตร่วมกัน” สอนภาษาไทยโดยยึด
ผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.

สนิท ตั้งทวี. (๒๕๓๘). การใช้ภาษาเชิงปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สมคิด อิสระวัฒน์. (๒๕๓๘). รายงานการวิจัยเรื่องลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของคนไทย.
นครปฐม: ภาควิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

สมคิด สร้อยน้ำ. (๒๕๔๒). หลักการสอน. อุดรธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

สมถวิล วิเศษสมบัติ. (๒๕๒๕). วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.

สมบุญ ภู่นวล. (๒๕๒๕). การประเมินผลและการสร้างแบบทดสอบ. พิมพ์ครั้งที่ ๔.
กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สมบัติ มหารศ. (๒๕๒๓). เอกสารประกอบการสอนภาษาไทยในโรงเรียนมหาสารคาม :
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

สมบัติ กาญจนารักพงศ์. (๒๕๔๘). เคล็ดลับวิธีคิดและวิธีสร้างนวัตกรรมสำหรับครูมืออาชีพ.
กรุงเทพฯ: ๒๑เซ็นจูรี่.

สมบัติ ตัญตรีรัตน์. (๒๕๔๕). เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ เรื่อง อ่าน คิด เขียน:
หัวใจแห่งการเรียนรู้. ขอนแก่น: สาขาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

_____. (๒๕๔๕). เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ เรื่อง อ่าน คิด เขียน:
หัวใจแห่งการเรียนรู้. ขอนแก่น: สาขาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สมบัติ ตัญตรีรัตน์ และคณะ. (๒๕๔๕). เรียนรู้ภาษาไทยโดยเน้นกระบวนการคิด: สอนให้คิด
คิดแล้วเขียน เขียนจากความคิด. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สมพร นามไพร. (๒๕๕๔). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน และการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ภาษาไทยแบบ PSQR. วิทยานิพนธ์ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สมยศ นาวิการ. (๒๕๔๖). การพัฒนาองค์การและการจูงใจ. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.

สมศักดิ์ คงแก้ว. (๒๕๓๘). การเปรียบเทียบผลการเขียนสะกดคำของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ในสังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่นที่ได้รับการ
การ

สอนซ่อมเสริมโดยใช้แบบฝึกตามข้อเสนอแนะของกรมวิชาการ. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. (๒๕๔๕). การวัดและประเมินผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ
: วัฒนาพานิช.

สมเดช เจริญชนม์. (๒๕๔๑). การเปรียบเทียบความสามารถและเจตคติที่มีต่อการอ่าน
ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ที่เรียนซ่อมเสริมด้วยแบบฝึกทักษะ
การอ่านด้วยการรู้จักคำกับแบบฝึกทั่วไป. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สายสุนีย์ สกุดแก้ว. (๒๕๓๔). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๔๘). ตัวชี้วัดการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ.
กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา.

สุจิตร์ เพียรชอบ และสายใจ อันธรมพรชัย. (๒๕๒๒). วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (๒๕๔๖). การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตาม
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สุชาติ ธาดาร่างเวช. (๒๕๕๕). นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาของ
กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๘. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์

การเกษตร

แห่งประเทศไทย จำกัด.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (๒๕๓๗). หลักและวิธีการสอนด้านภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนา
พานิช.

- สุรัชย์ ขวัญเมือง. (๒๕๒๒). **วิธีสอนและการวัดผลวิชาคณิตศาสตร์**. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์กรมการฝึกหัดครู.
- _____. (๒๕๓๒). **วิธีสอนและการวัดผลวิชาคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : เทพนิมิตการพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคำ. (๒๕๔๓). **กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- สุวิมล ว่องวานิช.(๒๕๔๘). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเทพ พานิชพันธ์. (๒๕๔๑). **ความพึงพอใจของเกษตรกรในการเข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร จังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สิริทอง ศรีสะอาด.(๒๕๔๖). “การอ่านเพื่อบริการ”. **วารสารนิเทศ.๑๐(๑-๒)**; มกราคม-ธันวาคม.
- สิริรัตน์ อะโน. (๒๕๕๓). **การพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เสน่ห์ จัยโต. (๒๕๔๑). **วิสัยทัศน์และกลยุทธ์ในการบริหารอุดมศึกษา: กรณีศึกษาของผู้บริหารระดับสูง**. คุยฎิณีพนธ์ปริญญาการศึกษาคุยฎิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และเอนกกุล กริแสง. (๒๕๒๒). **หลักเบื้องต้นของวัดผลจากการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๓, กรุงเทพฯ : อักษรสัมพันธ์.
- เสวียง ผละผล. (๒๕๔๕). **ได้ศึกษาผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่เน้นการพัฒนาการอ่าน การคิดวิเคราะห์และการเขียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เสาวนีย์ ลิกขาบัณฑิต. (๒๕๒๔). **เทคโนโลยีทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิรัช. (๒๕๒๘). **เอกสารเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านกับกระบวนการคิด**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

_____. (๒๕๓๔). การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา. เล่ม ๒. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (๒๕๔๐). ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการ
คิด

ต้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักการทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : สำนัก
นายกรัฐมนตรี.

_____. (๒๕๔๓). “ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด”. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครุสภา
ลาดพร้าว.

_____. (๒๕๔๕). แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๕๕). กรุงเทพมหานคร : บริษัท
พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๔๘). การประเมินการอ่าน คิด
วิเคราะห์และเขียน. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

สำลี รักรุททิ และคณะ.(๒๕๔๔). เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอน การเขียนแผนการสอน
โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.

อดุลย์ ภูปลี้ม. (๒๕๓๕). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้แบบฝึกที่จัดคำเป็นกลุ่มและแบบฝึกที่จัดคำละคำ. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อธิพร ศรียมก. (๒๕๒๕). เอกสารชุดวิชาสื่อการสอนระดับมัธยมศึกษา หน้าที่ ๑๑ - ๑๕.
นนทบุรี
: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

_____. (๒๕๔๖). “หน่วยที่ ๑๔ การประเมินผลสื่อการสอน” เอกสารการสอนวิชาสื่อการสอน
ระดับมัธยมศึกษา. นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

อมรรัตน์ คงสมบูรณ์. (๒๕๓๖). การเปรียบเทียบความสามารถและความสนใจในการเรียนสะกดคำ
ยากภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ที่สอนโดยใช้เกมและแบบฝึก.
วิทยานิพนธ์

การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ประสานมิตร.

อรัญญา นามแก้ว. (๒๕๓๘). ความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียน เจตคติต่อการเรียน
คณิตศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
สังกัด

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อารี สันหลวี. (๒๕๓๕). การวัดและประเมินพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย. ประมวลสาระ
ชุดวิชาการวัดและประเมินผลกลุ่มวิชาเตรียมประสบการณ์ หน่วยที่ ๖. นนทบุรี : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

อารี พันธุ์มณี. (๒๕๓๘). คิดอย่างสร้างสรรค์. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ : เลิฟ แอนด์ลิฟเพรส.

_____. (๒๕๔๓). การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สู่ความเป็นเลิศ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะ
แนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

อุกฤษฏ์ ทรงชัยสงวน. (๒๕๔๓). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการโครงการ
พัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชนของสถานีตำรวจภูธร อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น.

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อุดม สว่างวงศ์. (๒๕๔๘). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาสถานศึกษา
คาทอลิก สังฆมณฑลอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

อุทัย ภิรมย์รัตน์. (๒๕๕๓). การจัดห้องเรียนเสมือนจริง. (Online).

http://www.st.ac.th/av/inno_virtclass.htm.

เอกรินทร์ สีมหาศาล. (๒๕๔๕). กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแนวคิดสู่ปฏิบัติ. กรุงเทพฯ:
บุ๊กพอยท์.

อำนาจ เลิศขยันดี. (๒๕๓๓). การทดสอบและการวัดผลทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : อำนวยการพิมพ์.

Carroll, J. B. (๑๙๖๓). A Model of School Learning The college Record. ๖๔ (๒) : ๗๒๓ – ๗๓๓ .

Harris , A.J. and Sipay , R.E. (๑๙๗๙). How to Teach Reading Competency – based Program .

London : Longman

Hovland.(๑๙๔๙). “The EffectivenessIndex as a comparative measure in media product
evaluation. Educational technology.

Thorndike, R. L. and E. P. Hagen.(๑๙๗๗). Measurement and Evaluation in Phycology and
Education. New York : Harper and Brathers.

